

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Chișinău

Nr. 29 - 69 - 10094

21 septembrie 2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Urmare a examinării proiectului de hotărâre „*Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare*”, (num. unic: 783/MIDR/2023), în limita competențelor, propunem:

- reexaminarea suplimentară a modificărilor înaintate de autor la art.4 privind includerea autorităților administrației publice centrale de specialitate în procesul atribuirii dreptului de a furniza/presta servicii de apă și canalizare în baza contractului de delegare a gestiunii, prin prisma prevederilor art.2, 3, 4 din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală, nr.1402/2002, care stabilește că serviciile publice de gospodărie comunală (*alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate*) sunt servicii scoase din subordinea autorităților administrației publice centrale și se constituie ca structuri autonome în unitățile administrativ-teritoriale respective, fiind corespunzător, sub autoritatea administrației publice locale;

În același context, menționăm că reieșind din prevederile lit. c) și d) alin.(2) al art.6 din legea prenotată, serviciile de alimentare cu apă și canalizare se organizează și se administrează cu respectarea principiilor autonomiei locale și descentralizării serviciilor de gospodărie comunală. Astfel, prin operarea modificărilor propuse, se încalcă principiile enunțate;

- reconsiderarea lit. d) și e) de la pct.2 privind competența Guvernului de a desemna autoritatea publică centrală de specialitate responsabilă de administrarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și aprobarea delegării gestiunii infrastructurii respective, prin stabilirea sarcinii autorității publice centrale de specialitate de a semna cu operatorul selectat contractul de delegare a gestiunii. Or, conform art.4 din legea prenotată mai sus serviciile publice de apă și canalizare se prestează prin intermediul sistemelor publice de gospodărie comunală, inclusiv terenurile aferente care face parte integrantă din infrastructura edilitară a localităților, aparținând prin natura lor

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, respectiv atribuirea acestei competențe Guvernului este improprie și vine în contradicție cu prevederile art.13 alin.(3) lit. b) din legea prenotată care stipulează că Guvernul în realizarea politicii statului în domeniul gospodăriei comunale se bazează pe principiile descentralizării serviciilor de gospodărie comunală și consolidării autonomiei locale;

- revizuirea la pct.8 a propunerii de expunere a lit. b) alin.(4) al art.13 ce prevede substituirea societăților comerciale care furnizează servicii de alimentare cu apă și canalizare și înființate în urma reorganizării întreprinderilor municipale, cu întreprinderile municipale, în contextul prevederilor art.19 alin.(4) din Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderile de stat și întreprinderile municipale, prin care Guvernul recomandă autorităților administrației publice locale să examineze oportunitatea reorganizării întreprinderilor municipale în alte forme juridice de organizare prevăzute de legislație, asigurând eficientizarea administrării proprietății transmise acestora în gestiune;

- reexaminarea pct.9 în condițiile argumentelor expuse mai sus;

- reexaminarea pct.11 prin prisma art.3, 4 și 8 din Legea nr.523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale care stipulează că subiecții ai dreptului de proprietate a unităților administrativ-teritoriale sunt autoritățile administrației publice a satului, comunei, orașului, municipiului, raionului și UTA Găgăuzia, iar bunurile din sfera deservirii comunale sunt obiecte ale dreptului de proprietate publică care se transmit cu acordul consiliilor locale respective.

De asemenea, se recomandă de examinat suplimentar propunerea de modificare a conceptului de prestare a serviciului de alimentare cu apă și canalizare de către operatori, în funcție de jurisdicția teritorială (*raion, municipiu, oraș, comună și sat*), la conceptul de prestare extrateritorială, (*aria de operare, în funcție de numărul de locuitori deserviți*).

Or, în această ordine de idei, în cazul modificărilor propuse la alin.(5), (15), (16) și (17) al art.35, prin care operatorul urmează să determine tarifele pentru serviciul prestat în aria sa de operare, care conform art.4 din proiect poate cuprinde mai multe unități administrativ-teritoriale, în care operatorul primește dreptul de a furniza/presta serviciul de alimentare cu apă și canalizare, **nu este clar care consiliul local va aproba aceste tarife, ori actualmente aceste tarife se aprobă, corespunzător de consiliile locale respective, după caz, de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, sau asociația de dezvoltare intercomunitară, în cazul delegării oficiale a acestei competențe conform art.14 alin.2 lit.j¹) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală.**

Suplimentar, în conformitate cu art.8 din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă și art.10 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, proiectul urmează a fi consultat cu autoritățile administrației publice locale (*eventual – Congresul Autorităților Locale din Moldova*).

Secretar general al Guvernului

/semnat electronic

Artur MIJA

Digitally signed by Miha Artur
Date: 2023.09.21 15:48:56 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. I. Prisăcaru, tel. 250-483

Guvernul Republicii Moldova

Agenția Proprietății Publice

MD-2012, Chișinău, strada Vasile Alecsandri 78
Tel: (00373 22) 234-350
e-mail: office@app.gov.md

Nr.05-03-6411 din 02.10.2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
secretariat@midr.gov.md

copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Urmare demersului Cancelariei de Stat nr. 18-69-9889 din 18 septembrie 2023, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023)*, autor – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

Art. I. din proiectul legii

La **pct. 1**, la articolul 4:

la noțiunea „bransament de apă”, se propune substituirea cuvântului „Agenție” cu cuvintele „Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică”.

la noțiunea „contract de delegare a gestiunii”, considerăm oportun excluderea cuvintelor „*de specialitate*”, pentru a asigura aplicabilitatea și pentru autoritățile administrației publice centrale care dețin în administrare infrastructură tehnico-edilitară aferentă serviciului furnizat/prestat.

Totodată, se propune completarea proiectului cu următoarele modificări la art. 4 din Legea nr. 303/2013. La noțiunea „operator regional”, se propune substituirea cuvintelor „societate comercială” cu cuvintele „persoană juridică”, pentru a asigura uniformitatea cu noțiunea de ”operator”.

La **pct. 2**, articolul 5 alineatul (2):

litera d), se propune expunerea în următoarea redacție: ”desemnarea autorității administrației publice centrale responsabilă de administrarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare și de transmitere a acestora către operatorul regional.”;

litera e), se propune expunerea în următoarea redacție: ”e) aprobarea formei de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, precum și modalitatea de selectare a operatorului regional, în cazul gestiunii delegate;”.

Totodată, propunem completarea art. 6 din Legea nr. 303/2013 cu atribuții ce țin de selectarea operatorului regional conform formei stabilite de Guvern, atribuirea și încheierea contractului de delegare a gestiunii serviciului publice de alimentare cu

apă și/sau de canalizare cu operatorul regional selectat prin negocieri directe sau prin concurs, în condițiile legii.

De asemenea, considerăm necesar de revizuit noțiunea cu care se operează în proiect (art.5 alin.(2) lit. e)) “delegarea gestiunii infrastructurii”. În acest sens, menționăm că potrivit noțiunilor generale prevăzute la art. 4 din lege, serviciul public de alimentare cu apă poate fi realizat în formă delegată, acțiunile respective fiind delagate operatorilor selectați în condițiile prezentei legi. Astfel fiind, termenul de delagare poate fi utilizat doar în contextul noțiunii de „delegare a gestiunii serviciului public”, și nu în contextul delegării gestiunii infrastructurii.

Prin urmare, infrastructura aferentă serviciului public de alimentare cu apă, în cazul gestiunii delegate, ca parte intrinsecă a contractului de delegare a gestiunii serviciului public, poate fi transmisă în administrare/ gestiune economică operatorului selectat.

La pct. 7, la articolul 12 alineatul (2), complementar modificărilor propuse de către autor, se propune de completat cu prevederi, care vor insera entitățile de stat (întreprinderile de stat și societățile comerciale) fondate de autoritățile publice centrale.

În acest sens, prin prisma atribuțiilor funcționale, deținute de către Agenția Proprietății Publice în baza Hotărârii Guvernului nr. 902/2017, apare necesitatea revizuirii prevederilor art. 12 alin. (1), prin care se specifică organul competent privind sarcinile și responsabilitățile privind organizarea, conducerea, gestionarea, administrarea, exploatarea, funcționarea și finanțarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

La pct. 8, la articolul 13 alineatul (4):

la litera a), se propune substituirea cuvintelor ”societăți comerciale” cu cuvintele ”persone juridice”, iar după cuvintele “autoritățile administrației publice locale”, de inclus cuvintele “sau de către stat”. Totodată, la final după cuvintele unitățile administrativ-teritoriale, se propune completarea cu cuvintele “sau de către stat”.

la litera b) se propune de revizuit necesitatea operării modificărilor propuse de către autor, dat fiind faptul că întreprinderile municipale se încadrează în categoria „entități specializate, cu personalitate juridică, organizate în subordinea consiliului local al unității administrativ teritoriale, având patrimoniu propriu, gestiune economică proprie și autonomie financiară și funcțională”, specificate în art. 12 alin. (2), prin intermediul cărora se realizează gestiunea directă.

La pct. 9, la articolul 13¹:

la alineatul (1), după cuvintele “unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu textul “/statului”. Totodată, după cuvintele “domeniului public al unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu textul “/statului”.

la alineatul (2) litera b), considerăm oportun să se facă referință și la bunurile proprietate a statului. Astfel, norma va fi modificată corespunzător.

la alineatul (8), după cuvintele “unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu cuvintele “sau statului”. Totodată, după cuvintele “unității administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu cuvintele “sau a statului”;

Complimentar, la alineatele (6), (7) și (9), după cuvintele “unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu textul “ și ale statului”.

La **pct. 10**, la articolul 15 alin. (1), lit. e) se propune de a insera prevederi ce ar obliga operatorul să prezinte raporte privind activitatea desfășurată și autorității administrației publice centrale de specialitate”.

La **pct. 12**, la articolul 32:

la alineatul (3) litera f): textul „la aceasta/acestea”, se propune de exclus.

Complementar, la alineatul (3) litera c) din lege, după cuvintele “unității administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu cuvintele “sau al statului”.

La **pct. 13**, la articolul 35:

la alineatul (1) litera c): nu se acceptă, dat fiind faptul că sintagma „sau” din norma în redacția actuală prezumă expres acest lucru.

La **pct. 14**, la articolul 36:

la alineatul (6), se propune de revizuit conținutul, deoarece după operarea modificărilor propuse, norma este lipsită de sens.

la alineatul (7), după cuvântul “locale” se propune completarea cu textul “/centrale”. Totodată, după cuvintele “unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu cuvintele “sau al statului”.

La **pct. 15**, suplimentar modificărilor înaintate de autor, considerăm necesar de revizuit prevederile articolului 36¹ din lege prin prisma atribuțiilor ce îi revin statului și a entităților cu cotă integrală de stat.

Totodată, reieșind din propunerile de completare a articolului 5 alineatul (2), și anume atribuțiile Guvernului de desemnare a unei autorități a administrației publice centrale care va fi responsabilă de administrarea sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare, apare necesitatea următoarelor propuneri de completare:

La articolul 2 alineatul (4), după cuvintele “unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu textul “/a statului”.

În contextul celor expuse, Agenția Proprietății Publice solicită revizuirea proiectului de lege înaintat spre avizare, inclusiv prin prisma respectării regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.

Director general adjunct

Digitally signed by Bobu Valerian
Date: 2023.10.03 11:10:02 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Valerian BOBU

*Gorceac Tatiana, tel. 022-226-235, e-mail: tatiana.gorceac@app.gov.md
Vrabie Natalia, tel. 022-223-170, e-mail: natalia.vrabie@app.gov.md
Paierete Mihaela, tel. 022-222-350, e-mail: mihaela.paierete@app.gov.md*

Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr. 15-3080 din 5 octombrie 2023
La nr.18-69-9889 din 18 septembrie 2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Copie Cancelaria de Stat

Cu referire la proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023)*, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

La pct. 12 din proiect se propune modificarea art. 32 alin. (1) din Legea nr. 303/2013, prin substituirea textului „la nivel de raion, municipiu și oraș” cu sintagma „a operatorilor în căror arie de operare sunt mai mult de 10000 de locuitori”.

Totodată, anexa nr. 1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, la poziția 27, prevede în calitate de act permisiv „Licența pentru furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare la nivel de regiune, raion, municipiu, oraș și, după caz, sat, comună”.

În acest sens, în vederea coroborării actelor normative menționate, considerăm necesar ca proiectul de lege să prevadă inclusiv operarea modificărilor corespunzătoare la Legea nr. 160/2011.

Secretar de stat

Vadim GUMENE

Digitally signed by Gumene Vadim
Date: 2023.10.06 18:59:50 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Tel.: 022 250 656

Ministerul Energiei
al Republicii Moldova

Nr.10-1604 din 5 octombrie 2023

Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

e-mail: secretariat@midr.gov.md

copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Cu referire la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (*număr unic 783/MIDR/2023*), precum și consultarea acestuia cu titularii de licență în domeniul energiei termice/alimentare cu apă și canalizare, în limita competențelor funcționale, comunicăm despre susținerea proiectului cu următoarele obiecții/proponeri.

La art. 26 aliniat (2) să se completeze la sfârșit cu următorul text:

„iar volumul de apă uzată evacuată în sistemul de canalizare se determină conform normelor tehnologice aprobate de către autoritățile competente sau convenite între părți în contractul de furnizare/prestarea serviciului”.

Propunem la **articolul 27** completarea articolului cu alin. (3¹) cu următorul conținut:

„(3¹) Volumul apelor uzate industriale (de producție) se determină conform normelor tehnologice aprobate de către autoritățile competente sau convenite între părți în contractul de furnizare/prestare a serviciului”.

Argumentarea: Conform prevederilor alin. (1) art.27 din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, *Facturarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în conformitate cu prevederile contractului de furnizare/prestare a serviciului.*

În acest sens, contractele încheiate între „TERMOELECTRICA” SA și „Apă-Canal Chișinău” SA prevăd expres formulele de calcul aplicabile pentru determinarea volumului apelor uzate în dependență de specificul procesului tehnologic.

Conform pct. 9.2.5. din Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din mun. Chișinău este prevăzut că, *Volumele apelor uzate se consideră egale cu volumele de apă potabilă furnizate pentru consumatorii ce nu dispun de contoare de apă și utilizează apă numai pentru necesități menajere*, fapt care nu este luat în considerație de către „Apă-Canal Chișinău” S.A la facturarea a 100% din apa furnizată.

Regulamentul sus-indicat nu conține noțiuni și prevederi de evacuare a apelor uzate industriale provenite din procesele de producere la unitățile industriale, una dintre care este și „TERMOELECTRICA” SA care este producător major de energie termică și electrică și care în procesul tehnologic de producere folosește anual o cantitate mare de apă.

În acest sens, este notoriu că, „Apă-Canal Chișinău” SA nu poate pretinde încasarea plăților pentru canalizare în volum de 100% din apa furnizată, deoarece în procesul de producere există pierderi inevitabile de apă (suplinirea pierderilor de agent termic în rețelele termice; răcirea mecanismelor centralelor cu apă în circuite deschise (turnuri de răcire) și

evaporarea unei bune părți a ei; deversarea reziduurilor procesului de tratare chimică a apei în decantoare deschise cu evaporarea apei din ele; pierderi inevitabile de apă sub formă de abur pentru toată perioada de funcționare a echipamentului tehnologic de producere; livrarea aburului tehnologic către consumatori fără returnarea condensului), astfel încât este cert că „Apă-Canal Chișinău” S.A. nu recepționează 100% din volumul de apă furnizată.

Astfel, operarea modificărilor propuse, va exclude incertitudinea existentă la situația actuală în legătură cu modul de evidență și facturate a apelor uzate în funcție de modul de proveniență a acestora, adică din spațiile utilizate în scopuri comerciale sau industriale ori sunt ape menajere uzate sau ape pluviale.

Suplimentar, menționăm că, în contextul ședinței organizate de către Ministerul Energiei în comun cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aferent subiectului Metodologiei de repartizare a apei calde menajere în interiorul blocului locativ, la nivel de condominiu, în data de 07 septembrie 2023, a fost menționat că, un element esențial care a fost reținut de Curtea Constituțională este faptul repartizării consumurilor suplimentare înregistrate de contor locatarilor. La situația actuală, consumatorul plătește conform contorului, ceea ce este confirmat și prin Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, prin care este specificat expres că consumatorul trebuie să plătească conform indicilor echipamentului de măsurare, alte plăți care sunt suplimentar la indicii echipamentului de măsurare sunt neconstituționale și pasibile de a fi anulate.

Complimentar, s-a menționat că prevederile Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu, se indică existența acestor diferențe și urmează a fi soluționate de către asociația în condominiu, sau de unele acte normative/tehnice.

Astfel, una din soluțiile identificate/propuse de reprezentanții Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, prin care se v-a obliga ca toți consumatorii să fie contorizați.

În contextul celor relatate supra, considerăm imperios promovarea propunerii aferent impunerii obligației de a fi contorizate 100% apartamente din cadrul blocului locativ, deoarece furnizorii de energie termică suportă pierderi substanțiale în urma repartizării incorecte a apei calde menajere în interiorul blocului locativ

Ministrul Energiei

Digitally signed by Parlicov Victor
Date: 2023.10.07 13:20:21 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victor PARLICOV

Ex. Ludmila MALAI tel. 022 250 346

Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, Chișinău, MD-2033, tel. +373-22-25-01-, fax +373-22-23-40-64
E-mail: secretariat@energie.gov.md Pagina web: www.energie.gov.md

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

6 octombrie 2023 nr. 07/5-03/2107/1449

La numărul unic 783/MIDR/2023

*Referitor la modificarea Legii nr. 303/2013 privind
serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare*

**Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale**
e-mail: secretariat@midr.gov.md

În copie: **Cancelaria de Stat**
e-mail: cancelaria@gov.md

La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-9889 din 18 septembrie 2023, Ministerul Finanțelor a examinat *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare* și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică următoarele.

Conform prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dacă proiectul actului normativ prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație.

Astfel, proiectul urmează a fi completat cu analiza impactului modificărilor tarifelor și a modificărilor operate la nivel de licențiere asupra operatorilor care prestează serviciile de apă și canalizare și asupra consumatorului final.

Secretar general al ministerului

Digitally signed by Roșca Dina
Date: 2023.10.06 17:36:43 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dina ROȘCA

Ex. *Natalia Pleșca*
Tel. 022-26-27-05
Email: natalia.plesca@mf.gov.md

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 09/4016 din 31.10.2023

La nr. 18-69-9889 din 30.10.2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

e-mail: secretariat@midr.gov.md

Ministerul Sănătății, urmare a examinării proiectului hotărârii de Guvern pentru cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (**număr unic - 783/MIDR/2023**) autor Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, înaintează următoarele propuneri:

1. Articolul 9, lit. a) cuvintele „serviciul supravegherii de stat a sănătății publice” se propune de substituit cu cuvintele „Agenția Națională pentru Sănătate Publică”, deoarece urmare a modificărilor la Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice operate prin Legea nr. 175/2017 sintagma „Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice”, la orice formă gramaticală a fost substituită cu sintagma „Agenția Națională pentru Sănătate Publică”;

2. Articolul 15, alin. (1), lit. e) după cuvintele „autorității administrației publice locale” de adăugat cuvintele „Agenției Naționale pentru Sănătate Publică”, deoarece în conformitate cu prevederile Legii nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile, operatorii de apă potabilă sunt obligați să furnizeze ANSP toate informațiile necesare stipulate în art. 12 alin. (4) din Legea prenotată.

Secretar de Stat

Digitally signed by Paraschiv Angela
Date: 2023.10.31 11:17:34 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela PARASCHIV

Ex. Alexandr Dascalov

Tel: 022268835

str. Vasile Alecsandri 2, MD-2009, mun. Chișinău
Tel. +373 22 268 818; e-mail: secretariat@ms.gov.md
www.ms.gov.md

Ministerul Energiei
al Republicii Moldova

Nr. 08-1776 din 27 octombrie 2023

Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

e-mail: secretariat@midr.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Prin prezenta, suplimentar la demersul nr. 10-1604 din 05 octombrie 2023, cu referire la avizarea *Proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023)*, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

În urma ședinței din data de 28 august 2023 privind problematicile apărute în relațiile dintre furnizorii de servicii de apă și canalizare și furnizorul de energie de energie electrică S.A. „FEE-Nord”, precum și ședinței de lucru cu privire la identificarea soluțiilor viabile de redresare a situației actuale privind activitatea prestatorilor de servicii de aprovizionare cu apă - Î.I.S. „Acva-Nord”, Î.M. Regia „Apă-Canal-Bălți” și S.A. Regia „Apă-Canal-Soroca” la care au participat și reprezentanții Ministerului, s-a subliniat gravitatea problemei pierderilor de apă din sistem, care pot ajunge până la 56%.

Aceste pierderi de apă sunt rezultatul mai multor factori precum daunele structurale sau spargerile în rețeaua de distribuție a apei, consumului fraudulos de apă de către terți neautorizați, precum și alte fenomene similare care afectează integritatea și eficiența sistemului de aprovizionare cu apă.

Având în vedere complexitatea problemei menționate, prin includerea unor prevederi specifice în textul Proiectului, propunem a fi instituită obligația furnizorilor de a instala contoare de apă pentru monitorizarea a 100% a debitului la sursele de apă, similar propunerii înaintate anterior privind impunerea obligației de a fi contorizate 100% apartamente din cadrul blocurilor locative.

Această inițiativă se justifică pe mai multe beneficii, cum ar fi, furnizarea datelor precise și detaliate despre consumul de apă, ceea ce va permite o gestionare mai eficientă a resurselor și o identificare rapidă a abaterilor în timp real, ceea ce ar putea conduce la reducerea pierderilor cauzate de daunele structurale și spargerile din rețeaua de distribuție, deoarece termenul de detectare a scurgerilor va fi identificată și reparată în termeni utili.

Totodată, menționăm că, monitorizarea sistematică a tuturor surselor de apă va contribui la prevenirea consumului fraudulos de apă, deoarece se va putea urmări cu precizie fluxul de apă din fiecare sursă și se vor putea identifica eventualele nereguli sau sustrageri neautorizate.

Astfel menționăm că, această măsură va avea un impact pozitiv asupra costurilor operaționale, deoarece va permite o facturare exactă și echitabilă a consumatorilor, evitând astfel cheltuieli inutile ale serviciilor de apă și canalizare.

În contextul celor relatate supra, solicităm respectuos susținerea propunerii care va conduce la optimizarea utilizării resurselor de apă, reducerea costurilor achitate de către consumatorul final, asigurând astfel sustenabilitatea și eficiența sistemului de aprovizionare cu apă, respectiv optimizarea datelor și a surselor de energie.

Ministrul Energiei

Date de semnare: 2023.10.30 12:04:45 EE
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victor PARLICOV

Ex. Denis BOSÎI Tel.: (022) 250 546

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SĂNĂTATE PUBLICĂ

MD 2028, mun. Chișinău, str. Gh. Asachi 67A, Tel. +373 22 574 501, <https://ansp.md> e-mail: office@ansp.gov.md IDNO:1018601000021

Nr.01-13/2- 5243 din 26.12. 2023

La nr. 6025 din 19.12.23

**Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale**

or. Chișinău, str. Piața Marii

Adunări Naționale 1

MD - 2012

Copie: **Ministerul Sănătății**
Direcția politici în domeniul
sănătății publice și urgențe
în sănătatea publică
or. Chișinău, str. V. Alecsandri 2
MD -2009

Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP), a examinat repetat proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfeccionarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) număr unic 783/MIDR/2023 - autor Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și informează, că având în vedere faptul că propunerile ANSP înaintate prin scrisoarea nr.01-13/2-4241 din 20.10.2023 au fost luate în considerare, comunică lipsă de obiecții și propuneri.

Director

Digitally signed by Jelamschi Nicolae
Date: 2023.12.26 13:47:13 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Nicolae JELAMSCHI

Ex: L. Carp 0 22 574-395

Guvernul Republicii Moldova

Agencia Proprietății Publice

MD-2012, Chișinău, strada Vasile Alecsandri 78
Tel: (00373 22) 234-350
e-mail: office@app.gov.md

Nr.05-04-8204 din 26.12.2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

secretariat@mldr.gov.md

Urmare demersului Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 19-6416 din 15.12.2023, Agenția Proprietății Publice a examinat **repetat** proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic 783/MIDR/2023)* și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

Art. I. Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Reieșind din prevederile articolului 13 alineatul (12¹) din proiect, precum și a propunerii de completare a noțiunii de redevență, la **articolul 4** după noțiunea “contract de delegare a gestiunii”, considerăm oportun examinarea posibilității includerii noțiunii de “contract de concesiune a bunurilor” în vederea reflectării condițiilor de concesiune a infrastructurii tehnico-edilitare, precum și a determinării obiectului concesiunii de către proprietarul bunurilor în sensul Legii nr. 303/2013. Complementar, se propune de a examina oportunitatea includerii sintagmei “contract de concesiune a bunurilor” în conținutul proiectului de lege (de exemplu la art. 8 alin. (2), art. 13 alin. (5) și (15), art. 15 alin. (1) lit. f), art. 36¹ alin. (5) lit. d)).

La **articolul 36** alineatul (7), se propune completarea după cuvântul “locale” cu textul “/centrale”, iar după textul “administrativ-teritoriale” cu textul “/statului”.

La **articolul 36²** din proiect, se propune examinarea oportunității includerii prevederilor potrivit cărora un operator regional care furnizează servicii în mai multe unități administrativ-teritoriale, trebuie să coordoneze Planul de dezvoltare cu organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul respectiv.

Digitally signed by Cojuhari Roman
Date: 2023.12.27 22:13:47 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director general

Roman COJUHARI

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Chișinău

Nr. 29 - 69 - 48

3 ianuarie 2024

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Urmare a examinării repetate a proiectului de hotărâre „*Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare)*” (num. unic: 783/MIDR/2023), comunicăm susținerea acestuia.

Totodată, modificările propuse la alin.(2) al art.7 prin abrogarea literelor k), l) și m) care prevăd competența Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică de aprobare a tarifelor pentru serviciul de apă potabilă și canalizare, precum și de epurare a apelor uzate, în cazurile delegării acestei competențe de către consiliile locale și/sau neaprobării de către consiliile locale a tarifelor respective, urmează a fi examinate prin prisma prevederilor art.14 alin.(2) lit.j¹) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală.

În acest sens, în cazul în care aceste competențe urmează a fi realizate doar de către autoritățile administrației publice locale, se va opera modificările de rigoare și în legea menționată, pentru excluderea ambiguităților juridice.

Suplimentar, urmare a modificărilor operate în proiect, se va ajusta Nota informativă la capitolul ce ține de denumirea proiectului, de asemenea pct.3 din compartimentul 4 ce prevede desemnarea de către Guvern a autorității administrației publice centrale de specialitate responsabilă de administrarea infrastructurii aferente serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, ori această reglementare a fost exclusă.

Secretar de Stat

Digitally signed by Calinici Ana
Date: 2024.01.03 15:07:32 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretariat electronic

ANA CALINICI

Ex. I. Prisăcaru
tel. 250-483

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr. 15-7 din 02.01.2024
La nr.19-6416 din 15.12.2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative* (perfecționarea guvernanței și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic 783/MIDR/2023), prezentat spre avizare repetată, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

Secretar general

Digitally signed by Voicu Ina
Date: 2024.01.02 16:12:15 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ina VOICU

Ex. D. Cozma, tel. 022-250-688

Nr. 10-25 din 3 ianuarie 2024

Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

e-mail: secretariat@midr.gov.md

Copie: Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

e-mail: anre@anre.md

Cu referire la *proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic 783/MIDR/2023)*, reiterăm poziția expusă prin avizele nr. 10-1604 din 05 octombrie 2023 și 08-1776 din 27 octombrie 2023 (se anexează).

Complementar, menționăm că, pierderile de apă sunt rezultatul unor multitudini de factori, inclusiv deteriorări structurale, deteriorări în rețeaua de distribuție a apei, consum fraudulos de apă de către terți neautorizați și alte fenomene similare care afectează integritatea și eficiența sistemului de aprovizionare cu apă. Având în vedere complexitatea acestei probleme, solicităm repetat introducerea unor prevederi specifice în proiectul de text, cu scopul de a impune furnizorilor obligația de a instala contoare de apă pentru monitorizarea a 100% din debitul la sursele de apă, precum și impunerea obligației aferente instalării contoarelor de apă în 100% din apartamentele din blocurile locative, casele de locuit individuale și alte încăperi locuibile.

În acest sens propunem completarea art. III din proiectul de lege cu alin. (8) - (10) după cum urmează:

„(8) Până la data de 31 decembrie 2024, operatorii care desfășoară activitatea prevăzută la art. 32 alin. (1), vor asigura instalarea contoarelor la toate sursele de apă, în cuantumul de 100%.

(9) Până la data de 31 decembrie 2025, operatorii care desfășoară activitatea prevăzută la art. 32 alin. (1), vor asigura instalarea contoarelor la toți consumatorii casnici în cuantumul de 100%.

(10) Prevederile prezentului articol intră în vigoare la data la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și produc efecte până la îndeplinirea integrală a obligațiilor menționate la alineatele (8) și (9)”.
Acestă propunere va aduce o serie de beneficii precum:

- **Detectarea și reducerea pierderilor:** Contoarele de apă permit furnizorilor să monitorizeze și să identifice rapid eventualele pierderi din rețeaua de distribuție a apei. Dacă există o discrepanță semnificativă între cantitatea de apă furnizată și cea înregistrată prin contoarele individuale, se poate interveni rapid pentru a identifica și remedia cauza pierderilor.

- **Consum conștient/rațional:** Contoarele de apă instalate la nivelul surselor încurajează consumul conștient/rațional de apă de către utilizatori. Odată conștienți de propriul lor consum, utilizatorii pot întreprinde măsuri pentru a-l reduce, contribuind astfel la eficientizarea utilizării resurselor de apă.

- **Detectarea consumului fraudulos:** Contoarele de apă individuale pot identifica utilizarea neautorizată sau frauduloasă a apei. Aceasta poate include branșamente neautorizate sau modificări ale contoarelor pentru a reduce înregistrările reale de consum.

- **Planificare eficientă:** Prin colectarea datelor precise privind consumul de apă la nivel individual și la surse, furnizorii pot realiza analize mai exacte pentru planificarea

resurselor și îmbunătățirea eficienței operaționale. Acest lucru poate duce la optimizarea rețelei de distribuție și reducerea costurilor de exploatare.

• **Stabilizarea tarifelor:** Reducerea pierderilor și creșterea eficienței în gestionarea apei contribuie la stabilizarea tarifelor pentru consumatorii finali. Costurile mai mici de exploatare și întreținere pot fi reflectate în tarife mai echitabile și mai accesibile pentru utilizatori, respectiv vor fi create premise în vederea micșorării tarifelor.

Suplimentar, menționăm că, instalarea contoarelor de apă pentru monitorizarea integrală a debitului la sursele de apă nu numai că contribuie la gestionarea eficientă a resurselor, dar are și un impact pozitiv asupra tarifelor și costurilor operaționale.

Complementar, menționăm că, la data de 28 august 2023 a fost organizată o ședință pe platforma Ministerului Energiei, privind problematicile apărute în relațiile dintre furnizorii de servicii de apă și canalizare și furnizorul de energie de energie electrică SA „FEE-Nord”, cu participarea tuturor părților interesate, inclusiv a reprezentantului Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (*Procesul-verbal se anexează*).

La acest subiect au fost menționate că datoriile curente înregistrate de către ÎS „Acva-Nord” către SA „FEE-Nord” reprezintă aproximativ 25,2 milioane lei formate în perioada decembrie 2022-iulie 2023.

Totodată, în tabelului creanțelor în cadrul procedurii de insolvabilitate au fost incluse datoriile istorice de cca 9,3 milioane lei, care conform planului de restructurare urmau să fie achitate câte 850 mii lei trimestrial, dar care nu au fost achitate până în prezent.

Totodată, administratorul procedurii de insolvabilitate la ÎM Regia „Apă Canal Bălți”, a menționat că nivelul pierderilor este de cca 60%, începând cu luna ianuarie 2013, pierderile sunt constante.

Tot la acest subiect a fost menționat că ÎM Regia „Apă Canal Bălți” nu cunoaște care este exact debitul de apă, dat fiind faptul că în punctul de delimitare dintre ÎM Regia „Apă Canal Bălți” și ÎIS „Acva Nord” echipamentul de măsurare este unul neconform, respectiv apa utilizată este facturată în baza indicațiilor contoarelor deținute de ÎIS „Acva-Nord”, totodată de menționat că, din 52 mii de contoare la consumatorii casnici, cca 27 mii sunt cu verificarea metrologică expirată, și consideră cu probabilitate înaltă că aceste contoare sunt defectate și duc la creșterea pierderilor.

Astfel, urmare a ședinței s-a decis că Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale după consultarea cu părțile interesate, va propune modificări cadrul legislativ privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Complementar, menționăm că, la data de 07 septembrie 2023 a fost organizată o ședință pe platforma Ministerului Energiei în comun cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aferent subiectului Metodologiei de repartizare a apei calde menajere în interiorul blocului locativ, la nivel de condominiu, cu invitarea tuturor părților interesate (*Procesul-verbal se anexează*).

Una dintre principalele preocupări vizează problema determinării cantității de energie termică pentru prepararea apei calde menajere, precum și a modului de instalare în apartamente/ încăperile locuibile în cămine și încăperile nelocuibile în blocul locativ a echipamentelor de măsurare a consumului de apă caldă menajeră.

Astfel, reprezentanții Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale au propus modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, prin care se v-a obliga ca toți consumatorii să fie contorizați.

Propunerea a fost acceptată de către toate părțile, însă este necesar de elaborat la moment și mecanismul de repartizare, deoarece aprobarea/implementarea prevederilor legii durează o perioadă îndelungată de timp, respectiv, furnizorii de energie termică suportă pierderi substanțiale în urma acestui proces.

În contextul celor relatate supra, solicităm respectuos susținerea propunerii care va conduce la optimizarea utilizării resurselor de apă, reducerea costurilor achitate de către

consumatorul final, asigurând astfel sustenabilitatea și eficiența sistemului de aprovizionare cu apă, respectiv optimizarea consumului de resurse energetice.

Suplimentar, celor evocate supra, considerăm imperios a fi luate în calcul recomandările Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE), reflectate în raportul de activitate pentru anul 2022¹.

Astfel, în pct. 2.1.2. și 2.1.6. în scopul uniformizării cerințelor privind calitatea serviciilor prestate de titularii de licențe din sectoarele reglementate de către ANRE și nediscriminarea consumatorilor în funcție de anumite servicii, precum și în vederea protecției consumatorilor indiferent de tipul de servicii prestate este necesară completarea art. 30 al Legii 303/2013 cu prevederi similare celor din Legile nr. 107/2016 și nr. 108/2016 în partea ce vizează calitatea serviciilor.

Complementar, menționăm că, în pct. 2.1.8. este recomandat de a fi instituite unele prevederi legale ce va permite operatorilor aplicarea prevederilor Regulamentelor-cadru, în cazul în care autoritățile administrației publice locale nu aprobă Regulamentele proprii, sau în cazul adoptării unor Regulamente ce nu corespund actelor normative de reglementare respective, aprobate de Agenție. Astfel, urmează a fi operate completări la art. 8 din Legea nr. 303/2013 cu prevederi ce vor permite operatorilor aplicarea prevederilor Regulamentelor-cadru, în cazul neaprobării de către autoritățile administrației publice locale a Regulamentelor proprii, sau în cazul aprobării unor Regulamente ce nu corespund actelor normative de reglementare respective, și aplicarea prevederilor Regulamentelor-cadru aprobate de Agenție.

În pct. 2.1.10. este menționat despre instituirea unor prevederi legale ce ar permite Agenției de a aplica sancțiuni pentru încălcarea legislației în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

Astfel, se consideră necesară completarea Legii nr. 303/2013 cu prevederi suplimentare privind dreptul Agenției de a aplica sancțiuni pentru încălcarea legislației în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. De menționat, că în legislația privind reglementarea sectorului gazelor naturale (art. 113 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale) și sectorului electroenergetic (art. 95 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică), sunt prevăzute sancțiuni financiare pentru încălcări similare.

În pct. 2.1.11. este specificat despre asigurarea furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în limitele unui raion de către un singur operator regional.

Aceasta ar permite diminuarea cheltuielilor, aplicarea unui tarif unic pentru întreaga arie de operare, abordare unică în gestionarea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, soluționarea problemei personalului calificat. Totodată, condiționarea reducerii numărului de operatori va duce la creșterea calității serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Astfel, în condițiile existenței (activității) unui număr definit limitat de operatori, ar putea fi reconceptualizate atribuțiile diferitor autorități ale statului, de exemplu, prerogativa de aprobare a tarifelor să revină ANRE, fără a fi necesară o etapă intermediară de avizare a acestora.

Digitally signed by Parlicov Victor
Date: 2024.01.06 18:17:08 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministru

Victor PARLICOV

Ex. Denis BOSÎI Tel.: (022) 250 546
Ex. Ludmila MALAI Tel. (022) 250 516

Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, Chișinău, MD-2033, tel. +373-22-25-01-, fax +373-22-23-40-64
E-mail: secretariat@energie.gov.md Pagina web: www.energie.gov.md

¹ <https://www.anre.md/storage/upload/administration/reports/1138/Raport%20privind%20Activitatea%20ANRE%20in%20anul%202022.pdf>

**MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

29.12.2023   nr. 07/5-09/17090

La nr. 19-6416 din 15.12.2023

*Referitor la modificarea Legii nr.303/2013
privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare*

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
e-mail: secretariat@midr.gov.md

Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare* (număr unic 783/MIDR/2023), autor – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, și prin prisma domeniilor de competență, comunică lipsa obiecțiilor.

**Secretar general
al ministerului**

Digitally signed by Roșca Dina
Date: 2024.01.03 17:39:41 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dina ROȘCA

✉ Eugeniu Verlan
☎ (022) 262-681
e-mail: eugeniu.verlan@mf.gov.md

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 09/ 93 din 09.01.2024

La nr.19-6416 din 15.12.2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

emăil: secretariat@midr.gov.md

Ministerul Sănătății, urmare a examinării repetate a proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic 783/MIDR/2023) conform competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri asupra proiectului de hotărâre sus-menționat.

Secretar de stat

Digitally signed by Paraschiv Angela
Date: 2024.01.09 15:16:19 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela PARASCHIV

Executor: Popa Mihaela
022 262 113

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 05-03/ 4286 din 16. 10. 2023

La nr. 18-69-9889 din 18. 09. 2023

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
e-mail: secretariat@midr.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md

Prin prezenta, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Vă informează, că a examinat *proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare* (număr unic 783/MIDR/2023), remis spre avizare de către Cancelaria de Stat și prezintă următoarele propuneri.

1. La articolul 4 noțiunea de „*arie de operare*” după cuvântul „*serviciul*” de adăugat cuvântul „*public*”. Legea nr. 303/2013 definește noțiunea serviciu public de alimentare cu apă și de canalizare.

2. Noțiunea de „*bransament de apă*”, propunem a nu fi modificată. Considerăm necesară și oportună menținerea acestei noțiuni în redacția actuală a Legii nr. 303/2013. Noțiunea de „*bransament de apă*” conform redacției în vigoare a legii corespunde realității din țară. Menționăm că, reieșind din situația operatorilor din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, considerăm că suportarea de către operator a cheltuielilor pentru execuția bransamentului până la contor, inclusiv a căminului de bransament va fi practic imposibil de realizat de către operator din cauza lipsei surselor financiare disponibile, lipsa personalului calificat pentru execuția acestor lucrări și lipsa tehnicii speciale.

Un alt argument este, că pe parcursul anului 2022 operatorii au facturat consumatorii casnici în baza indicilor contoarelor cu buletinul de verificare metrologică expirat pentru 85 812 contoare de apă și în anul 2023 (5 luni) 100 213 contoare de apă. Articolul 13 alin. (25) din Legea metrologiei nr. 19/2016, interzice introducerea pe piață, darea în folosință sau utilizarea mijloacelor de măsurare fără marcaje metrologice sau cu marcaje metrologice deteriorate, înlăturate sau cu termenul de verificare metrologică expirat. În acest sens, ANRE menționează că, încălcarea prevederilor legislației în vigoare de către operatori se datorează lipsei surselor financiare disponibile pentru verificarea metrologică periodică. Suplimentar menționăm că, în mediu taxa pentru verificarea metrologică constituie 60 lei pentru un contor și 140 lei dacă necesită și reparație, iar pentru achiziționarea unui contor nou, în mediu 320 lei. De menționat că, cheltuielile pentru execuția bransamentului sunt cu mult mai mari și din lipsa de surse financiare acestea vor fi tergiversate sau nu vor fi realizate, și aceasta va duce la extinderea termenului de bransare a consumatorilor la serviciul public de alimentare cu apă.

Un alt aspect important este termenul de construcție a bransamentului de apă, care urmează a fi stabilit în art. 15 din Legea nr. 303/2013. În caz contrar, reieșind din posibilitățile financiare și tehnice ale operatorului acest termen va fi destul de mare.

De asemenea, menționăm că, executarea de către operator a bransamentelor de apă va duce la majorarea tarifelor. În acest sens este necesar de efectuat un studiu de suportabilitate, pentru a vedea care este impactul asupra tarifului și posibilitatea consumatorului de a achita acest tarif.

Obligarea operatorilor să suporte cheltuielile pentru construcția bransamentului de apă va fi o problemă destul de complicată și practic imposibil de realizat. Dacă cheltuielile pentru verificarea metrologică se recuperează în anul în care s-a efectuat verificarea metrologică, atunci în cazul bransamentelor de apă recuperarea investițiilor se realizează pe durata perioadei de funcționare utilă a mijlocului fix, care constituie în mediu 50 ani.

Reieșind din situația actuală din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, ținem să menționăm, că operatorii sunt în incapacitate să reconstruiască rețelele existente, care au un grad de uzură avansat și generează pierderi de apă supranormative și financiare, dar nu și realizarea altor construcții conexe. Considerăm necesar și oportun ca mijloacele financiare destinate pentru construcția bransamentului de apă, conform propunerii din proiectul de modificare a legii, să fie utilizate de către operator pentru întreținerea și menținerea în stare de funcționare permanentă a sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare.

În concluzie ANRE consideră necesară și oportună menținerea noțiunii „*bransament de apă*” în redacția actuală care, de notat, este similară altor sectoare reglementate.

3. Noțiunea „*contract de delegare a gestiunii*” propunem să fie menținută în redacția actuală a Legii nr. 303/2013. Menționăm, că dreptul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv a infrastructurii aferente serviciului public îi revine autorităților publice locale de nivelul întâi și doi. Art. 13¹ alin. (1) și (3) din Legea nr. 303/2013, stabilește că, sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sunt parte componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a unităților administrativ-teritoriale, sunt bunuri de interes și folosință publică și aparțin, prin natura lor sau potrivit legii, domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, fiind supuse regimului juridic al proprietății publice în conformitate cu Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice. Art. 11 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 29/2018 stabilește, că obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară în conformitate cu legislația în vigoare sunt bunuri de domeniul public al unității administrative-teritoriale de nivelul întâi, sau, după caz, al unității administrative-teritoriale de nivelul doi, conform art. 11 alin. (3) lit. c) din legea menționată.

Autoritățile administrației publice centrale de specialitate urmează să încheie cu operatorii contracte de concesiune a bunurilor și nu de delegare a gestiunii, întrucât nu ține de competența lor.

4. Completarea art. 4 din Lege cu noțiunea „*cota de dezvoltare*”, o considerăm inoportună. În acest sens menționăm, că cota de dezvoltare va duce la majorarea tarifului fără a se ține cont de rata de suportabilitate a tarifelor. Această abordare trebuie să derive dintr-un studiu care să ia în calcul impactul asupra tarifului și ratei de suportabilitate. Sursa principală de dezvoltare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare trebuie să fie redevența.

5. La noțiunea „*operator regional*”, ANRE solicită și consideră oportună menținerea noțiunii respective în redacția actuală a legii. Considerăm oportun reglementarea acestei definiții prin statutul juridic al operatorului regional legată de capacitatea de a prelua gestiunea serviciului public delegat de mai multe unități administrativ teritoriale, și nicidecum de numărul de locuitori. Sau, dacă se consideră necesară prevederea unui criteriu suplimentar, mai rațional ar fi să fie în funcție de numărul de consumatori, decât de locuitori.

6. ANRE consideră inoportună, modificarea noțiunii de „*punct de delimitare*”. Menționăm, că reieșind din situația operatorilor din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, suportarea de către operator a cheltuielilor pentru execuția bransamentului până la contor, inclusiv a căminului de bransament va fi practic imposibil de realizat de către operator din cauza lipsei surselor financiare disponibile, lipsa personalului calificat pentru execuția acestor lucrări și lipsa tehnicii speciale. Obligarea operatorilor să suporte cheltuielile pentru construcția bransamentului de apă va fi o povară impusă pe seama operatorului și o problemă destul de complicată și practic imposibil de realizat. Această abordare este similară și altor sectoare reglementate de către ANRE.

7. La noțiunea de „*redevență*” se propune completarea cu textul „*sau de concesiune a bunurilor*”. Redevența se stabilește fie în contractul de delegare a gestiunii (UAT) sau contractul de concesiune a bunurilor.

8. Totodată, propunem completarea art. 4 cu următoarele noțiuni:

„*apă brută* – apă captată din surse de suprafață sau subterane, care are calitatea sursei în momentul prelevării.”

noțiunea „*racord de canalizare*” de expus în următoarea redacție:

„*racord de canalizare* – canal colector ce asigură legătura dintre instalația internă de canalizare a consumatorului și colectorul public de canalizare. Cheltuielile pentru execuția racordului de canalizare se suportă de către consumator. Execuția racordului de canalizare se asigură fie de către operator, fie de către consumator.”

9. La art. 5 alin. (2) la propunerea de la lit. d) după cuvintele „*contractelor de delegare a gestiunii*” se completează cu sintagma „*sau de concesiune a bunurilor*”. În cazul concesiunii infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aflată în proprietatea satului, se va încheia contract de concesiune a bunurilor și nu de delegare a gestiunii.

10. La art. 5 alin. (2) la propunerea de la lit. e) după cuvintele „*contractelor de delegare a gestiunii*” propunem completarea cu sintagma „*sau de concesiune a bunurilor*”.

În cazul concesiunii infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aflată în proprietatea statului, se va încheia contract de concesiune a bunurilor și nu de delegare a gestiunii.

11. Completarea propusă la art. 5 alin. (2) lit. f) considerăm necesară și oportună de expus în următoarea redacție:

„f) aprobarea Conceptului și a Regulamentului de ținere a Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare;”

Conform prevederilor art. 16 alin. (1) și (3) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, Registrele de stat de bază și cele departamentale se instituie de Guvern sau de o altă autoritate publică abilitată prin lege, cu adoptarea deciziei de instituire a registrului. Înainte de punerea în exploatare a sistemului informațional automatizat destinat ținerii registrului de stat, autoritatea publică care a instituit registrul aprobă regulamentul cu privire la modalitatea de ținere a registrului.

12. La art. 7 alin. (2) lit. a) propunem textul „*la nivel de raion, municipiu și oraș*” a fi exclus.

În contextul noului concept al proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013, pentru a avea o abordare unică, se propune în tot cuprinsul legii, după caz, substituirea textului „*la nivel de raion, municipiu și oraș*” cu textul „*titulari de licențe*”, la forma gramaticală corespunzătoare.

13. La art. 7 alin. (2) lit. q) propunem ca textul „*care furnizează/prestează serviciul la nivel de raion, municipiu și oraș*” să fie substituit cu textul „*titulari de licențe care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare*”. În contextul noului concept al proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013, pentru a avea o abordare unică, propunem în tot cuprinsul legii, după caz, substituirea textului „*la nivel de raion, municipiu și oraș*” cu sintagma „*titulari de licențe*”, la forma gramaticală corespunzătoare. Iar condițiile de licențiere să fie stabilite la art. 32 din Legea nr. 303/2013.

Completarea art. 7 alin. (2) cu lit. d¹) din proiectul de lege, ANRE o consideră inoportună și contrară prevederilor legale, deoarece propunerea dată este în contradicție cu prevederile Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică. Articolul 12 alin. (1) lit. b) stabilește că ANRE monitorizează și controlează, în modul și în limitele prevăzute de Legea nr. 174/2017 și de legile sectoriale, respectarea de către titularii de licențe, de autorizații a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, autorizate, a prevederilor prezentei legi, ale legilor sectoriale, inclusiv ale celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate.

Corespunzător, menționarea la art. 7 alin. (2) lit. d¹) din proiectul de lege, și impunerea obligației ANRE de a „dezvolta și implementa un mecanism de control a respectării de către operatorii care nu sunt titulari de licențe a cerințelor stabilite de prezenta lege (...)”, contravine prevederilor art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.

14. La art. 7 alin. (2) lit. i) din proiectul de lege, considerăm inoportună și contrară prevederilor legale modificarea propusă, luând în considerare că, art. 14 lit. f) stabilește expres că, operatorul trebuie să asigure întreținerea și menținerea în stare de funcționare permanentă a sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare. Astfel, operatorul trebuie să asigure menținerea infrastructurii în stare funcțională prin prisma actelor normative de reglementare. Fiecare mijloc fix are durată utilă

de funcționare stabilită la etapa de punere în funcțiune și pe toată această durată în tarif este inclusă amortizarea. La sfârșitul perioadei de utilizare, aceste mijloace fixe urmează a fi înlocuite prin programe de investiții. Pierderile supranormative sunt consecința neînlocuirii sau lipsa reparației capitale a mijloacelor fixe amortizate integral cu grad de uzură înaltă și nu pot servi drept justificare la calculul consumului tehnologic și a pierderilor de apă, deoarece volumul de apă rezultat din aceste calcule se include în tarif. Totodată, prin instituirea acestor prevederi nu vor fi stimulați operatorii pentru a efectua investiții în infrastructura tehnico-edilitară. Astfel, după amortizarea integrală a mijlocului fix în tarif nu se mai regăsește amortizarea și operatorul nu va avea surse financiare pentru investiții. Or, acceptarea în tarif a pierderilor supranormative „justificate de starea tehnică a acestora”, contravine prevederilor legale.

Corespunzător, este important de a interveni la remedierea situației, prin elaborarea și implementarea planurilor de reducere a pierderilor de apă care să prevadă măsuri tehnice concrete ce urmează a fi întreprinse de operator împreună cu APL.

Totodată, informăm că la moment ANRE este în proces de modificare a Regulamentului cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 180/2016. Conceptul noului Regulament prevede un mecanism de stimulare a operatorilor în vederea reducerii pierderilor de apă. Proiectul este supus consultării publice pe pagina web a Agenției (<https://anre.md/consultari-publice-3-27>). În concluzie susținem menținerea denumirii Regulamentului în varianta existentă care este în vigoare la moment.

15. Propunerile de modificare a art. 7 alin. (2) lit. j), m), k) și l) din proiectul de lege, le considerăm inoportune. Totodată pentru a avea o abordare unică similară celorlalte sectoare reglementate de către ANRE, propunem:

lit. j) să fie expusă în redacție nouă:

„j) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, precum și pentru serviciile auxiliare, furnizate de titularii de licențe, determinate și justificate de operator în conformitate cu metodologiile aprobate de Agenție.

lit. k), l) și m) se abrogă.

16. Completarea de la art. 7 alin. (2) lit. s) din proiectul de lege, o considerăm inoportună. În contextul noului concept al proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013, pentru a avea o abordare unică, se propune în tot cuprinsul legii, după caz, substituirea textului „la nivel de raion, municipiu și oraș” cu sintagma „titulari de licențe”, la formă gramaticală corespunzătoare.

17. Completarea art. 7 alin. (2) lit. q¹) și cu art. 9² din proiectul de lege considerăm, că necesită a fi modificată pentru a fi adusă în concordanță cu alte prevederi ale legislației. Conform Notei informative la prezentul proiect de lege, MIS are drept scop monitorizarea indicatorilor de performanță pentru întregul sector. Reieșind din atribuțiile ANRE stabilite prin art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetica, ANRE monitorizează și controlează respectarea de către titularii de licențe a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, a prevederilor Legii nr. 174/2017, ale legilor sectoriale, inclusiv ale celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate.

În concluzie, pentru a evita ambiguitățile legale și pentru a asigura funcționarea eficientă și conformă a sistemului informațional, este esențial să se stabilească cu claritate și să se coordoneze responsabilitățile între diversele entități implicate. ANRE percepe conceptul de Sistem informațional de management al aprovizionării cu apă și sanitație, ca un sistem care include indicatori cheie de performanță pentru întreg sectorul de apă și sanitație și care are mai mulți utilizatori. Astfel, propunem ca MIS să fie gestionat în comun de mai mulți utilizatori în funcție de competențele și atribuțiile legale, cum ar fi: ANRE - în partea ce ține de licențiere, de reglementările tarifare ale operatorilor titulari de licențe, de calitatea, fiabilitatea și continuitatea a serviciului public de apă și canalizare, ANSP - în partea ce ține de calitatea apei potabile, alți operatori, inclusiv MIDR, operatorii de apă și canalizare, APL-urile - în dependență de competențele și atribuțiile stabilite prin lege.

18. De asemenea, la proiectul de modificare a legii, se propune la art. 7, alin. (2), după lit. r) de completat cu o nouă literă r¹), cu următorul cuprins:

„r¹) aprobă, în scop de determinare a tarifelor, planurile anuale de investiții și valorile investițiilor acceptate pentru recuperare prin tarif, conform prevederilor Regulamentului privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare.”

19. Totodată, propunem completarea art. 7 cu alin. (2¹), cu următorul conținut:

„(2¹) În domeniul protecției consumatorilor, Agenția:

a) promovează protecția drepturilor și a intereselor legale ale consumatorilor, în special prin asigurarea prestării de către operatorii titulari de licențe în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, prin susținerea și asigurarea tratamentului echitabil și nediscriminatoriu în raport cu consumatorii;

b) elaborează și aprobă actele normative prevăzute de art. 7 alin. (2), lit. c) – i) din prezenta Lege, monitorizează respectarea acestora, adoptă hotărâri și emite decizii menite să asigure protecția drepturilor și a intereselor legitime ale consumatorilor în conformitate cu prevederile prezentei legi;

c) monitorizează respectarea de către operatorii titulari de licențe a drepturilor consumatorilor stabilite în prezenta lege și în Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, și a indicatorilor de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobați în conformitate cu prezenta lege;

d) examinează și soluționează problemele expuse în reclamațiile consumatorilor în limita competențelor prevăzute de prezenta lege și cu respectarea prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova;

g) examinează și soluționează, în procedură extrajudiciară, neînțelegerile survenite între consumatorii și operatorii titulari de licențe, inclusiv în legătură cu branșarea/racordarea la rețelele publice de alimentare cu apă și de canalizare, precum și neînțelegerile referitoare la încheierea contractelor de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Adresarea către Agenție, nu privează consumatorul de dreptul adresării concomitente și în instanța de judecată;

h) emite decizii privind interzicerea deconectării/debranșării instalațiilor interne de apă și de canalizare ale consumatorilor de la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare sau privind reconectarea acestora pe parcursul examinării reclamațiilor/petițiilor consumatorilor”.

Legea nr. 303/2013 în redacția actuală nu prevede drepturile și obligațiile Agenției în domeniul protecției consumatorilor, deși această atribuție reiese din prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334 din 14.12.2018.

20. La art. 7 alin. (3) lit. a) și b) propunem substituirea textului „care își desfășoară activitatea la nivel de raion, municipiu și oraș” cu textul „titulari de licențe”. Conform Legii nr. 174/2017 art. 12 alin. (1) lit. b) ANRE monitorizează și controlează în limitele stabilite de lege activitatea operatorilor licențiați (titulari de licențe).

21. Articolul 7 alin. (5) considerăm necesar și oportun de expus în următoarea redacție:

„(5) Operatorii care nu sunt titulari de licențe, precum și autoritățile administrației publice locale, asigură respectarea și aplicarea prevederilor prezentei legi și actelor normative în vigoare.”

22. Completarea la art. 8 alin. (1) lit. p) o considerăm inoportună. Cota de dezvoltare va duce la majorarea tarifului, uneori nejustificată dat fiind că nivelul cotei de dezvoltare se propune a fi decisă de autoritățile publice locale de nivelul I, fără să rezulte din careva studii/analize care să ia în calcul impactul asupra tarifului și suportabilitatea consumatorilor.

23. La art. 8 alin. (1) lit. q) din proiectul de lege, ANRE o consideră inoportună și contrară prevederilor legale, cota pierderilor de apă este o componenta tarifară și tine de competența autorității de reglementare, care se stabilește în baza Regulamentului aprobat de ANRE. Doar ANRE este instituția care are atribuții de avizare/aprobare a tarifelor. Astfel, componentele tarifare sunt monitorizate, verificate și acceptate în scopuri tarifare dacă sunt justificate. Nu este clar în ce scopuri

și în baza căror criterii, se va aproba de către autoritatea administrației publice locale nivelul cotei pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare.

Totodată, propunem expunerea literei q) în următoarea redacție:

„q) aprobă planul de măsuri, elaborat de operator, pe termen scurt/mediu/lung în vederea reducerii pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă din localitate”.

În contextul schimbărilor climatice, în care se pune tot mai mult accentul pe utilizarea rațională a resurselor de apă, pierderile de apă reprezintă un aspect de mediu și trebuie de revizuit abordarea pierderilor de apă în vederea reducerii acestora, și nu viceversa. Astfel, elaborarea planurilor de măsuri, de către operatori, pe termen scurt/mediu/lung, va contribui la reducerea pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă din localitate și utilizarea rațională a resursei de apă.

24. Totodată la art. 8 alin. (1) lit. c) propunem după cuvântul „operatori” de completat cu cuvântul „nelicențiați”. Propunerea de modificare este în conformitate cu propunerile de modificare la art.7 și art. 35 din Legea nr. 303/2013.

25. Totodată la art. 8 alin. (1) după lit. e) propunem de completat cu lit. e¹), cu următorul conținut:

„e¹) În cazul neelaborării și neaprobării de către autoritățile administrației publice locale a Regulamentelor proprii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) lit. e) sau în cazul aprobării unor Regulamente ce contravin actului normativ respectiv, se vor aplica prevederile Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aprobat de Agenție;”.

Considerăm oportun de a introduce această prevedere în Legea nr. 303/2013, dat fiind faptul că majoritatea autorităților publice locale nu și-au îndeplinit obligația legală de a elabora și aproba Regulamente proprii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru, sau în cazul aprobării unor Regulamente, însă, cu prevederi ce nu sunt conforme prevederilor Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aprobat de Agenție, fapt ce înrăutățește semnificativ situația consumatorilor din lipsa cadrului normativ de reglementare a raporturilor juridice între consumator și operator.

26. Art. 8 alin. (1) după lit. n) propunem să fie completat cu lit. n¹), cu următorul conținut:

„n¹) În cazul neaprobării de către autoritățile publice locale a indicatorilor de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) lit. n) sau în cazul aprobării unor indicatori de performanță ce nu corespund actului normativ respectiv, se vor aplica prevederile Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat de Agenție.”

Considerăm oportun de a introduce această prevedere în Legea nr. 303/2013, dat fiind faptul că majoritatea autorităților publice locale nu și-au îndeplinit obligația legală de a aproba indicatori de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, sau au aprobat unii indicatori de performanță ai serviciului public cu prevederi ce nu corespund prevederilor Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aprobat de Agenție, fapt ce înrăutățește semnificativ situația consumatorilor.

27. Totodată la art. 9¹ alin. (3) propunem ca textul „în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător” de substituit cu textul „similar cu prevederile art. 15 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică”.

Menționăm, că legislația în vigoare aplicabilă în activitatea ANRE, atribuie autorității de reglementare competențe privind monitorizarea și verificarea, prin control a activității operatorilor în

vederea respectării legislației în domeniu, la desfășurarea activității licențiate. Totodată menționăm că, procedura de efectuare a controalelor de către Agenție este descrisă în art. 15 al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică. Astfel, modificările propuse au drept scop uniformizarea cerințelor privind efectuarea controalelor de către ANRE, pentru toate sectoarele reglementate.

28. Completarea art. 9¹ cu alin. (4) din proiectul de lege, o considerăm inoportună și contrară prevederilor legale. ANRE monitorizează și controlează respectarea exclusiv de către titularii de licențe a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, a prevederilor Legii nr. 174/2017, ale legilor sectoriale, inclusiv ale celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate (art. 12 alin. (1) lit. b) Legea nr.174/2017).

Având în vedere faptul că Agenția dispune doar de informația care se regăsește în registrele deținute instituțional în baza legii, identificarea, translatarea riscului din domeniul incertitudinii, stabilirea consecințelor riscurilor și monitorizarea permanentă sau periodică a unei activități sau situații a operatorilor necunoscuți (care nu sunt titulari de licență) nu este posibilă.

Mai mult ca atât, deși în rezultatul eventualelor controale vor putea fi constatate careva abateri de la legislația în vigoare, acestea nu vor putea fi soldate cu emiterea unor dispoziții de aplicare a unor sancțiuni, sau prescrierea lichidării încălcărilor depistate, dat fiind faptul că în cazul titularilor de licență, responsabilizarea operatorilor se impune prin prescrierea obligațiilor de înlăturare a încălcărilor legislației sub riscul suspendării sau retragerii licenței, dar aceste măsuri de constrângere nu pot fi aplicate față de operatorii care nu sunt licențiați de ANRE.

29. La art. 13 alin. (4) lit. b) propunem completarea la început cu sintagma „întreprinderi municipale sau”. Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, la art. 19 alin. (4) prevede că autoritățile administrației publice locale, cu titlu de recomandare, vor examina oportunitatea reorganizării întreprinderilor municipale în alte forme juridice de organizare prevăzute de legislație, asigurând eficientizarea administrării proprietății transmise acestora în gestiune.

Astfel, în contextul reorganizării întreprinderilor municipale, este necesară menținerea în vigoare a prevederilor art.13 alin. (4) lit. b) precum și completarea la început cu sintagma „întreprinderi municipale sau”, iar în continuare după text.

30. La art. 14 lit. g), propunem de substituit cuvântul „produsă” cu textul „captată, procurată, tratată.”.

Este oportun și necesar ca operatorii să ducă evidența volumelor de apă, captată, procurată și tratată pentru a fi posibil de întocmit bilanșa apei și respectiv a exclude neînțelegerile ce apar în raporturile cu Agenția. De asemenea, este necesar de menționat că, conform prevederilor pct. 2 din Regulamentul privind evidența și raportarea apei folosite, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 835/2013, determinarea volumului de apă folosită se efectuează la punctele de evidență a consumului de apă, la prizele de apă. Astfel, modificările propuse au drept scop evaluarea situației reale privind volumul pierderilor de apă.

31. Articolul 15 alin. (1), lit. d) din lege, propunem să fi completat și expus în următoarea redacție:

„d) Pentru a se evita subvenționările încrucișate, operatorul va ține evidența contabilă a cheltuielilor și a veniturilor separat pe genuri de activități desfășurate, va întocmi și prezenta fidel rapoartele financiare și statistice.”.

De menționat, că în legile sectoriale aplicabile celorlalte sectoare reglementate de ANRE este prevăzut un articol separat cu referire la evidența contabilă. Astfel, art. 89 al Legii nr.107/2016 cu privire la energie electrică, art.101 al Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, art.33 alin. (2) al Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării stipulează, că pentru a se evita discriminarea, subvenționările încrucișate și denaturarea concurenței, operatorii sunt obligați să țină în sistemul lor de contabilitate evidență separată pentru fiecare dintre activitățile practicate.

Aceste prevederi sunt necesare pentru a putea asigura respectarea principiului de garantare a lipsei de subvenții încrucișate între activitățile reglementate și nereglementate prevăzut de Legea nr.

303/2013, precum și pentru ca informația reflectată în rapoartele, informațiile prezentate de operatori să reflecte veridic și fidel cheltuielile și veniturile aferente fiecărui tip de activitate desfășurată.

32. Articolul 15 alin. (1) după lit. h) din lege propunem să fie completat cu literele i) și j) cu următorul cuprins:

„i) la fiecare ciclu alternat de 5 ani să prezinte spre aprobare cuantumurile cheltuielilor de bază pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;

j) să prezinte anual Agenției spre aprobare planurile anuale de investiții și rapoartele privind realizarea planurilor anuale de investiții, pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.”

Argumentarea pentru propunerile ce țin de planificarea și realizarea investițiilor operatorului se bazează pe cazurile concrete când operatorul și-a planificat o investiție, Agenția a avizat-o, însă autoritatea administrației publice locale a tergiversat aprobarea planului de investiții, fapt ce a dus la imposibilitatea realizării acesteia. Astfel, operatorul este în imposibilitate să îndeplinească prevederile art. 14, lit. h) din Lege.

33. La art. 22 alin. (17) propunem textul „serviciul de evacuare a apelor uzate” să fie substituit cu textul „serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate”.

Art. 35 alin. (1) la Legii nr. 303/2013 nu reglementează „tarif pentru serviciul de evacuare apelor uzate”, astfel modificarea propusă este conform prevederilor art. 35 alin. (1) lit. c) al legii menționate.

34. Articolul 22 din lege, propunem să fie completat cu un alineat nou 22 cu următorul conținut:

„(22) Veniturile obținute de la colectarea plăților suplimentare pentru depășirea concentrației maxim admisibile a poluanților la evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare, vor fi direcționate de către operator în Fondul de dezvoltare, constituit în conformitate cu prevederile art. 36¹ din prezenta lege, și vor fi utilizate pentru dezvoltarea și modernizarea sistemului public de canalizare.”

Veniturile obținute din plățile suplimentare pentru depășirea concentrației maxim admisibile a poluanților la evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare, este un venit obținut din activitatea reglementată și acest venit urmează a fi utilizat pentru dezvoltarea și modernizarea sistemului public de canalizare. Astfel, operatorul va utiliza judicios aceste venituri pentru dezvoltarea și modernizarea sistemului public de canalizare.

35. La art. 29 alin. (2), propunem fraza a doua de expus în următoarea redacție:

„În blocurile locative în care contractele de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare sunt încheiate cu administratorul blocului locativ, facturarea serviciului se efectuează în baza tarifelor aprobate, pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare fiecărui locatar în parte. Distribuția pe apartamente a volumului de apă înregistrat de contorul comun de la bransamentul blocului locativ, se va efectua în baza Regulamentului privind repartizarea între proprietarii din condominiu a plăților pentru unele categorii de servicii intermediare, aprobat de Guvern, conform prevederilor Legii cu privire la condominiu nr. 187/2022.”

Prevederile actuale din Legea nr. 303/2013 nu asigură facilitarea procesului de contractare individuală, mai mult ca atât, contractarea parțială creează un haos la capitolul facturare, or o parte din locatari trec la contracte individuale, iar o parte rămâne pe seama asociației, și oricum nu dispărea pe asociație problema diferenței volumului de apă înregistrat de contorul comun și volumul de apă înregistrat de contoarele locatarilor.

Problema diferenței dintre datele contorului de la bransamentul blocului locativ și datele înregistrate de contoarele individuale ale locatarilor urmează a fi analizată în complex mult mai larg, soluțiile fiind multiaspectuale.

În primul rând, problema dată nu urmează a fi tratată cu identificarea unei soluții de repartizare lunară a diferenței înregistrate între contoarele locatarilor și datele contorului de bransament, nu este corect să se repartizeze lunar cuiva aceste diferențe. Contorul comun înregistrează toată cantitatea de apă livrată locatarilor unui bloc, iar diferența care se formează ca rezultat al facturării consumului

către locatari se poate datora mai multor cauze, ca de exemplu: citirea diferită a datelor contoarelor individuale și contorului de la bransamentul blocului locativ, indicarea datelor neveridice de către locatari, ieșirea din funcțiune a unor contoare, scurgeri în rețelele comune ale blocului etc. Abordarea trebuie să fie multiaspectuală, ținând cont de multitudinea de factori ce au incidență supra. Soluțiile care se impun implică participarea operatorului, GFL și locatarilor.

Suplimentar, urmează a fi evidențiată problema încheierii contractelor individuale și facturarea consumului de apă. Legea condominiului, nr. 187 din 14.07.2022 (în vigoare din 01.01.2023), deja prevede că facturarea se face direct de operator în conformitate cu prevederile art. 49 alin. (3) lit. i), care urmează a fi pus în aplicare. În acest context, urmează a fi ajustate prevederile Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002., iar diferențele lunare înregistrate să rămână pe seama GFL conform prevederilor art. 25 al Legii nr. 1402.

Conform art. 25 alin. (6) al Legii serviciilor publice de gospodărie comunală, nr. 1402 din 24.10.2002, sumele încasate de către intermediari la decontări în baza bonurilor de plată perfectate de ei se transferă operatorilor și se atribuie de către aceștia în contul facturilor expuse spre plată în baza contractelor de furnizare/prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, încheiate cu gestionarii fondului locativ. Volumul serviciului facturat în baza contractelor și nedistribuit spre plată consumatorilor rămâne în seama gestionarului fondului locativ, care este obligat să-l achite operatorului în mărimea și în termenul prevăzute în factură.

Ulterior/concomitent pot fi ajustate și unele prevederi din Regulamentul-cadru al ANRE la capitolul facturare.

36. La art. 29, alin. (4), lit. a) propunem de exclus textul „conform planului de investiții aprobat de autoritatea publică abilitată să aprobe tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare”.

Încheierea contractului nu este o procedură care să fie prevăzută în planurile anuale de investiții. În plan se prevede doar achiziționarea contoarelor, însă aceasta nu prezintă un motiv de a accepta sau a refuza încheierea contractelor. Redacția actuală duce la diverse interpretări din partea operatorilor.

37. La art. 32 alin. (1) propunem textul „la nivel de raion, municipiu și oraș” să fie substituit cu textul „a operatorilor în a căror arie de operare sunt mai mult de 3000 consumatori”. Considerăm oportun ca condițiile și procedura de obținere a licențelor, să fie în funcție de numărul de consumatori, și nu de locuitori, deoarece în Legea nr. 303/2013 se operează cu noțiunea de „consumator”. Totodată, menționăm că, locuitori pot fi 10000, însă consumatori pot fi mai puțini.

38. La art. 32 alin. (3) lit. f) se expune în următoarea redacție:

„f) să prezinte contractul/contractele de delegare a gestiunii/concesiune a bunurilor cu indicarea ariei de operare în care operatorul a primit dreptul de a furniza/presta serviciul de alimentare cu apă și de canalizare.”

Este necesar să se analizeze și să se precizeze care este raționamentul eliberării unor licențe de către ANRE, în timp ce autoritatea publică locală nu i-a delegat acest drept entității respective.

De menționat, că autoritatea de reglementare nu va fi în drept să indice în licență eventual eliberată, nici genul de activitate și nici teritoriul autorizat, dat fiind faptul, că potrivit noțiunii definite de art. 4 și prevederilor art. 13 alin. (1) din Legea nr. 303/2013, doar prin contractul de delegare a gestiunii, de către autoritățile administrației publice locale se acordă dreptul și obligația de a furniza/presta serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, integral sau, după caz, numai unele activități specifice acestuia, în teritoriul indicat. Prin urmare, în cazul în care licența va fi eliberată în lipsa contractului respectiv, autoritatea de licențiere nu va indica în formular genul de activitate și teritoriul autorizat, fapt ce contravine cerințelor art. 12⁵ din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care stabilesc elementele obligatorii ale actului permisiv. Autoritatea de reglementare va fi în incapacitate legală să elibereze careva formulare doar cu indicarea denumirii entității și respectiv, fără condiții de licențiere.

În același timp, procedura de retragere a licenței prevăzută în proiectul de lege la art. 32 alin. (3) lit. f) din proiect, contravine însuși procedurii generale stabilite de art. 34 al aceleiași legi, care stabilește expres procedura de retragere a licenței, precum și temeiul de retragere a acesteia.

39. Articolul 32 alin. (3) propunem să fie completat cu litera g) cu următorul conținut:

„g) să prezinte documente confirmative eliberate de administrația publică locală operatorului privind numărul de consumatori din aria de operare.”

Proiectul de lege nu prevede o procedură de verificare a numărului de consumatori din anumite arii de operare. Mai mult ca atât, având în vedere faptul că proiectul prevede posibilitatea eliberării licenței în lipsa contractului de delegare, Agenția nu va dispune de careva mecanisme pentru verificarea numărului populației, sau a ariei de operare. Precizăm că potrivit art. 32 alin. (4) din Legea nr. 303/2013, termenul de eliberare a licenței este doar de 5 zile lucrătoare (nici o altă lege care prevede eliberarea unor acte permissive nu stabilește un termen atât de limitat), din care motiv, careva verificări din oficiu nu pot fi executate. De asemenea, proiectul de lege nu prevede careva alternative de verificare cum ar fi declararea pe proprie răspundere, de către solicitant a posibilei arii de operare și a numărului de consumatori.

40. Articolul 35 alin. (1) propunem să fie modificat după cum urmează:

la lit. c) se exclude sintagma „/sau”.

se completează cu lit. c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) tariful pentru serviciul public de epurare a apelor uzate;”.

Completarea art. 35 alin. (1) cu lit. c¹) o considerăm necesară și oportună, deoarece în redacția actuală Legea nr. 303/2013 nu prevede calcularea tarifului separat pentru serviciul public de epurare a apelor uzate.

Propunerea menționată este întemeiată pe practica aplicării de către ANRE a prevederilor Legii nr. 303/2013, or, la moment pe rolul instanței de judecată deja se află un litigiu de contencios administrativ, iar subiectul lui este anume obligarea ANRE de a calcula tarif separat pentru serviciul de epurare.

Reclamantul invocă faptul că, în activitatea sa economică nu beneficiază de serviciul de canalizare din partea operatorului, deoarece dispune de rețea de canalizare proprie, dar operatorul îi prestează doar serviciul de epurare a apelor uzate. Menționează că este de acord să-i achite operatorului doar serviciul de epurare, însă în lipsa unui tarif calculat și aprobat în modul stabilit, nu este posibilă cuantificarea și încasarea lui.

Reiterăm că, la moment Legea nr. 303/2013 nu prevede calcularea unui tarif separat pentru epurarea apelor uzate, fapt care pune ANRE în imposibilitatea de a calcula și aproba un tarif echitabil pentru epurarea apelor uzate, care are ca consecință înaintarea mai multor petiții către autoritățile publice, precum și apariția litigiilor în instanțele judecătorești.

41. Completarea art. 35 alin. (3) pct. 1) cu lit. n), o considerăm inoportună și nejustificată. Cota de dezvoltare va duce la majorarea tarifului, uneori nejustificată dat fiind că nivelul cotei de dezvoltare se propune a fi decisă de autoritățile publice locale de nivelul I, fără să rezulte din careva studii/analize care să ia în calcul impactul asupra tarifului și suportabilitatea consumatorilor.

42. Completarea art. 35 cu alin. (4¹), o considerăm inoportună și contrară prevederilor art. 7 alin. (2) lit. i) din lege și actelor normative de reglementare ce țin de determinarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Cota pierderilor de apă este o componenta tarifară și ține de competența autorității de reglementare. Consumul tehnologic și pierderile de apă se determină în scopuri tarifare în baza Regulamentului aprobat de ANRE, în temeiul prevederilor art. 7 alin. (2) lit. i) din lege.

Conform prevederilor art. 7 alin. (3) lit. c) din lege, Agenția pune în aplicare principiul eficienței maxime la cheltuieli minime la calcularea și aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Ca urmare, orice componentă a tarifului urmează a fi justificată de operator și verificată de Agenție pentru a se asigura respectarea principiului menționat.

Prin modificările propuse în lege, este ignorată competența ANRE ca autoritate de reglementare de a stabili nivelul consumului tehnologic și pierderilor de apă determinate în scopuri tarifare, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă. Mai mult ca atât, competența ANRE de a stabili nivelul consumului tehnologic și pierderilor de apă determinate în scopuri tarifare este prevăzută în toate sectoarele reglementate de către Agenție.

Agenția reiese din faptul că, principiile de reglementare trebuie să fie similare în toate sectoarele, fără careva excepții. Totodată, menționăm că autoritățile administrației publice locale nu dispun de specialiști în domeniu pentru a verifica și stabili nivelul acestei cote.

43. La art. 35 alin. (5) se expune în următoarea redacție:

„(5) Cheltuielile de bază și tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru serviciul public de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, se determină de către operator în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate, se aprobă de către Agenție în modul stabilit și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

ANRE susține problema abordată în Nota informativă la proiectul de lege privind tergiversarea procesului de examinare, aprobare a tarifelor și propune o nouă abordare similară celorlalte sectoare reglementate. Conform prevederilor legii, termenul de examinare a tarifelor de către Agenție este de până la 60 zile calendaristice. Totodată, în lege este prevăzut termenul de 60 zile calendaristice pentru aprobarea tarifelor de către consiliile locale, în cazul avizării acestora de către Agenție. În cazul în care tarifele prezentate în avizul Agenției nu vor fi aprobate de către consiliul local, în termenul stabilit, operatorul se va adresa către Agenție, care, în termen de 15 zile calendaristice de la data adresării motivate de către operator, va aproba și va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova tarifele avizate anterior. Menționăm că, în ultima perioadă au fost sesizate tot mai multe cazuri când autoritățile administrației publice locale interzic operatorilor să se adreseze Agenției pentru aprobarea tarifelor, în cazul în care acestea refuză aprobarea lor. Astfel, unii titulari de licențe activează în baza tarifelor aprobate în anii anteriori, chiar dacă Agenția a examinat și avizat tarife noi pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Iar în alte cazuri, consiliile locale aprobă tarife la un nivel mai mic decât cel avizat de ANRE, fără a indica sursa de acoperire a veniturilor ratate. Aceste aspecte sunt factorii principali care duc la insolabilitate și ulterior la falimentul operatorilor. Respectiv, pentru a nu prejudicia activitatea operatorilor din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, propunem ca tarifele să fie aprobate doar de către Agenție, pentru toți operatorii titulari de licență din domeniu.

44. Totodată art. 35 alin. (6) propunem a fi expus în următoarea redacție:

„(6) Agenția, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la primirea de la operator a cererii de examinare și aprobare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și va emite hotărârea privind aprobare tarifelor.” Această propunere reiese din contextul propunerii de modificare a art. 35 alin. (5).

Totodată menționăm asupra necesității menținerii termenului de „60 de zile calendaristice”, acest termen rezidă și din termenele prevăzute de Legea nr. 239/2008 cu privire la transparența în procesul decizional, Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 286/2018: pct. 22 (termen de 10 zile pentru plasarea pe pagina web oficială a Agenției, a cererii și materialelor justificative care conțin informații cu caracter public, anexate la cererea titularului de licență), pct. 23 (obligația Agenției de a oferi publicului 15 zile lucrătoare, de la publicarea cererii și a materialelor aferente, pentru prezentarea recomandărilor cu privire la aceasta), pct. 25 (organizarea dezbaterilor publice), pct. 27 (obligația Agenției privind publicarea pe pagina web a Agenției, a rezultatelor examinării cererii titularului de licență, cu 15 zile lucrătoare înainte de examinare și adoptare de către Consiliul de administrație a proiectului de hotărâre cu privire la cererea titularului de licență), pct. 29 (anunțarea desfășurării ședinței publice cu cel puțin 3 zile înainte, art.

13 alin. (2) din Legea nr. 239/2008) și art. 16 alin. (5) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, care instituie obligația Agenției de a respecta transparența în procesul decizional prin impunerea unor termene concrete. Astfel, din aceste considerente termenul de 60 zile calendaristice este cât de cât suficient pentru examinarea cererii titularilor de licențe cu privire la aprobare a tarifelor, deoarece în procesul de examinare a cererilor privind aprobarea tarifelor cele mai frecvente cazuri constau în solicitarea și obținerea de la operatori a informațiilor suplimentare necesare, sau a calculelor pentru justificarea temeiniciei cererii.

45. Totodată la art. 35, propunem abrogarea alin. (8) - (13).

Propunerea rezidă din contextul eventualei modificări a art. 35 alin. (5) și (6).

46. Articolul 35 alin. (15) considerăm necesar și oportun să fie modificat și expus în următoarea redacție:

„(15) Tarifele pentru serviciile auxiliare furnizate de operatorii titulari de licențe, se aprobă de Agenție, bazându-se pe aceleași principii și proceduri ca și în cazul tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate și serviciul public de epurare a apelor uzate.”

Considerăm că consumatorii trebuie să beneficieze de niște tarife auxiliare echitabile, aprobate de Agenție cu respectarea principiului „cheltuieli minime și eficiență maximă”.

47. La art. 35 alin. (16) va avea următoarea redacție:

„(16) Operatorii, titulari de licențe, care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, sunt obligați să afișeze la sediile lor și să plaseze pe paginile web oficiale, hotărârile Agenției cu privire la aprobarea tarifelor pentru serviciile menționate, precum și pe cele referitoare la aprobarea tarifelor pentru serviciile auxiliare.”

Consumatorii trebuie să fie informați despre tarifele auxiliare aprobate de Agenție, pentru a evita abuzurile din partea operatorului prin încasarea unor plăți nejustificate de la consumatori.

48. Articolul 35 alin. (17) propunem să fie expus în următoarea redacție:

„(17) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare prestat de operatorii, care nu sunt titulari de licențe, se examinează și se aprobă de către consiliile locale respective, se publică în mass-media locală, și se afișează la sediile operatorilor.

În contextul noului concept al proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013, pentru a avea o abordare unică (excluderea expresiilor mai mult/puțin de 10000 locuitori și mai mult/puțin de 3000 locuitori), se propune ca condițiile de licențiere să fie stabilite doar la art. 32 din Legea nr. 303/2013.

49. La art. 36 alin. (6) și art. 36¹ alin. (5) și (6) considerăm inoportune și nejustificate propunerile de modificare. Cota de dezvoltare va duce la majorarea tarifului, uneori nejustificată dat fiind că nivelul cotei de dezvoltare se propune a fi decisă de către autoritățile administrației publice locale de nivelul I, fără să rezulte din careva studii/analize care să ia în calcul impactul asupra tarifului și suportabilitatea consumatorilor.

50. Totodată, propunem după art. 36¹ completarea legii cu art. 36², art. 36³ și 36⁴ cu următorul conținut:

„Articolul 36². Dezvoltarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și planurile de investiții

(1) Dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare se realizează de către autoritatea publică locală sau operatorul titular de licență astfel încât să fie asigurate fiabilitatea și continuitatea alimentării cu apă a consumatorilor și prestarea serviciului public de canalizare, cu respectarea prevederilor prezentei legi. Cheltuielile de dezvoltare a sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în condițiile legii. Aceste cheltuieli se iau în considerare la stabilirea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în cazul în care s-au efectuat în conformitate cu condițiile stipulate în licență, cu Metodologia de calculare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cu Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare.

(2) În contextul obligației stabilite la art. 8 alin. (1) lit. a), art. 13 alin. (13), (17); art. 131 alin. (8), operatorul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este obligat, ținând cont de strategia unității administrativ-teritoriale, de oferta și de cererea actuală și prognozată, să elaboreze și, după consultarea prealabilă cu toate părțile interesate, să prezinte Agenției spre aprobare un plan de dezvoltare a sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare pentru 3 ani (în acest articol, în continuare – plan de dezvoltare). Planul de dezvoltare trebuie să conțină măsuri eficiente pentru a garanta fiabilitatea sistemului de alimentare cu apă și de canalizare care se preconizează a fi reconstruite sau reabilitate în următorii 3 ani, să conțină informații cu privire la investițiile deja stabilite, să identifice noi investiții care trebuie să prevadă un interval de timp pentru proiectele de investiții. Planul de dezvoltare trebuie să conțină, fără a se limita la acestea:

a) descrierea infrastructurii existente, a stării ei actuale și a gradului de uzură, lista intervențiilor efectuate în ultimul an, precum și rezultatele obținute în urma studiilor efectuate privind dezvoltarea rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare și instalarea contoarelor de apă;

b) descrierea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare a obiectivelor aferente care necesită a fi construite, modernizate în următorii 3 ani;

c) calendarul pentru proiectele de investiții planificate a fi efectuate în următorii 3 ani;

d) descrierea mijloacelor și a investițiilor necesare pentru a satisface cererea prognozată de apă;

e) descrierea investițiilor care au fost aprobate și care urmează să fie aprobate și efectuate în următorii 3 ani, precum și calendarul pentru realizarea acestor proiecte;

f) obiectivele și efectele financiare planificate a fi obținute în urma implementării planului de dezvoltare, în special în ceea ce privește impactul investițiilor asupra tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și pentru alte servicii prestate de operator, utilizarea capacităților, micșorarea duratei întreruperilor, reducerea consumului tehnologic și a pierderilor de apă în rețelele publice de alimentare cu apă și îndeplinirea altor indicatori de calitate ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

(3) Operatorul este obligat să prezinte Agenției, pentru examinare și aprobare, planul de dezvoltare elaborat și coordonat de autoritatea administrației publice locale. Agenția solicită operatorului să coordoneze cu autoritățile administrației publice locale modificarea planului de dezvoltare, inclusiv dacă acesta nu corespunde necesităților de investiții identificate în procesul de consultare.

(4) După examinarea și evaluarea planului de dezvoltare, inclusiv prin prisma abordării necesităților de investiții identificate în procesul de consultare publică, Agenția aprobă planul de dezvoltare respectiv printr-o hotărâre care se publică pe pagina sa web oficială.

(5) Planul de dezvoltare aprobat se publică pe pagina electronică a operatorului. Agenția monitorizează și evaluează punerea în aplicare a planului de dezvoltare aprobat. Anual, în funcție de necesitate sau la solicitarea Agenției, operatorul examinează oportunitatea modificării planului de dezvoltare și, după respectarea procedurii descrise în prezentul articol, prezintă spre aprobare Agenției planul de dezvoltare modificat coordonat cu autoritatea administrației publice locale.

(6) Operatorul este obligat să elaboreze și să prezinte Agenției spre aprobare anual, până la 1 noiembrie, planul de investiții pentru anul următor. Planul anual de investiții se elaborează de către operator în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare, luând în considerare planul de dezvoltare aprobat și ținând cont de informația actualizată privind starea și gradul de uzură al rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare și a infrastructurii tehnico-edilitare aferente rețelelor.

(7) Agenția examinează și aprobă, în termen de până la 31 decembrie, planul anual de investiții prezentat de operator. La examinarea planului anual de investiții, Agenția, în caz de necesitate, solicită informații relevante proiectelor de investiții incluse în plan. Dacă planul anual de investiții prezentat de operator nu corespunde cerințelor stabilite în Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare, Agenția este în drept să solicite operatorului să facă modificările de rigoare.

(8) Operatorul publică pe pagina sa electronică planul anual de investiții aprobat, detaliat pe proiecte ce urmează a fi realizate de operator.

(9) Operatorul realizează măsurile stabilite în planul anual de investiții, iar în caz de necesitate, având în vedere starea reală a infrastructurii tehnico-edilitare, acesta se adresează Agenției pentru modificarea planului respectiv, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare. Agenția examinează cererea de modificare a planului anual de investiții în cel mult 30 de zile calendaristice. Necesitatea modificării planului anual de investiții nu implică necesitatea modificării planului de dezvoltare aprobat.

(10) Anual, până la 1 martie, operatorul prezintă Agenției un raport privind realizarea planului de dezvoltare și a planului de investiții pentru anul precedent. Raportul respectiv trebuie să reflecte inter alia investițiile efectuate de operator în conformitate cu alin. (9). Agenția examinează raportul prezentat și aprobă, în scopul recuperării prin tarif, investițiile realizate cu respectarea cerințelor stabilite în Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare.

(11) Agenția aprobă, în scopul recuperării prin tarif, investițiile efectuate de operator conform planurilor anuale de investiții aprobate.

Completarea Legii nr. 303/2013 cu art. 36² o considerăm oportună și necesară, deoarece sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sunt într-o stare tehnică care duce la avarii frecvente, scurgeri latente și pierderi mari de apă, întreruperi neplanificate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Valorile mari ale consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă se datorează stării deplorabile a rețelelor publice de alimentare cu apă, lipsei investițiilor în sistemele publice de alimentare cu apă și lipsa planurilor de dezvoltare și funcționare, pe termen scurt, mediu și lung, a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

Suplimentar, la elaborarea și punerea în aplicare a actelor normative, trebuie să se efectueze conform unor principii și norme similare în toate sectoarele reglementate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

De menționat că în domeniul reglementării sectorului gazelor naturale (art. 42 și art. 49 din Legea nr. 108/2016) și a sectorului energiei electrice (art. art. 34 și 45 (din Legea nr. 107/2016), sunt instituite norme similare.

Completările propuse urmăresc scopul să soluționeze problema ce ține de dezvoltarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pe termen scurt, mediu și lung.

Articolul 36³. Soluționarea petițiilor (cererilor) consumatorilor

(1) Petițiile se examinează de către operatorul care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în termen de 30 de zile lucrătoare, iar cele care nu necesită o studiere și examinare suplimentară - fără întârziere sau în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (3).

(2) Termenul de examinare a petiției poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile lucrătoare de către factorii de decizie ai operatorului corespunzător, fapt despre care este informat petiționarul, dacă:

- a) sunt necesare consultări suplimentare pentru întocmirea răspunsului la petiție;
- b) petiția se referă la un volum complex de informații sau dacă se impune studierea unor materiale suplimentare ce urmează a fi selectate și folosite pentru întocmirea răspunsului.

(3) Petițiile (cererile) prin care se solicită o informație oficială se examinează în termenele stabilite în legislația privind accesul la informație.

(4) Petițiile (cererile) adresate de consumatori Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, se examinează în termenul stabilit de Codul administrativ al Republicii Moldova.

Articolul 36⁴. Soluționarea litigiilor

(1) Litigiile dintre operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare sau dintre operatori și consumatori, se soluționează în instanța de judecată.

(2) În caz de dezacord cu răspunsul operatorului care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, ori dacă nu a primit răspuns la petiția adresată operatorului care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în termenul stabilit de art. 36³, consumatorii sunt în drept să se adreseze în instanța de judecată competentă pentru soluționarea litigiului, în modul și în termenele prevăzute de legislația în vigoare.

(3) Consumatorii, care consideră că drepturile lor sunt lezate și nu sunt de acord cu deciziile Agenției de soluționare a problemelor invocate în petiție, sau ale persoanei oficiale care a examinat petiția, sunt în drept să le conteste în instanța de contencios administrativ, cu respectarea modului, procedurii și a termenelor prevăzute de Codul administrativ al Republicii Moldova”.

Completarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare cu art. 36³ și art. 36⁴ o considerăm oportună și necesară, deoarece odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ (01.04.2019), a fost abrogată Legea cu privire la petiționare nr. 190/1994, însă operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu cad sub incidența prevederilor Codului administrativ.

Reieșind din prevederile art. 2 alin. (1) coroborate cu art. 7 din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Corespunzător, operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu reprezintă autorități publice și nu cad sub incidența Codului administrativ.

Potrivit art. 185 alin. (3) din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, termenul de soluționare a reclamațiilor consumatorilor este de cel mult 14 zile calendaristice de la data depunerii reclamației, fără să fie prevăzută posibilitatea extinderii termenului de examinare a petiției.

Menționăm, că în multe cazuri la examinarea petițiilor/reclamațiilor consumatorilor, care sunt de o complexitate deosebită și necesită mai mult timp pentru elucidarea tuturor circumstanțelor și formularea răspunsului la toate pretențiile consumatorilor, operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu se încadrează în termenul de 14 zile calendaristice prevăzut de art. 185 alin. (3) din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003. În aceste cazuri apare necesitatea prelungirii termenului de examinare a petițiilor, fapt care pune operatorul în dificultate din cauza lipsei prevederilor legale în acest sens.

Suplimentar, la elaborarea și punerea în aplicare a actelor normative, trebuie să se efectueze conform unor principii și norme similare în toate sectoarele reglementate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

De menționat că în domeniul reglementării sectorului gazelor naturale (art. 110 alin. (1) din Legea nr. 108/2016) și a sectorului energiei electrice (art. 92 alin. (1) din Legea nr. 107/2016), termenul de soluționare a petițiilor este stabilit de până la 30 de zile lucrătoare. Din aceste considerente propunem să fie oferită operatorului posibilitatea de a prelungi termenul de examinare a petiției cu cel mult 30 de zile lucrătoare, cu informarea obligatorie a petiționarului.

De asemenea Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în redacția actuală nu prevede modul de soluționare a litigiilor dintre consumatori și operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și litigiile dintre operatori.

Completările propuse urmăresc scopul să soluționeze problema examinării petițiilor și a litigiilor dintre părțile menționate supra.

51. La Art. II, alin. (1) sintagma „la expirarea termenului de” se substituie cu cuvântul „după”.

52. La Art. II, alin. (2) termenul de „6 luni” se substituie cu termenul de „12 luni”.

Urmare a modificării Legii nr. 303/2013, Agenția conform atribuțiilor de reglementare stabilite la art. 7 alin. (2) din Legea nr. 303/2013, urmează se modifice 9 acte normative de reglementare. Respectiv, luând în considerare prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și termenii de procedură prevăzuți de Lege pentru elaborarea unui act normativ, și termenii de

procedură prevăzută de Legea nr. 239/2008 cu privire la transparența în procesul decizional, termenul de 6 luni este unul prea mic.

53. La Art. II alin. (3) propunem să fie expus în următoarea redacție:

„(3) Operatorii care îndeplinesc condițiile de licențiere, stabilite la art. 32 al prezentei legi, în termen de 2 ani de la data publicării prezentei legi vor asigura obținerea licenței pentru activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare”.

54. La Art. II alin. (5) considerăm necesar și oportun ca textul „cu o populație mai mare de 3000 de locuitori conform datelor oficiale”, să fie exclus.

În tot textul proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013 se operează cu prea multe sintagme de genul „mai mare/mai puțin de 10000 locuitori”, „mai mare/mai puțin de 3000 locuitori”. Astfel, se propune ca aceste sintagme, după caz, să fie substituite cu termeni ca „titulari de licențe” sau „operatori care nu sunt titulari de licențe”. Iar condițiile de licențiere să fie clar stabilite la art. 32 al Legii nr. 303.

55. La Art. II alin. (6) considerăm necesar și oportun de exclus, deoarece contravine prevederilor legislației în vigoare. Conform art. 3 alin. (2) și art. 8 din Legea nr. 303/2013, art. 14 din Legea nr. 436/2006, atribuțiile de inițiere, organizare, coordonare, monitorizare și control a funcționării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, țin de competența autorităților publice locale. ANRE este autoritatea de reglementare și își exercită atribuțiile în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2017 și Legii nr. 303/2013.

Violina SPAC
Director

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 310 din 12 octombrie 2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării
Regionale al Republicii Moldova
secretariat@midr.gov.md
sergiu.tabacaru@midr.gov.md
sergiu.dragoman@midr.gov.md

copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Aviz

*la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare
(număr unic 783/MIDR/2023)*

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat solicitarea Cancelariei de Stat Nr. 18-69-9889 din 18.09.2023 de a prezenta aviz asupra proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023) [în continuare - proiectul de lege].

Articolul 4 (*Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale*) alin. (1) lit. c) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, prevede că *pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate: distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale.*

Articolul 14 (*Competențele de bază ale consiliilor locale*) alin. (2) lit. j¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, prevede *pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, că consiliul local realizează următoarele competențe: decide delegarea competenței de aprobare a tarifelor la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz.*

Având în vedere că aceste competențe (prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare) sunt proprii APL de nivelul întâi, și intervenția în acestea (interferența competențelor) prezintă probleme de legalitate, poate și de constituționalitate, urmează a fi reformulate prevederile Art. II alin. (6) și expunerea în următoarea redacție: „În cazul imposibilității îndeplinirii cerințelor prevăzute la alineatul (4), autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi cu o populație mai mare de 3000 de locuitori conform datelor oficiale, pot

solicita Agenției Naționale de Reglementare în Energetică, până la expirarea termenului de 2 ani de la data publicării prezentei legii, să desemneze titularul de licență care va asigura prestarea serviciului până la atribuirea de către autoritățile administrației publice locale respective a contractului de delegare a gestiunii serviciului unui operator licențiat, în condițiile legislației”.

Totodată, la pct. 7 din proiectul de lege (*La articolul 12*) propunem completarea cu un nou alineat, prin care să fie stabilit expres faptul că autoritățile administrației publice locale care au fondat întreprinderi municipale sau alte entități specializate în calitate de operatori pentru furnizarea/prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare în teritoriul său administrativ, nu au obligația să acorde acest drept prin adjudecare la licitații sau concursuri publice, ci pot să îl acorde direct întreprinderilor municipale sau entităților specializate fondate.

În contextul celor expuse, pentru susținerea proiectului de lege, solicităm luarea în considerație a propunerilor sus-menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM
igor.cristal@calm.md
tel:22-35-09

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

06.10.2023 Nr. 08-05/2023

La nr. 18-69-9889 din 18.09.2023

**Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale**

Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Mediului a examinat proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023) și comunică următoarele.

La pct.1, noțiunea „*bransament de apă*” urmează a fi revizuită sub aspectul respectării prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

La pct.2, lit. d), înainte de sintagma „administrarea infrastructurii ...” se propune de completat cu sintagma „*activități specifice serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare*”, deoarece responsabilitatea nu este doar asupra infrastructurii, dar și asupra serviciului sau activităților specifice ale acestuia.

Propunerile expuse la lit. d) și e) de completare a art. 5 sunt confuze și lasă loc de interpretare. La lit. d) este menționat că va fi desemnată o autoritate, iar la lit. e) faptul că Guvernul aprobă delegarea gestiunii, iar autoritatea responsabilă semnează contractul. Considerăm că aceeași autoritate publică trebuie să dețină competența privind gestiunea activităților specifice, administrarea infrastructurii și semnarea contractului de delegare a gestiunii.

Propunerea expusă la pct. 8 prin care se propune modificarea lit. b), alin. (4) art. 13 creează confuzie între formele de gestiune directă și gestiune delegată. Întreprinderile municipale, așa cum sunt reglementate, pot fi înființate doar de o unitate administrativ-teritorială, și care operează doar pe acest teritoriu. Așa cum este prevăzut la art. 12 alin. (2) „entități specializate, cu personalitate juridică, organizate în subordinea consiliului local al unității administrative-teritoriale, având patrimoniu propriu, gestiune economică proprie și autonomie financiară și funcțională.”. Dacă delegarea gestiunii se face către întreprinderi municipale, atunci este necesar de specificat care sunt „entitățile specializate”. Totodată, necesită a fi menționat, că există deosebire între managementul întreprinderilor municipale și a societăților comerciale. La întreprinderile municipale funcționează „gestiunea economică”, potrivit căreia bunurile sunt luate la balanța

întreprinderii, pot fi subvenționate din bugetul local, și nu în ultimul rînd acestea calculează amortizarea bunurilor. În cazul delegării gestiunii către societăți comerciale, bunurile sunt la cont extrabilanțier, nu sunt preluate la balanța societății, respectiv pentru acestea se plătește redevența. Astfel, se propune de a exclude această propunere de modificare.

Cu referire la pct. 9 se remarcă faptul că conform cadrului normativ care reglementează activitatea întreprinderilor municipale, bunurile se transmit în gestiune economică către întreprinderile municipale, nicidecum nu în concesiune. Doar în cazul societăților comerciale se operează concesiunea, respectiv și redevența calculată pentru concesiune.

De asemenea, la Nota informativă se consideră judicios ca la rubrica „participanții la elaborare” să fie indicat suportul proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, susținut de Banca Mondială.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV

Completarea art. 16.alin. (1) lit. c) din Legea 303/2013

De la : Alina Plesca <alina.plesca@anre.md>

mie., 15 nov., 2023 15:52

Subiect : Completarea art. 16.alin. (1) lit. c) din Legea 303/2013

Către : 'Sergiu Tabacaru' <sergiu.tabacaru@midr.gov.md>, 'Ion Beschieru' <ionbeschieru@gmail.com>

Bună ziua, dl Tabacaru și dl Beschieru,

urmare a discuțiilor din cadrul ședinței care a avut loc la MIDR, la data de 09.11.2023, propunem completarea art. 16.alin. (1) lit. c) din Legea 303/2013:

c) să aibă acces la contoarele de apă ale consumatorilor cu care a încheiat contracte de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și la contoarele consumatorilor/locatarilor din blocurile locative cu multe apartamente pentru care prestarea serviciului se efectuează în baza contractului încheiat cu gestionarul fondului locativ, la instalațiile aflate pe proprietatea consumatorului pentru citirea indicațiilor contorului de apă, pentru prezentare la verificarea metrologică și pentru controlul integrității contorului de apă și al sigiliilor aplicate acestuia, precum și pentru deconectarea instalațiilor interne de apă și de canalizare ale consumatorului în cazurile prevăzute de actele legislative și de alte acte normative în domeniu. Accesul se va efectua doar în prezența consumatorului sau a reprezentantului acestuia;

Cu respect, Alina Pleșca.

Regia Apă Canal – Orhei S.A.

Mun. Orhei, str. 31 August, nr. 67
Tel: 0 (235) 2-29-51; fax: 023522951
Cod fiscal: 1002606000595
BC: "VICTORIABANK" S.A., fil. 7, Orhei
C/B: VICBMD2X836
IBAN: MD10VI222400007100235MDL
e-mail: office@racorhei.md
web site: www.racorhei.md

Nr. 551-10 din ad. 10 2023

la nr. _____

Catre:

AMAC
APSPRM

Tăbăcaru Sergiu (Şef Direcție politici în domeniul
aprovizionării cu apă și sanitație)

Comentariu la Anuntul privind consultarea publică/avizarea/expertiza proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

Regia Apa Canal- Orhei S.A. doreste sa-si exprime parerea referitor la Proiectul de lege privind modificările și completările Legii 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, facut public pentru dezbateri. Intreprinderea noastra considera că modificările din proiectul sus menționat sunt actuale și de demult necesare. În același timp, este evident că modificările efectuate nu rezolva toate problemele care apar în urma aplicării și utilizării acestei legi, chiar și luând în considerare modificările, de exemplu, problema foarte importantă cum ar fi „redevența” ramane incerta. Deci în legea 303/2013 articolul 13¹ „Regimul juridic al sistemelor publice de alimentare cu apă și canalizare punctul 11) „Redevența pentru concesionarea bunurilor aferente serviciului de alimentare cu apă și de canalizare se stabilește în contractul de delegare a gestiunii, la nivelul calculat similar amortizării acestor bunuri sau la alt nivel, dacă se justifică economic, expresia „la nivelul calculat similar cu amortizarea acestor bunuri, sau la alt nivel, dacă este justificată din punct de vedere economic” - sună ambiguu și poate avea interpretări diferite, în același timp în metodologia de stabilire, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, canalizare și epurare Nr.489/2019 la paragraful 41. „În redevență (RDV_n) se include plata pentru transmiterea dreptului de folosință a bunurilor domeniului public sau privat al unității administrativ-teritoriale conform Contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizație încheiat între autoritatea administrației publice locale/centrale și operator. Nivelul redevenței pentru concesionarea bunurilor aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se determină la nivelul calculat similar amortizării acestor bunuri prin metoda liniară. La determinarea redevenței se va lua în calcul doar bunurile mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale care au fost transmise în gestiune operatorului și care sunt incluse în contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aferente serviciului public de alimentare cu apă și canalizare.

Conform principiului costuri minime și eficiență maximă, suma dreptului de folosință a obiectului concesionat nu poate fi recuperat mai mult decât valoarea lui inițială.

Redevența revenită din bunurile create, modificate fără a fi incluse în planurile de investiții avizate/aprobate de către Agenție și transmise operatorului conform contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nu se include în tarife.”

La prima vedere, par să nu existe întrebări, însă, atunci când începem să aplicăm, apar probleme; ambiguitatea interpretării „calculat similar cu amortizarea acestor bunuri, sau la alt nivel, dacă este justificată din punct de vedere economic” vor permite sa introducem in Metodologie fraza „la un nivel calculat similar cu deprecierea acestor bunuri prin metoda liniară.” și „nu poate fi rambursat mai mult decât costul initial al acestuia.” și ce se înțelege prin expresia din lege „sau alt nivel daca este justificată din punct de vedere economic”, și după cum se știe, amortizarea poate fi calculate, atit în scopuri financiare cit și fiscale, astăzi ,insa, avem de fapt un al treilea tip de calcul al amortizarii - în scopul aplicării și includerii în

tarif, ceea ce în opinia noastră este complet greșit. acest lucru se datorează în mare parte dublei interpretări din lege, precum și poziția ANRE, care desigur se poate schimba oricând. Încă un aspect asupra caruia aș dori să-l atenționez referitor la problemele menționate mai sus: Activitățile tuturor întreprinderilor precum este REGIA APA CANAL-ORHEI S.A. sunt direct legate de îndeplinirea obligațiilor fiscale, așa că considerăm că punctele legate de repararea infrastructurii ingineresti primite în temeiul unui acord de delegare nu sunt luate în considerare, în conformitate cu articolul 26: "Deducerea amortizării mijloacelor fixe punctul. (3) sunt considerate mijloace fixe supuse amortizării în scopuri fiscale, investițiile efectuate în mijloacele fixe care fac obiectul unui contract de leasing operațional, locațiune, concesiune, arendă, comodat, sublocațiune. În sensul prezentului alineat, prin investiție se înțelege excedentul cheltuielilor ce țin de reparație, îmbunătățire și altele asemenea în privința mijloacelor fixe respective asupra cheltuielilor menționate, permise spre deducere în perioada fiscală conform modului stabilit la punct 11." Punctul (11) " Cheltuielile aferente reparației curente și capitale a mijloacelor fixe ce nu corespund prevederilor alin.(2) se permit spre deducere în limita a 15% din suma calculată a locațiunii, arendei, leasingului operațional sau redevenței (plății pentru concesiune), suportată pe parcursul perioadei fiscale, iar în cazul cheltuielilor de reparație a mijloacelor de transport aerian internațional – în mărime de 100% din suma calculată a ratei de leasing operațional, suportată pe parcursul perioadei fiscale. În sensul prezentului alineat, prin mijloacele fixe ce nu corespund prevederilor alin.(2) se înțeleg mijloacele fixe care sînt utilizate în activitatea de întreprinzător a agentului economic conform contractului de arendă, locațiune, leasing operațional, concesiune, ale căror cheltuieli aferente, potrivit contractului nominalizat, revin arendașului, locatarului sau concesionarului."

Ce înseamnă acest lucru în practică: activele primite în concesiune în temeiul unui acord de delegare, care sunt deja complet uzate, iar întreprinderea a efectuat reparații curente, apoi în scopuri fiscale această reparație va fi recunoscută doar în mărime de 0*15% și va fi achitat impozitul pe venit, mai departe trebuie să fie luat la evidența în contabilitate la fel ca un activ care a fost supus reparației și acesta se va amortiza pe durata acordului de delegare, sau dacă reparațiile sunt transferate Serviciilor Publice prin decizia autorităților publice, se va aplica din CF Articolul 103. Scutirea de TVA, alin. 4) "instituțiile preșcolare, sanatoriile și alte obiecte cu destinație social-culturală și de locuit, precum și drumurile, rețelele și substațiile electrice, rețelele de gaz, sistemele de alimentare cu apă și de canalizare, sistemele centralizate de alimentare cu energie termică, instalațiile pentru extragerea apelor subterane și alte obiecte similare transferate gratuit autorităților publice (sau, în baza deciziei lor, întreprinderilor specializate care folosesc și exploatează obiectele respective conform destinației), precum și cele transmise întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de către autoritățile publice; proprietatea de stat transferată gratuit, la decizia autorităților publice, de la bilanțul unei întreprinderi de stat la bilanțul altei întreprinderi de stat sau de la bilanțul unei întreprinderi municipale la bilanțul altei întreprinderi municipale; lucrările de expertiză tehnică, de prospecțiuni, de proiectare, de construcție și de restaurare, cu atragerea mijloacelor bănești donate de către persoane fizice și juridice, la obiectele incluse în lista aprobată de Parlament". Acest articol se aplica și în cazul transferului de active create anterior (infrastructura tehnico-edilitară) dar care se afla în bilanțul întreprinderii dintr-un motiv sau altul. Toate acestea presupun calculul „PRORATEI”!!!, care nu este legat de prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, ci de livrarea bunurilor și, în consecință, nu va fi inclusă în tarif. Facind un rezumat la toate modificările propuse în proiectul de lege, putem deduce, ca din păcate, nu a fost surprinsă întreaga gamă de probleme stringente ale întreprinderilor. De asemenea, dorim să atragem atenția asupra adaptării atât a legii, cât și a modificărilor acesteia, precum și asupra elaborării unor metodologii pentru implementarea și aplicarea legii și asupra activităților unor întreprinderi specifice precum a noastră, pe care am solicitat să o elaborati Ghid, care să fie indicată în lege și să numească responsabilul de crearea acesteia. „Ghid pentru APL” a existat, dar trebuie actualizat și perfecționat în cadrul reorganizărilor existente ale întreprinderilor.

Mulțumim organizatorilor, tuturor participanților la modificarea legii 303/2013, vă mulțumim pentru oportunitatea de a ne exprima opinia, sperăm ca opinia noastră să fie ascultată și luată în considerare.

Cu respect,

Directorul general interimar a S.A. "Regia Apa Canal-Orhei"

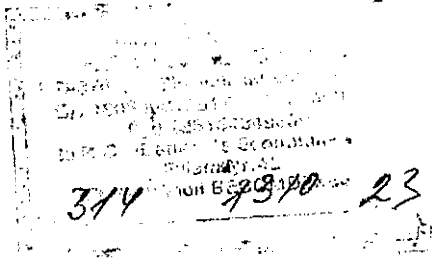
Ex.A.Pascal(235 30-524)

Vitalie CARP

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Copie: ADR Centru

Prin prezenta IM „Apă-Canal” Strășeni Vă aduce la cunoștință că a examinat *proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.*

IM „Apă-Canal” Strășeni susține în totalmente modificările și opiniile prezentate de Asociația Moldova Apă-Canal și SA Apă-Canal Chișinău. Modificări și completări nu avem.

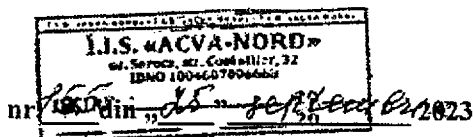
Cu respect,
Director IMAC Strășeni

Costov Constantin

Întreprindere Interraionala de Stat „Acva Nord” în proces de restructurare
State Inter-Rayonal Enterprise "Acva Nord "

MD-3000 or. Soroca str.Cosăuților, 32 tel/fax (230) 2-35-02

Președintelui
APSP din RM
D-lui Mihai Severovan

Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord” înaintea propuneri la
Proiectul de lege pentru modificarea Legii 303/2013 privind serviciul public de alimentare
cu apă și de canalizare și anume:

Suplinirea definiției „operator regional” după cuvintele „care asigură” cu
cuvintele „captarea, tratarea”, care va avea următorul cuprins:

„operator regional – operator organizat ca societate comercială, cu capital social
deținut integral de una sau mai multe unități administrativ-teritoriale și/sau de stat, care
asigură captarea, tratarea și furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă
și de canalizare pe raza de competență a mai multor unități administrative - teritoriale,
inclusiv administrarea și exploatarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de
canalizare și în a cărei arie de operare sunt minim 10 000 locuitori;

/ Administrator al procedurii de insolabilitate

N. Bostan.

Executor : N. Sandu
tel/con : 067 379 320

Tabel comparativ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDRM/2023), publicat pe site-ul particip.gov.md în data de 19.09.2023, cu includerea propunerilor de completare/modificare a Legii nr. 303/2013

Textul in vigoare	Modificarea propusă în proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013	Modificări propuse de ACC	Prevederea după modificare
		Articolul 7 (1) se completează cu (1 ¹): „Agenția are calitate de reglementator tehnic și economic pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare	Articolul 7 (1) se completează cu alin. (1 ¹), după cum urmează: (1 ¹): <i>Agenția are calitate de reglementator tehnic și economic pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</i>
Articolul 7 (2) lit. i): elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă;	Articolul 7 (2) lit. i): se completează cu: „...justificate de starea tehnică a acestora”	Articolul 7 (2) lit. i): se va completa cu: „...justificate de starea tehnică a acestora, în conformitate cu prevederile actelor normative și ținând cot de valoarea investițiilor realizate în sistemul de apă;”	Articolul 7 (2) lit. i) va avea următoarea redacție: i) elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, justificate de starea tehnică a acestora, în conformitate cu prevederile actelor normative și ținând cot de valoarea investițiilor realizate în sistemul de apă;
		Articolul 7 (2) se completează cu lit. t) după cum urmează: “elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la procedura de regionalizare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”	Articolul 7 (2) Se completează cu literă nouă, respectiv. lit. t, după cum urmează: t) <i>elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la procedura de regionalizare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare;</i>
		Articolul 7 (2) se completează cu lit. u) după cum urmează: “elaborează și aprobă	Articolul 7 (2) Se completează cu literă nouă, respectiv. lit. u, după cum urmează:

Textul în vigoare	Modificarea propusă în proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013	Modificări propuse de ACC	Prevederea după modificare
		<i>Regulamentul cu privire la procedura de stabilire și aprobare a redevenței și cotei de dezvoltare în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare”</i>	u) elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la procedura de stabilire și aprobare a redevenței și cotei de dezvoltare în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;
		Articolul 7 (2) se completează cu lit. v) după cum urmează: ”elaborează și aprobă Metodicile și Regulamentele în conformitate cu cerințele și prevederile actelor normative și documentației tehnice, în scopul asigurării calității apei potabile distribuite consumătorilor și asigurarea sustenabilității serviciului publice de alimentare cu apă și de canalizare”	Articolul 7 (2) Se completează cu literă nouă, respectiv. lit. v, după cum urmează: v) elaborează și aprobă Metodicile și Regulamentele în conformitate cu cerințele și prevederile actelor normative și documentației tehnice, în scopul asigurării calității apei potabile distribuite consumătorilor și asigurarea sustenabilității serviciului publice de alimentare cu apă și de canalizare.

Elaborat de către specialiștii AMAC, în baza discuțiilor publice din data de 06.12.2023;

Asociația
Întreprinderilor de Alimentare cu
Apă și Canalizări
"MOLDOVA APĂ-CANAL"
Direcția Executivă

Ассоциация
водопроводно-канализационных
предприятий
"MOLDOVA APĂ-CANAL"
Исполнительная дирекция

MD-2009, mun. Chișinău, str. V.
Alecsandri, 1
tel./fax: 022 28-84-32; 022 28-84-33
Site: www.amac.md
E-mail: apacanal@yandex.ru
IBAN:
MD35AG00000022512599002
cod AGRNMD2X451, c/f
1002600032811
BC "Moldova - Agroindbanc" S.A.,
suc. nr.16
mun. Chișinău

МД-2009, мун. Кишинэу, ул. В.
Александря,1
тел./факс: 022 28-84-32; 022 28-83
Сайт: www.amac.md
E-mail: apacanal@yandex.ru
IBAN:
MD35AG00000022512599002
код - AGRNMD2X451, ф/к
1002600032811
КБ "Moldova - Agroindbanc" А.О.,
сук. № 16
мун. Кишинэу

Nr. 14-01-04 din 08.12.2023

La Nr. 19-4886 din 19.09.2023

**Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale al RM**

Cu privire la elaborarea avizului asupra proiectului
Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului
de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind
serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare
(număr unic 783/MIDRM/2023), publicat pe site-ul
particip.gov.md în data de 19.09.2023.

În baza discuțiilor publice din data de 06.12.2023 și adăugător la scrisoarea
Nr. 11-01-04 din 02.10.2023 Asociația "Moldova Apă-canal", bazându-se pe
experiența specialiștilor din domeniul AAC transmite următoarele propuneri de
completare/modificare a Legii nr. 303/2013:

1. **Articolul 7 (1)** se completează cu (1¹): „*Agenția are calitate de reglementator tehnic și economic pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;*”
2. **Articolul 7 (2) lit. i)** se va completa cu: „*...justificate de starea tehnică a acestora, în conformitate cu prevederile actelor normative și ținând cot de valoarea investițiilor realizate în sistemul de apă;*”

3. **Articolul 7 (2) se completează cu lit. t):** *”elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la procedura de regionalizare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare;”*
4. **Articolul 7 (2) se completează cu lit. u):** *”elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la procedura de stabilire și aprobare a redevenței și cotei de dezvoltare în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;”*
5. **Articolul 7 (2) se completează cu lit. v):** *”elaborează și aprobă Metodicile și Regulamentele în conformitate cu cerințele și prevederile actelor normative, legislației fiscale, contabile și documentației tehnice, în scopul asigurării calității apei potabile distribuite consumătorilor și asigurarea sustenabilității serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;”*
6. **Articolul 35 (3) se completează cu lit. (3¹):** *“Se stabilește an de bază – primul an dintr-un ciclu alternat de 3 ani consecutive.”*
Necesitatea reiesă din:
  1. Volum mare de informații și documente justificative necesare pentru justificarea cheltuielilor de bază pentru 5 ani.
  2. Dinamica reală a prețurilor la materiale, combustibil, resurse energetice etc. este mult mai mare decât cea ajustată pe baza indicelui mediu anual al prețurilor de consum.

Vă rugăm respectuos să includeți propunerile noastre în proiectul de lege, ce, în vederea noastră, va îmbunătăți semnificativ mecanismul de implementare a Legii 303/2013

Cu respect,
Director executiv AMAC, Iuri Nistor
08 decembrie 2023

Asociația
Întreprinderilor de Alimentare cu
Apă și Canalizări
"MOLDOVA APĂ-CANAL"
Direcția Executivă

Ассоциация
водопроводно-канализационных
предприятий
"MOLDOVA APĂ-CANAL"
Исполнительная дирекция

MD-2009, mun. Chișinău, str. V.
Alecsandri, 1
tel./fax: 022 28-84-32; 022 28-84-33
Site: www.amac.md
E-mail: apacanal@yandex.ru
IBAN:
MD35AG000000022512599002
cod AGRNMD2X451, c/f
1002600032811
BC "Moldova - Agroindbanc" S.A.,
suc. nr.16
mun. Chișinău

МД-2009, мун. Кишинэу, ул. В.
Александря,1
тел./факс: 022 28-84-32; 022 28-83
Сайт: www.amac.md
E-mail: apacanal@yandex.ru
IBAN:
MD35AG000000022512599002
код - AGRNMD2X451, ф/к
1002600032811
КБ "Moldova - Agroindbanc" А.О.,
сук. № 16
мун. Кишинэу

Nr.11-01-04 din 02.10.2023

La Nr. 19-4886 din 19.09.2023

**Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale al RM**

Cu privire la elaborarea avizului asupra proiectului
Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului
de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind
serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

La solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al RM,
Asociația "Moldova Apă-canal", în numele a 38 de operatori care prestează
servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare, transmite următoarele
concluzii privind necesitatea elaborării acestui proiect de lege, deoarece
modificările propuse sunt actuale și multășteptate.

În nota informativă la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.
303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, se
menționează problemele și deficiențele existente, direct sau indirect legate de
actuală legislație și reglementare în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare.

Analizând proiectul de Hotărâre de Guvern și documentele anexate,
considerăm că multe dintre problemele semnalate sunt reflectate în proiectul de
lege, supus spre examinare.

Cu toate acestea, este evident că modificările propuse nu va rezolva toate problemele care a apărut, și nu vor avea efectul așteptat de întreprinderi.

Propunem să luați în considerare posibilitatea revizuirii acestuia proiect și să includeți următoarele puncte:

1. Din proiect Articolul I, p. 13. La articolul 35:
alineatul (1), litera c) după cuvântul “uzate” se introduce urmatorul text „ . După caz, **la solicitarea operatorului**, tariful pentru serviciul public de epurare a apelor uzate poate fi stabilit separat;”
2. La articolul 35, alineatul (3) **de înrodu**s litera k¹) cheltuielilor TVA, provenite din aplicărea prorataei calculate ca urmare după transmiterea în proprietate unității administrativ-teritoriale respective a instalațiilor și rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare conform atricolului 19, alineatul (4).
3. La articolul 35, **de înrodu**s alineatul (3¹) Se stabilește *an de bază* – primul an dintr-un ciclu alternat de 3 ani consecutive.
4. Din proiect Articolul II, **de înrodu**s alineatul (2¹) Guvernul RM va asigura elaborarea (sau modificarea existentului) GHID PENTRU AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE și operatori AC, privind Reoionalizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, în vederea realizării politicii naționale de dezvoltare a sectorului, avînd în vedere legislația reînnoită.
5. În articolul 7, punctul (2) **de înclus** alineatul e¹) elaborează și aprobă, **ținând cont de legislația fiscală**, a instrucțiunilor privind modalitatea de stabilire a redevenței – plății pentru transmiterea dreptului de folosință a bunurilor domeniului public sau privat al unității administrativ-teritoriale, aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, stabilită în contractul de delegare a gestiunii.

În final, dorim să atragem atenția asupra necesității adaptării atât a legii, cât și a modificărilor, precum și asupra obligativității elaborării GHID-ului pentru autoritățile administrației publice locale și operatorii AC privind implementarea și aplicarea Legii nr. 303/2013.

Considerăm că modificările și completările a Legii 303/2013, vor permite operatorilor să devină economic viabili, ceia ce va accelera semnificativ procesul de regionalizare.

Anexa: Nota informativă la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, propusă de către unii operatori, membrii AMAC.

Cu respect,
Director executiv AMAC, Iurii Nistor
02 octombrie 2023

Mulțumim organizatorilor și tuturor participanților la modificarea legii 303/2013, sperăm că opinia noastră va fi auzită și luată în considerare.

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, propusă de către unii operatori, membrii AMAC.

Modificarea propusă pentru Proiectul Legii	Nota
<p>În articolul 7, punctul (2) de inclus alineatul e¹⁾ elaborează și aprobă, ținând cont de legislația fiscală, a instrucțiunilor privind modalitatea de stabilire a redevenței – plății pentru transmiterea dreptului de folosință a bunurilor domeniului public sau privat al unității administrativ-teritoriale, aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, stabilită în contractul de delegare a gestiunii.</p>	<p>Regia Apa Canal- Orhei S.A. dorește sa-si exprime parerea referitor la Proiectul de lege privind modificările și completările Legii 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, facut public pentru dezbateri. Intreprinderea noastra considera că modificările din proiectul sus menționat sunt actuale și de demult necesare. În același timp, este evident că modificările efectuate nu rezolva toate problemele care apar în urma aplicării și utilizării acestei legi, chiar și luând în considerare modificările, de exemplu, problema foarte importantă cum ar fi „redevența” ramane incerta.</p> <p>Deci în legea 303/2013 articolul 13¹. "Regimul juridic al sistemelor publice de alimentare cu apă și canalizare punctul 11) " Redevența pentru concesionarea bunurilor aferente serviciului de alimentare cu apă și de canalizare se stabilește în contractul de delegare a gestiunii, la nivelul calculat similar amortizării acestor bunuri sau la alt nivel, dacă se justifică economic, expresia „la nivelul calculat similar cu amortizarea acestor bunuri, sau la alt nivel, dacă este justificată din punct de vedere economic” - sună ambiguu și poate avea interpretări diferite, în același timp în metodologia de stabilire, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, canalizare și epurare Nr.489/2019 la paragraful 41. "În redevență (RDV,) se include plata pentru transmiterea dreptului de folosință a bunurilor domeniului public sau privat al unității administrativ-teritoriale conform Contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizație încheiat între autoritatea administrației publice locale/centrale și operator. Nivelul redevenței pentru concesionarea bunurilor aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se determină la nivelul calculat similar amortizării acestor bunuri prin metoda liniară. La determinarea redevenței se va lua în calcul doar bunurile mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale care au fost transmise în gestiune operatorului și care sunt incluse în contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aferente serviciului public de alimentare cu apă și canalizare.</p> <p>Conform principiului costuri minime și eficiență maximă, suma dreptului de folosință a obiectului concesionat nu poate fi recuperat mai mult decât valoarea lui inițială.</p> <p>Redevența revenită din bunurile create, modificate fără a fi incluse în planurile de investiții avizate/aprobate de către Agenție și transmise operatorului conform contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nu se include în tarife."</p>

La prima vedere, par să nu existe întrebări, însă, atunci când începem să aplicăm, apar probleme; ambiguitatea interpretării „calculat similar cu amortizarea acestor bunuri, sau la alt nivel, dacă este justificată din punct de vedere economic” vor permite să introducem în Metodologie fraza „la un nivel calculat similar cu deprecierea acestor bunuri prin metoda liniară.” și „nu poate fi rambursat mai mult decât costul inițial al acestuia.” și ce se înțelege prin expresia din lege „sau alt nivel dacă este justificată din punct de vedere economic”, și după cum se știe, amortizarea poate fi calculată, atât în scopuri financiare cit și fiscale, astăzi, însă, avem de fapt un al treilea tip de calcul al amortizării - în scopul aplicării și includerii în tarif, ceea ce în opinia noastră este complet greșit. acest lucru se datorează în mare parte dublei interpretări din lege, precum și poziția ANRE, care desigur se poate schimba oricând. Încă un aspect asupra caruia aș dori să-l atenționez referitor la problemele menționate mai sus: Activitățile tuturor întreprinderilor precum este REGIA APA CANAL-ORHEI S.A. sunt direct legate de îndeplinirea obligațiilor fiscale, așa că considerăm că punctele legate de repararea infrastructurii ingineresti primite în temeiul unui acord de delegare nu sunt luate în considerare, în conformitate cu articolul 26¹. “Deducerea amortizării mijloacelor fixe punctul. (3) sunt considerate mijloace fixe supuse amortizării în scopuri fiscal, investițiile efectuate în mijloacele fixe care fac obiectul unui contract de leasing operațional, locațiune, concesiune, arendă, comodat, sublocațiune. În sensul prezentului alineat, prin investiție se înțelege excedentul cheltuielilor ce țin de reparație, îmbunătățire și altele asemenea în privința mijloacelor fixe respective asupra cheltuielilor menționate, permise spre deducere în perioada fiscală conform modului stabilit la punct 11.” Punctul (11) “Cheltuielile aferente reparației curente și capitale a mijloacelor fixe ce nu corespund prevederilor alin.(2) se permit spre deducere în limita a 15% din suma calculată a locațiunii, arendei, leasingului operațional sau redevenței (plății pentru concesiune), suportată pe parcursul perioadei fiscale, iar în cazul cheltuielilor de reparație a mijloacelor de transport aerian internațional – în mărime de 100% din suma calculată a ratei de leasing operațional, suportată pe parcursul perioadei fiscale. În sensul prezentului alineat, prin mijloacele fixe ce nu corespund prevederilor alin.(2) se înțeleg mijloacele fixe care sînt utilizate în activitatea de întreprinzător a agentului economic conform contractului de arendă, locațiune, leasing operațional, concesiune, ale căror cheltuieli aferente, potrivit contractului nominalizat, revin arendașului, locatarului sau concesionarului.”

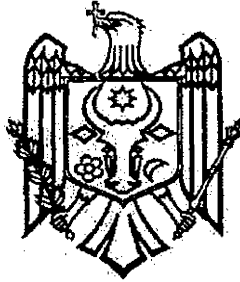
Ce înseamnă acest lucru în practică: activele primite în concesiune în temeiul unui acord de delegare, care sunt deja complet uzate, iar întreprinderea a efectuat reparații curente, apoi în scopuri fiscale această reparație va fi recunoscută doar în mărime de 0*15% și va fi achita impozitul pe venit, mai departe trebuie să fie luat la evidența în contabilitate la fel ca un activ care a fost supus reparației și acesta se va amortiza pe durata acordului de delegare, sau dacă reparațiile sunt transferate Serviciilor Publice prin decizia prin decizia autorităților publice, se va aplica din CF Articolul 103. Scutirea de TVA, alin. 4) “instituțiile preșcolare, sanatoriile și alte obiecte cu destinație social-culturală și de locuit, precum și drumurile, rețelele și substațiile electrice, rețelele de gaz, sistemele de alimentare cu apă și de canalizare, sistemele centralizate de alimentare cu energie termică, instalațiile pentru extragerea apelor subterane și alte obiecte similare transferate gratuit

	<p>autorităților publice (sau, în baza deciziei lor, întreprinderilor specializate care folosesc și exploatează obiectele respective conform destinației), precum și cele transmise întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de către autoritățile publice; proprietatea de stat transferată gratuit, la decizia autorităților publice, de la bilanțul unei întreprinderi de stat la bilanțul altei întreprinderi de stat sau de la bilanțul unei întreprinderi municipale la bilanțul altei întreprinderi municipale; lucrările de expertiză tehnică, de prospecțiuni, de proiectare, de construcție și de restaurare, cu atragerea mijloacelor bănești donate de către persoane fizice și juridice, la obiectele incluse în lista aprobată de Parlament".</p> <p>Acest articol se aplica și în cazul transferului de active create anterior (infrastructura tehnico-edilitară) dar care se afla în bilanțul întreprinderii dintr-un motiv sau altul. Toate acestea presupun calculul „PRORATEI”-ii, care nu este legat de prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, ci de livrarea bunurilor și, în consecință, nu va fi inclusă în tarif. Facind un rezumat la toate modificările propuse în proiectul de lege, putem deduce, ca din păcate, nu a fost surprinsa întreaga gamă de probleme stringente ale întreprinderilor.</p> <p>De asemenea, dorim să atragem atenția asupra adaptării atât a legii, cât și a modificărilor acesteia, precum și asupraelaborarea unor metodologii pentru implementarea și aplicarea legii și asupra activităților unor întreprinderi specifice precum a noastră, pe care am solicitat să o elaborezi Ghid, care sa fie indicata în lege și sa numeasca responsabilul de crearea acesteia. „Ghid pentru APL” a existat, dar trebuie actualizat și perfecționat în cadrul reorganizărilor existente ale întreprinderilor.</p>
<p>Pentru modificările propuse privind noțiunea dată în redacție nouă: <i>„bransament de apă - parte din rețeaua publică de alimentare cu apă care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție și instalația internă de apă a consumatorului. Bransamentul de apă deserveste un singur consumator. În cazuri temeinic justificate și atunci când condițiile tehnice nu permit altă soluție, se poate admite alimentarea cu apă a mai multor consumatori de la același bransament de apă. Cheltuielile pentru execuția bransamentului până la contor, inclusiv a căminului de bransament se suportă de operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tariful pentru serviciul public de</i></p>	<p>S.A. ” Servicii Comunale Florești” își expune poziția că căminul de bransament nu poate fi componentă a sistemului public de alimentare cu apă, deoarece acesta este amplasat pe teren privat, operatorul nu poate să-și asume integritatea căminului, deasemenea, și a contorului atunci când nu este acces sau căminele nu sunt amenajate corect pentru perioada rece a anului. Este discriminatoriu faptul că în tarif va fi adăugată cheltuiala pentru instalarea atât a contorului cât și a căminului de bransament în raport cu consumatorii actuali, care au suportat cheltuieli pentru execuția căminelor anterior, astfel se neglijează drepturile egale ale consumatorilor. La fel este de menționat, că o bună parte din consumatorii operatorului sunt locatari ai blocurilor locative și nu au tangențe cu căminul de bransament la conectare, respectiv prin includerea acestor cheltuieli în tarif, împovărăm consumatorii cu cheltuieli pentru bunuri de care nu beneficiază. Includerea căminului de bransament în tariful pentru servicii de aprovizionare cu apă și de canalizare va favoriza creșterea semnificativă a tarifului, ce va avea un impact negativ asupra situației socio-economice a populației.</p>

<p><i>alimentare cu apă și de canalizare, calculat conform Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție. Cheltuielile pentru execuția bransamentului de la punctul de delimitare până la instalațiile interne se suportă de către consumator și se execută fie de către operator, fie de consumator.” și cu privire la punctul de delimitare: ” Punct de delimitare – [...] La casele de locuit individuale, punctul de delimitare se stabilește la ieșirea din contorul instalat în căminul de bransare, amplasat în limita teritoriului consumatorului. Căminul de bransare este parte componentă a sistemului public de alimentare cu apă. [...]”</i></p>	
<p>Pentru modificarea din articolul 19, alineatul (4), <i>”civintele -gratuit la balanța autorității administrației publice locale sau direct operatorului în conformitate cu decizia consiliului local” se substituie cu textul „în proprietatea unității administrativ-teritoriale respective, la inițiativa persoanelor fizice și/sau juridice vizate sau a autorităților administrației publice locale, în modul prevăzut de legislație.”</i></p>	<p>S.A. ” Servicii Comunale Florești” vine cu poziția că transmiterea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare ”la Inițiativa persoanelor fizice și/sau juridice vizate” nu este viabilă, deoarece nici o persoană care a contribuit la construcția sau extinderea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, nu va avea inițiativa de a transmite rețelele cu titlu gratuit în proprietatea unității administrativ-teritoriale. Operatorul, la moment, întâmpină dificultăți în procesul de bransare a noilor consumatori, deoarece investitorul solicită achitarea cotei părți pentru cheltuielile suportate anterior. Indiferent de sursa de finanțare, operatorul suportă cheltuieli de gestionare, pierderi de apă pentru furnizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare către consumatori.</p>
<p>Pentru modificările din art. 35 alineatul (4) și anume: <i>”La fundamentarea tarifelor, operatorii pot să solicite o cotă corespunzătoare pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare. Nivelul acestei cote se</i></p>	<p>S.A.” Servicii Comunale Florești” vine cu o solicitare ca acest punct să fie completat cu prevederi legate de repartizarea echitabilă a cotei de dezvoltare din Fondul de dezvoltare, deoarece fiecare localitate gestionată are un nivel diferit al pierderilor.</p>

*aprobă de către consiliul local al unității
administrativ-teritoriale pe baza bilanșului
apei. În cazul sistemelor noi de alimentare cu
apă, nivelul pierderilor de apă se stabilește de
către unitățile administrative-teritoriale sau,
pe baza datelor de proiect și normativelor
tehnice în vigoare.”*

REPUBLICA MOLDOVA
UTA GAGAUZIA / Gagauz Eri
SOCIETATEA PE ACTIUNI
«APĂ - TERMO»
MD 6104, or. Ceadir - Lunga, str. Lenin, 108
tel. (0291) 2-17-42, 2-18-88
IBAN MD68AG000000225133401434
BC "Moldova - Agroindbank"
f-l Ceadir-Lunga
c/f 1003611006327, TVA 4200079

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
АТО ГАГАУЗИЯ/ Гагауз Ери
АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО
«АПЭ-ТЕРМО»
MD 6104, г. Чадыр - Лунга, ул. Ленина, 108
тел. (0291) 2-17-42, 2-18-88
IBAN MD68AG000000225133401434
BC "Молдова - Агроиндбанк"
ф-л Чадыр-Лунга
ф/к 1003611006327, НДС 4200079

№ 438
от « 31 » июля 2023 г.

D-I Mihai Severovan
Asociația Patronală a Serviciilor
Publice din Republica Moldova (APSP)

MD 2012, mun. Chișinău, str. 31 August, 129, bir.90
e-mail: apsprm@rambler.ru

În cadrul discuțiilor proiectului privind modificarea Legii RM 303/2013, transmitem propunerile noastre:

În art. 8) Legea Republicii Moldova nr. 303/2013 definește doar atribuțiile (competența) autorităților administrației publice locale de nivel I, cu toate acestea, Furnizorul de Servicii SA „Apă-Termo” este subordonat structural publicului local de nivel II. autoritățile administrative (Administrația Districtului Ceadir-Lug), care deține 100% acțiunile acestei întreprinderi, iar infrastructura inginerescă și tehnică este de asemenea înregistrată în cadastru pentru Administrația districtului Ceadir-Lungsky. Activitățile Operatorului se desfășoară pe baza unui acord de management delegat cu Administrația districtului Ceadir-Lungsky.

Această caracteristică, legată de lipsa unor reglementări legislative privind atribuțiile autorităților administrației publice locale de nivelul 2, afectează negativ activitățile întreprinderii, întrucât atât Legea nr. subordonarea autorităților administrației publice locale de nivelul I. Legarea activităților întreprinderilor de alimentare cu apă și canalizare exclusiv cu autoritățile publice locale de primul nivel împiedică implementarea corespunzătoare a tuturor cerințelor legislației sectoriale.

Astfel, de exemplu, paragraful (k) al art. 8) Legea 303/2013 privind acordarea de despăgubiri anumitor consumatori casnici recunoscuți ca vulnerabili, întrucât reprezentanții APL de primul nivel refuză să emită, motivează acest lucru prin faptul că operatorul SA „Apă-Termo” se află în subordinea jurisdicția Administrației districtului Ceadir-Lungsky și trimite consumatorii către Administrația districtului Ceadir-Lungsky. Acestea din urmă se referă la lipsa competențelor, cu referire la art. 8 din Legea 303 /2013.

În plus, considerăm că din punct de vedere juridic și organizatoric, reglementarea activităților tuturor activităților Operatorilor exclusiv prin prisma autorităților publice locale de doar primul nivel creează anumite obstacole în implementarea Conceptului de regionalizare. a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare.

Întrucât autoritățile publice locale de nivelul doi (ocasional) din raion ar putea contribui la regionalizarea conceptului de așezări mici și mijlocii sub un singur Operator mare. Atunci când abordează problemele de regionalizare, autoritățile publice locale ale satelor și comunelor nu doresc să transfere rețelele către managementul delegat către o autoritate publică locală a unui oraș sau municipalitate, adică nivelul I (după cum a demonstrat practica, există o anumită barieră psihologică).

În acest sens, conducerea SA „Apă-termo” vă solicită cu sinceritate să faceți completări la Legea 303/2013 de definire a competenței autorităților publice locale de nivelul II în domeniul alimentării cu apă și salubritate, inclusiv în raport cu Operatorul.

Ne cerem scuze pentru traducerea posibil să nu fie corectă, prin urmare vă trimitem textul propunerilor noastre și în limba rusă. contact tel.: 078383887

В рамках обсуждений проекта о внесении изменений в Закон РМ 303/2013 направляем наши предложения:

В ст. 8) Закона РМ №303/2013 года определены только полномочия (компетенция) органов местного публичного управления первого уровня, вместе с тем Поставщик услуг SA «Арă-Термо» структурно подчиняется органам местного публичного управления второго уровня (Администрации Чадыр-Лугского района), которая является 100% владельцем акций этого предприятия и инженерно-техническая инфраструктура также зарегистрирована в кадастре за Администрацией Чадыр-Лунгского района. Деятельность Оператора осуществляется на основании договора делегированного управления с Администрацией Чадыр-Лунгского района.

Данная особенность, связанная с отсутствием законодательных регламентаций касаясь полномочий органов местного публичного управления 2-го уровня и негативно сказывается на деятельности предприятия, поскольку как Закон №303/2013 г., так и Положения НАРЭ регулируют деятельность Операторов публичных услуг водоснабжения и канализации исходя из их подчиненности органам местного публичного управления первого уровня. Увязывание деятельности предприятий водоснабжения и канализации исключительно с органами местного публичного управления первого уровня, препятствует выполнению в должной мере всех требований отраслевого законодательства.

Так, например не исполняется п. (к) ст. 8) Закона 303/2013 о предоставлении компенсации некоторым бытовым потребителям признанных уязвимыми, поскольку представители ОМПУ первого уровня отказываются выдавать, мотивируют это тем, что оператор SA «Арă-Термо» находится под юрисдикцией Администрации Чадыр-Лунгского района и отсылают потребителей в Администрацию Чадыр-Лунгского района. Последние же ссылаются на отсутствие, у них компетенций ссылаясь на указанную ст. 8 Закона 303 /2013.

Кроме этого, считаем, что с правовой точки зрения и организационно, регламентация деятельности всей деятельности Операторов исключительно через призму органов местного публичного управления только первого уровня, создает определенные препятствия в реализации Концепции регионализации публичных услуг водоснабжения и канализации.

Поскольку органы местно публичного управления второго уровня (по случаю) в рамках района могли бы способствовать регионализации концепции для малых и средних населенных пунктов под единым крупным Оператором. При решении вопросов регионализации органы местных публичных органов сел и коммун не желают передавать сети в делегированное управление органу местного публичного управления города или муниципия, т.е I -уровня (как показала практика существует определенный психологический барьер).

В этой связи, руководство SA «Арă-термо» убедительно просит Вас внести в Закон 303/2013 дополнения определяющие компетенцию органов местного публичного уровня II- го уровня в сфере водоснабжения и водоотведения, в том числе и по отношению к Оператору

И.о. директора АО « Арă-термо»
конт тел.: 078383887

Стоянов Д.М.

**ASOCIAȚIA PATRONALĂ A SERVICIILOR PUBLICE
DIN REPUBLICA MOLDOVA**

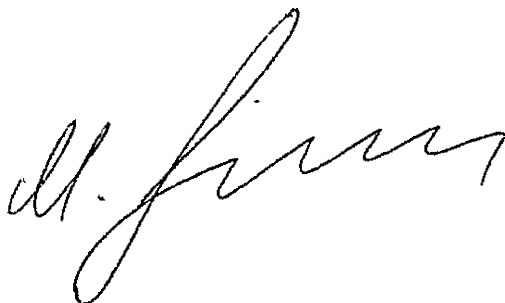
APSP str. 31 August 1989, nr.129, MD-2012, Chișinău, bir. 917, E-mail: apsprm@yahoo.com

Nr. 35 din 11.12.2023

Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale

Urmare a discuțiilor suplimentare cu operatorii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare privind completarea prevederilor care țin de competența de aprobare de către ANRE a actelor normative subordonate legii, a coordonării obligatorii înaintea aprobării cu autoritățile publice centrale se propune: sintagma „elaborează și aprobă” din art. 7 alin. (2) lit. e)-i) a Legii 303/2013 urmează a fi completată cu sintagma „, după avizarea pozitivă de către Guvern,”.

Cu respect,

Mihai Severovan
Președinte

ASOCIAȚIA PATRONALĂ A SERVICIILOR PUBLICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

APSP str. 31 August 1989, nr.129, MD-2012, Chișinău, bir. 917, E-mail: apsprm@yahoo.com

Nr. 30 din 02.10.2023

Dnei Angela ȚURCAN,
Secretar general al Ministerului Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova
Piața Marii Adunări Naționale nr.1
MD – 2012, mun. Chișinău
e-mail: sergiu.dragoman@midr.gov.md
e-mail. sergiu.tabacaru@midr.gov.md

Cu privire la consultarea publică/avizarea/expertiza proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

Elaborarea și promovarea unor politici eficiente și sustenabile de remunerare și protecție a salariaților din ramura gospodăriei locativ-comunale, care să corespundă nevoilor identificate, presupune, în primul rând, crearea unui cadru integrat de abordare a tuturor provocărilor legate de aceste politici. Crearea unui asemenea cadru reprezintă condiția fundamentală pentru atingerea obiectivelor stabilite și agreeate la nivel ramural a creșterii nivelului de trai al salariaților și familiilor lor prin reglementarea nivelului de trai a retribuirii muncii, dependent de evaluarea prețurilor la mărfuri și servicii și a nivelului minim de existență, drept premise sigure de îmbunătățire a activității unităților economice ramurale și asigurării unei munci destoinice a salariaților.

Reieșind din aceste considerente, partenerii sociali din ramura gospodăriei locativ comunale, Asociația Patronală a Serviciilor Publice din Republica Moldova și Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera Deservirii Sociale și Producției de mărfuri "Sindindcomservice", având la baza mecanismului legal de organizare și realizare a parteneriatului social în sfera muncii, am aprobat Convenția colectivă (nivel de ramură) pentru anii 2022-2026, publicată în Monitorul Oficial al RM Nr. 325-333 (8035-8043), în vederea asigurării obiectivelor menționate mai sus.

În acest context, reieșind din rolul Convențiilor colective de nivel ramural și a Contractelor colective la nivel de unitate, considerăm strict necesar aplicarea prevederilor Convenției vizate mai sus la calcularea, determinarea, aprobarea și aplicarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate.

Astfel propunem includerea în Legea 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

A unui punct nou cu următorul cuprins: „Cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, coeficientul complexității ramurii, regimul și condițiile de lucru, alte părți și suporturi obligatorii stabilite de Codul Muncii al Republicii Moldova, Convenția colectivă (nivel de ramură) și Contractele colective la nivel de unitate, aprobate în modul corespunzător”.

Fundamentarea ce impune modificarea și completarea vizată.

Contractul colectiv de muncă este actul juridic care reglementează raporturile de muncă și alte raporturi sociale în unitate, încheiat în formă scrisă între salariați și angajator de către reprezentanții acestora (a se vedea art.30 alin.(1) din Codul Muncii al Republicii Moldova Nr. 154/2003).

Convenția colectivă este un act juridic care stabilește principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă și a raporturilor social-economice legate nemijlocit de acestea, care se încheie de către reprezentanții împuterniciți ai salariaților și ai angajatorilor la nivel național, teritorial și ramural, în limitele competenței lor (a se vedea art.35 alin.(1) din Codul Muncii al Republicii Moldova Nr. 154/2003).

Obligativitatea Convenției și Contractelor colective de muncă derivă din:

1) Convențiile Organizației Internaționale a Muncii din domeniul muncii, ratificate de către Parlamentul Republicii Moldova:

- Convenția nr.98 privind aplicarea principiilor dreptului la organizație și de purtare a tratativelor colective (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 593-XIII din 26.09.1995);
- Convenția nr. 154 privind promovarea negocierilor colective (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 944-XIII din 15.10.1996).

2) prevederile art.43 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia, dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate;

3) prevederile art.4 din Codul Muncii, potrivit căruia, raporturile de muncă și alte raporturi legate nemijlocit de acestea sunt reglementate inclusiv de contractele colective de muncă - contractele colective de muncă fac parte din legislația muncii a Republicii Moldova;

4) prevederile art.5 lit. o) din Codul Muncii, potrivit căruia, printre principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, principii ce reies din normele dreptului internațional și din cele ale Constituției Republicii Moldova, se numără și

obligația părților la contractele colective de muncă de a respecta clauzele contractuale;

5) prevederile art. 10 alin (2) lit. a) din Codul Muncii, potrivit căreia angajatorul este obligat să respecte legile și alte acte normative, clauzele contractului colectiv de muncă și ale convențiilor colective;

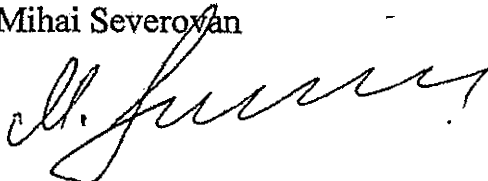
6) prevederile art.17 lit. 1) din Codul Muncii, potrivit căreia, printre principiile de bază ale parteneriatului social se numără și executarea obligatorie a contractelor colective de muncă, a convențiilor colective și a altor înțelegeri;

7) prevederile art. 44 din Codul Muncii, potrivit căruia, persoanele vinovate de încălcarea sau neexecutarea clauzelor contractului colectiv de muncă ori ale convenției colective poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare;

8) prevederile art.7 din Legea salarizării Nr. 847 din 14-02-2002 care stabilește că organizarea salarizării se efectuează în baza: a) legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și altor acte normative privind salarizarea; b) convenției colective la nivel național; c) convenției colective la nivel ramural; e) contractului colectiv de muncă la nivel de unitate; f) contractului individual de muncă;

9) prevederile art. 17 al aceleiași legi, care stabilește că reglementarea salarizării prin intermediul parteneriatului și dialogului social include aplicarea convențiilor colective la nivel național și ramural, a contractului colectiv la nivel de unitate și delimitarea problemelor în domeniul salarizării care se soluționează prin convenția colectivă respectivă și contractul colectiv de muncă .

Președintele Asociației Patronale
a Serviciilor Publice din RM
Mihai Severovan

Președintele Consiliului
Federației „Sindindcomservice”
Ecaterina Manastirschi

**SOCIETATEA PE ACȚIUNI
„APĂ-CANAL CHIȘINĂU”**

str. Albișoara nr. 38, MD 2005,
mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. 022 25-69-01, tel/fax: 022 22-23-49,
e-mail: acc@acc.md, web: www.acc.md

Titulară a Ordinului
„Gloria Muncii”
12.12.2012

ISO 9001 Certificat nr.08SC
ISO 14001 Certificat nr.027M
ISO 45001 Certificat nr.015HS
ISO 50001 Certificat nr.002En
ISO 37001 Certificat nr.007AM

Nr. 01-13735 din 27.09.2023
La nr. 19-4886 din 19.09.2023

Dnei Angela ȚURCAN,
Secretar general al Ministerului Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova
Piața Marii Adunări Naționale nr.1
MD – 2012, mun. Chișinău
e-mail: sergiu.dragoman@midr.gov.md
e-mail: sergiu.tabacaru@midr.gov.md

Copia:
Primăria municipiului Chișinău

În contextul examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023), S.A. „Apă-Canal Chișinău”, în calitate de operator al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, apreciază inițiativa privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii 303/2013 și susține că, proiectul de lege urmează a fi îmbunătățit cu includerea unor norme și noțiuni noi, care ar contribui la excluderea situațiilor ce ar putea conduce la falimentarea operatorilor serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv prevederi referitoare la componența și modul de determinare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care să acopere cheltuelile operaționale inevitabile și să asigure minimul necesar în scopuri investiționale.

Pe marginea proiectului de lege propus spre examinare, S.A. „Apă-Canal Chișinău” înaintează următoarele propuneri:

La Art. 2:

• alin. (2), sintagma „centrale și locale” se va substitui cu sintagma „centrale, locale sau, după caz, al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”;

• alin. (3), se va completa după cuvântul comună cu sintagma „sau, după caz, al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”;

• se va completa cu următorul alineat:

„(5) Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare face parte din sfera serviciilor publice de gospodărie comunală, astfel cum acestea sunt definite de Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002.”

Cod IBAN MD12PR002251166792001498, BC „ProCreditBank”; C/F 1002600015876; Cod TVA 0600920; Capitalul social 611 915 200 lei

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonal.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Motivarea: Modificările propuse la Legea 303/2013 presupun opțiunea exercitării de către autoritățile publice a drepturilor și competențelor prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, fapt care impune o precizare la obiectul și domeniul de aplicare al legii.

Pe de altă parte, Legea 303/2013 este legea specială în domeniul îngust al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, dar nu este singura care reglementează serviciile publice. Reglementările generale aplicate serviciilor publice de gospodărie comunală urmează a fi aplicate în cazul în care legea specială nu va include prevederile necesare, iar cea generală va reglementa aceste aspecte lipsă.

Art. 3:

- La alin. (3), sintagma „*sistem public de alimentare cu apă și de canalizare*” se va substitui cu sintagma „*sisteme publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare, care constituie ansambluri tehnologice și funcționale integrate care acoperă întregul circuit tehnologic, de la captarea din sursă a apei sau de punctul de intrare în sistem a apei achiziționate până la evacuarea în emisari a apelor uzate epurate sau punctul de trecere a apelor uzate într-un alt sistem de canalizare.*”

- Se vor introduce următoarele alineate:

„(5) *Un sistem public de alimentare cu apă și, dacă există, de canalizare, care acoperă întregul circuit tehnologic poate fi amplasat în raza mai multor localități. În acest caz, sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare se delimitază pe unități administrativ teritoriale și după proprietar al unei părți dintr-un asemenea sistem în conformitate cu legea în vigoare cu privire la delimitarea proprietății publice.*

(6) *În cadrul unui sistem public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, infrastructura urmează a fi delimitată pe etapele tehnologice de captare, tratare, transport, înmagazinare, distribuție și furnizare a apei până la punctul de delimitare, precum și pe tipurile de apă brută, potabilă și/sau tehnologică, iar în cadrul unui sistem public de canalizare, pe etapele tehnologice de colectare, transport, epurare și evacuare a apelor uzate.*”

Motivarea: Precizarea în lege a aspectelor legate de componența și regulile de delimitare a componentelor sistemelor de apă și de canalizare este utilă și necesară atât pentru includerea și reflectarea corectă a acestora în registrul obiectelor tehnico-edilitare, în evidența contabilă, în deciziile sau hotărârile autorităților publice, în contractele de delegare a gestiunii, în calculele și analizele tehnice, în studii, etc. Totodată, asemenea prevederi au o aplicabilitate separată pentru procesul de delimitare a costurilor pe etape tehnologice pentru a fi folosite la calcul a tarifelor.

La art. 4 Noțiuni principale:

- Noțiunea de „*delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare*” se completează după sintagma „*unitate administrativ-teritorială*” cu sintagma „*sau statul, direct sau prin intermediul unei asociații de dezvoltare*”

intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”;

Motivarea: Completările de mai sus se impun în vederea aplicării uniforme a reglementărilor cuprinse la art. 13¹ din Legea 303/2013, conform căruia bunurile pot aparține atât domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, cât și a statului.

- Se introduce noțiunea de „*autoritate contractantă*”, în următoarea redacție:

„autoritate contractantă – parte a contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare care concesionează unui operator mijloace fixe aflate în proprietate publică, componente ale sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare. Autorități contractante pot fi atât unitățile administrativ-teritoriale, asociație de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare sau o autoritate publică subordonată guvernului, desemnată prin hotărâre de guvern, în cazul proprietății statului”.

Motivarea: Noțiunea de „*autoritate contractantă*” este necesară pentru a ușura referirea simplificată la autoritățile publice care pot deține în proprietate sistemele și delega gestiunea serviciului public, pentru a fi folosită în documentația concursurilor pentru delegarea gestiunii și în contractele de delegare atribuite. A fost preluată din Legea cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii nr. 121/2018. Însă, definiția acestei noțiuni a fost adaptată specificului legii sectoriale

- Se introduc următoarele noțiuni:

asociație de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare – asociație a autorităților publice locale constituită în scopul înființării, organizării, finanțării, exploatării, monitorizării și controlului în comun a furnizării/prestării serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv pentru crearea, modernizarea și/sau dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare;

plan de afaceri – document elaborat de către operator/operatorul regional, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale, agenția desemnată de guvern sau nemijlocit de guvern, sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, prin care se stabilesc obiectivele și scopurile prezente și viitoare ale operatorului legate de furnizarea/ prestarea serviciului către utilizatori, strategiile și direcțiile de acțiune necesare îndeplinirii acestora, inclusiv planul de investiții prioritare pentru atingerea țintelor de conformare asumate în contractele de delegare a gestiunii, precum și în strategiile locale și/sau regionale. Planurile de afaceri se elaborează în conformitate cu metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri și se aprobă de către autoritățile administrației publice locale, agenția desemnată de guvern sau nemijlocit de guvern, sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz;

strategie locală a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare - document de politici publice adoptat la nivelul unei unități administrativ-teritoriale prin care se stabilesc obiectivele și modul de furnizare/prestare și dezvoltare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, detaliat prin programe de investiții multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de apă și de canalizare existente, precum și obiectivele înființării de noi sisteme la nivelul unității

administrativ-teritoriale, corelat cu alte documente de politici publice la nivel regional pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare elaborat cu respectarea prevederilor planului urbanistic general. Strategiile locale se elaborează în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;

strategie regională a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare - document de politici publice adoptat de guvern, prin care se stabilesc obiectivele și modul de furnizare/prestare și dezvoltare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, detaliat prin programe de investiții multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de apă și de canalizare existente, precum și obiectivele crearea de infrastructură nouă de importanță regională sau națională, corelată cu alte documente de politici la nivel național, regional și local. Strategiile regionale se elaborează de către agențiile subordonate autorității publice centrale responsabilă de domeniu, în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;

strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare - document de politici publice elaborat și aprobat de asociația de dezvoltare intercomunitară în numele unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, pentru dezvoltarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare din aria de operare curentă sau posibilă a operatorului regional cărui asociația de dezvoltare intercomunitară i-a delegat gestiunea serviciului în baza contractului de delegare a gestiunii. Strategia asociației de dezvoltare intercomunitară urmează a fi corelată cu documentele de politici publice la nivel regional și local și conține planul de investiții și lista investițiilor prioritare. Strategiile asociației de dezvoltare intercomunitară se elaborează în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;

strategia de tarifare – strategia aplicată pentru finanțarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare prestat de operatorii care implementează investiții finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile, astfel încât tarifele să permită acoperirea costurilor de operare pe durata și ulterior finalizării investiției și o parte din costurile de amortizare a cheltuielilor de capital, ținând cont de nivelul acceptat al ratei de suportabilitate, calculată în condițiile legii. Strategiile de tarifare se elaborează în conformitate cu metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile și se aprobă împreună cu planurile de afaceri;

tarif – contravaloarea tuturor activităților și operațiunilor necesare, raportată la cantitatea unui tip separat al serviciilor prestate consumatorilor în temeiul și în conformitate cu prezenta lege, care fiind aplicat la volumul facturat,

trebuie să genereze venituri suficiente pentru acoperirea cheltuielilor necesare pentru prestarea serviciului;

producție pentru servicii publice de alimentare cu apă – activitatea de extragere/prelucrare a apei din surse de suprafață și/sau subterane, respectiv deznisiparea, decantarea, filtrarea și dezinfectarea acesteia;

transport pentru servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare – transmiterea apei de la captare până la rezervoarele de înmagazinare prin intermediul unor aducțiuni/apeducte, respectiv între 2 operatori, sau prin intermediul unor bransamente direct către utilizatori, precum și transportul apelor uzate de la consumatori la canalele de serviciu și de la acestea la colectoare prin sisteme de canalizare;

distribuție pentru servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare – livrarea apei la consumatori, utilizându-se rețelele de distribuție a apei și de preluare a apelor uzate de la consumatori în rețelele de canalizare;

bunuri de retur – bunurile primite în concesiune în temeiul unui contract de delegare a gestiunii, bunurile domeniului public achiziționate sau create în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, indiferent de sursa de finanțare, precum și bunurile domeniului privat achiziționate sau create de către operator în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, finanțate din fondul de dezvoltare creat în conformitate cu prezenta lege, împrumuturile garantate de autoritățile publice, de stat sau finanțate din fonduri nerambursabile;

cheltuieli amânate – cheltuielile asociate unor lucrări sau servicii, suportate de către operator în cadrul activității operaționale, care nu pot fi asociate unui activ în scopul capitalizării, efectul scontat al cărora durează în timp mai mult de 12 luni și care se supun evidenței în baza unor procedee speciale prevăzute de standardele de contabilitate;

cheltuieli necesare – o parte din cheltuielile activității curente a operatorului, la nivelul minim necesar pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care asigură acoperirea costurilor de operare, la nivelul confirmat prin documente justificative pentru partea care nu depinde de voința și nu se află în controlul direct al operatorului sau la nivelul de performanță rezonabil pentru partea care depinde de voința și se află în controlul direct sau indirect al operatorului;

cheltuieli necesare efective – cheltuielile necesare pe care operatorul le suportă efectiv, care nu includ cheltuielile neproductive;

cheltuieli necesare prognozate – cheltuielile necesare pe care operatorul estimează că le va suporta și care sunt folosite la întocmirea planului de afaceri;

cheltuieli neproductive – cheltuielile opționale, care nu sunt parte din cheltuielile necesare, care sunt consecință a unor încălcări ale prevederilor legale sau reprezintă corecții, rezerve sau provizioane calculate în baza standardelor de contabilitate;

cost unitar – costul unitar pentru un anumit serviciu, calculat prin împărțirea cheltuielilor, fără a ține cont de cota de dezvoltare și de profitul corectat, la cantitatea serviciilor pentru o perioadă corespunzătoare;

cost unitar necesar efectiv – costul unitar care ia în calcul cheltuieli necesare efective și cantitatea efectivă a serviciilor;

cost unitar necesar prognozat – costul unitar care ia în calcul cheltuieli necesare prognozate și cantitatea prognozată a serviciilor;

costul unitar reglementat – costul unitar care ia în calcul cheltuielile ajustate și cantitatea efectivă sau prognozată a serviciilor, după caz;

suportabilitate – suportabilitatea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pentru consumatorii casnici sau ponderea cheltuielilor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în veniturile consumatorului casnic, nivel procentual care se determină ca raport al cheltuielilor lunare ale unui consumator casnic pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, la venitul lunar. În lipsa unui nivel aprobat de vreo autoritate publică locală, se vor aplica nivelele aprobate de autoritățile publice centrale, iar în lipsa unui nivel aprobat de autoritățile publice centrale, nivelul maximal acceptabil pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare va constitui 4% în total sau 2% pentru fiecare tip de serviciu în parte, dacă într-o anumită arie consumatorii beneficiază doar de un singur serviciu. Modalitatea generală de calcul a suportabilității generate de un tarif se stabilește de Agenție în metodologia tarifară;

tarif mediu anual – tarif calculat prin împărțirea venitului reglementat determinat pentru o perioadă de 12 luni, la cantitatea prognozată a serviciilor;

tarife diferențiate – perechea de tarife, unul redus și altul majorat în comparație cu tariful mediu anual, pentru unul și același serviciu, care în combinație cu cantitățile de servicii aplicabile fiecăruia asigură obținerea tarifului mediu anual, fiind parte a mecanismului de compensare încrucișată, deci diferența dintre tariful majorat și tariful mediu anual fiind suficientă pentru acoperirea scăderii de venituri generată de diferența dintre tariful mediu anual și tariful redus;

tarif de producere și/sau transportare a apei aplicat în punctele de injecție în conductele de transport spre sistemele de apă care asigură redistribuirea sau în punctele de intrare în rețelele de distribuție în limita ariei serviciilor – o parte din tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, care se determină și se aprobă la un nivel unic pentru un operator și un sistem în care are loc producerea apei, la un nivel egal pentru toate contractele de furnizare a apei în vederea redistribuirii, respectiv în mărime egală în componența formulelor de calcul pentru toate tarifele pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii;

tarif de transport după punctul de injecție în conducta de transport spre sistemele de apă în care apa urmează a fi redistribuită – o parte din tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, care se determină și se aprobă individual pentru fiecare contract de furnizare a apei în vederea redistribuirii;

venituri necesare – veniturile egale cu suma cheltuielilor necesare prognozate, a profitului rezonabil, corecțiilor aplicate și a cotei de dezvoltare, aferente unei perioade de calcul a tarifelor;

venit ajustat – venitul aferente unei perioade de calcul a tarifelor, determinat cu aplicarea prevederilor metodologiei tarifare.

Motivarea: Regionalizarea nu poate fi realizată fără asocierea autorităților contractante și simplificarea relației dintre acestea cu operatorul regional. Iar dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, fără documente de strategii publice, care urmează a fi adoptate periodic de către autoritățile publice responsabile de înființarea și organizarea serviciului public. Totodată, în lipsa unei definiții a strategiei de tarifare, reglementările speciale de astăzi privind calculul și nivelul tarifelor ignoră principiul acoperirii costurilor, fapt care generează pentru operatori pierderi irecuperabile și presiune pe bugetele publice pentru acoperirea acestora.

Suplimentar, este absolut necesară reglementarea anumitor concepte și noțiuni legate de tarife și modalitatea de stabilire a acestora, folosite și în textul propunerii de modificare a art. 35.

Se introduce noțiunea *loc de consum* cu următorul conținut:

Loc de consum - amplasamentul instalațiilor interne de apă și de canalizare ale consumatorului, unde se consumă apa și se asigură preluarea și transportarea apelor uzate de la instalațiile interne de apă până la căminul de racord. din sistemul public de canalizare.

Motivare: Includerea acestei noțiuni este condiționată de faptul, că Operatorul este în proces de implementare a sistemului informațional (SAP), în care se operează cu noțiunea dată.

Totodată, includerea acestei noțiuni ar contribui la atribuirea unui număr de cont individual – NLC fiecărui loc de consum, care va facilita operarea datelor despre consumator în sistemul informațional de date.

S.A. „Apă-Canal Chișinău” insistă asupra rectificării noțiunii branșament de apă, după cum urmează:

„branșament de apă – conductă de apă care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție a apei și instalația internă de apă. Branșamentul constituie parte componentă a sistemului public doar până la punctul de delimitare. Branșamentul de apă deservește un singur consumator. În cazuri temeinic justificate și atunci când condițiile tehnice nu permit altă soluție, se poate admite alimentarea cu apă a mai multor consumatori de la același branșament de apă. Cheltuielile pentru execuția branșamentului de apă de la punctul de delimitare și până la instalațiile interne se suportă de către consumator. Execuția branșamentului se asigură fie de către operator, fie de către consumator;”

Motivare: noțiunea branșament de apă, expusă în proiectul de lege va genera cheltuieli suplimentare pentru operator. „Cheltuielile pentru execuția branșamentului până la contor, inclusiv a căminului de branșament se suportă de operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, calculat conform Metodologiei de

determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție

Reiterăm că, S.A. „Apă-Canal Chișinău” doar exploatează rețelele construite de persoanele fizice și juridice și execută lucrări de branșare a acestor rețele la sistemul public de alimentare cu apă. Or, construcția unui cămin, pe un teritoriu privat, ar presupune implicarea nemijlocită a tehnicii și mecanismelor, iar în unele cazuri aceste lucrări va fi dificil de realizat din cauza accesului limitat, și ca urmare vor fi necesare cheltuieli suplimentare pentru restabilirea infrastructurii private deteriorate în procesul de construcție.

De asemenea, S.A. „Apă-Canal Chișinău” susține, că modificarea noțiunii „*punct de delimitare*” din proiectul de lege a sintagmei „*instalației interne de apă și aparține consumatorului*” prin substituirea cu textul „*sistemului public de alimentare cu apă*”, va avea un impact negativ asupra operatorului, deoarece în cazul caselor individuale, unde căminul de branșare este situat în limita proprietății consumatorului, operatorul va avea sarcina să întrețină în stare tehnică corespunzătoare căminul de branșare și contorul, aflate pe un teritoriu privat.

Iar în cazul deteriorărilor sau scurgerilor de apă, operatorul va fi nevoit să suporte cheltuieli suplimentare pentru restabilirea bunurilor deteriorate.

Totodată, S.A. „Apă-Canal Chișinău” accentuează despre necesitatea includerii la noțiunea „*punct de delimitare*” a sintagmei „*la ieșirea din contorul instalat în subsolul blocului locativ, conform avizului de branșare eliberat de către operator*” se substituie cu sintagma „*la partea exterioară a peretelui blocului locativ*”.

Motivare: structura internă a rețelelor ingineresti nu de fiecare dată permite operatorului instalarea contoarelor în subsolul blocurilor locative. Mai mult în blocurile locative vechi contoarele de la branșament sunt instalate la ultimul etaj al blocului, etajul tehnic. În aceste împrejurări nu poate fi instituit punctul de delimitare conform prevederilor actuale ale Legii nr.303/2013, și operatorului îi sunt înaintate cereri privind înlocuirea rețelelor ingineresti de la ultimul etaj al blocului locativ.

- La noțiunea de „*racord de canalizare*”, expresia „*colectorul de canalizare public*” se substituie cu expresia „*rețeaua publică de canalizare, inclusiv căminul de racord*”

- Noțiunea de „*sistem public de alimentare cu apă*”, se va completa la final cu expresia „*branșamente, până la punctul de delimitare*”

- Noțiunea de „*sistem public de canalizare*”, după sintagma „*următoarele componente:*” se va completa cu expresia „*racorduri de canalizare de la punctul de delimitare și preluare*”, iar la final se va completa cu expresia „*guri de vărsare în emisar, platforme de nămol și depozite de nămol deshidratat*”.

- Din definiția noțiunii de „*rețea publică de canalizare*”, se exclude fraza care urmează după sintagma „*de la 2 sau de la mai mulți consumatori.*”

• După ultima definiție din art. 4, se introduce un alineat nenumărat cu următorul conținut:

„Notă: Nu constituie rețele publice bransamentele de apă după punctul de delimitare, racordurile de canalizare de la instalațiile interioare și până la punctul de delimitare și preluare, rețelele interne de alimentare cu apă și de canalizare aferente unui bloc locativ, chiar dacă acesta este în proprietatea mai multor persoane fizice sau juridice, rețelele aferente unei incinte proprietate privată sau unei instituții publice pe teritoriul căreia se află mai multe imobile, indiferent de destinație, rețelele aferente unei platforme industriale, chiar dacă aceasta este administrată de mai multe persoane juridice”

Motivarea: Necesitatea modificării și completării noțiunilor a fost identificată în procesul de pregătire a inventarului bunurilor aferente serviciului public, ca etapă a procesului de delimitare a proprietății publice.

• Pe tot parcursul legii, expresia „ape menajere uzate” se va substitui cu expresia „ape uzate menajere”, iar expresia „ape industriale uzate” se va substitui cu expresia „ape uzate industriale”.

Motivarea: Cuvintele „menajer” și „industrial” sunt atribute ale noțiunii de „ape uzate”. Inversarea produce un echivoc și interpretări incorecte. În special, se produce impresia că există o noțiune de „ape menajere” sau „ape industriale”, fapt care nu este adevărat.

Art. 5 alin. (2), se va completa cu următoarele:

d) înființează, organizează, coordonează, monitorizează și controlează funcționarea infrastructurii de interes național aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care aparține domeniului public al statului;

e) desemnează autoritatea sau instituția publică responsabilă de administrarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare care aparține domeniului public al statului, de interes național;

f) aprobă prin hotărâre strategia/strategiile regionale ale serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și/sau strategiile tarifare dacă se aplică, pentru fiecare caz de delegare a gestiunii în parte;

g) aprobă prin hotărâre metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri, precum metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile;

h) aprobă prin hotărâre concesionarea și redevența pentru concesionarea infrastructurii de interes național aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care aparține domeniului public al statului, care urmează a fi executată prin încheierea de către autoritatea sau instituția publică desemnată și operatorul selectat a contractului de delegare a gestiunii, cu sau fără concurs, în condițiile legii.”

Motivarea: Prin Legea 322/2018 au fost operate modificări la Legea 303/2013 pentru a face posibilă investirea în infrastructura de interes național, cum ar fi cea de transport a apei în vederea redistribuirii. Însă, nu au fost prevăzute expres competențele Guvernului privind administrarea acesteia, fapt care impune completarea corespunzătoare a art. 5 din Legea 303/2013.

Totodată, este necesară o normă de drept care să permită aplicarea unor reguli distincte aplicate în cazul implementării investițiilor finanțate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile, astfel încât să fie posibilă atragerea investițiilor, dar și continuitatea serviciului public.

Art. 6 se completează cu o nouă literă, după cum urmează:

„i) elaborează și înaintează spre aprobare guvernului metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri, precum și metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile.”

Motivare: Completarea competențelor este necesară în contextul introducerii noțiunii noi de document de „strategie” pe care să le elaboreze autoritățile publice și asociațiile de dezvoltare intercomunitare, pentru a ușura sarcina pusă acestora, dar și pentru a nu admite includerea în aceste documente a unor prevederi inacceptabile.

Art. 7:

• La alin. (1) ultima propoziție din alineat se va expune în următoarea redacție:

„Agenția își exercită atribuțiile în conformitate cu legislația în vigoare, conducându-se și aplicând în activitatea sa principiile de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prevăzute la art. 10 din prezenta lege.”

• La alin. (2) lit. e) se va exclude sintagma *„Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor la serviciilor auxiliare furnizate de către operatori”*.

Motivare: Modificarea propusă are drept scop, pe de o parte, micșorarea presiunii birocratice asupra operatorilor, iar pe de altă parte, asigurarea competitivității serviciilor pe care operatorii ar putea să le presteze consumatorilor, în raport cu cele prestate de către persoanele juridice de drept privat.

Necesită menționat faptul că serviciile auxiliare constituie în mare parte lucrări de construcție. În lipsa unor recomandări ale autorităților publice centrale cu privire la componența lucrărilor, operatorii sunt obligați să elaboreze fiecare în parte norme locale, iar agenția de reglementare intervine în fiecare deviz local propus de către operatori, micșorând tarifele sub nivelul costurilor efective ale acestora.

Ori este necesară obligarea autorităților centrale de a emite recomandările unificate cu privire la componența lucrărilor asociate serviciilor auxiliare, pentru ca tarifele respective să fie în totalitate bazate pe indicatoare de norme de deviz aprobate la nivel de stat și structură unică de cheltuieli.

• Alin. (2) lit. e), după cuvintele „de epurare a apelor uzate” se va completa cu expresia: „(în continuare – metodologia tarifară), care va include obligația corelării tarifelor cu strategiile locale, strategiile regionale, strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și strategiile de tarifare aplicabile.”

• Alin. (2) lit. h¹) se va completa cu următoarea expresie: „care vor include obligația corelării investițiilor cu strategiile locale, strategiile regionale, strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și strategiile de tarifare aplicabile.”

• Alin. (2) lit. i) se va completa după cuvintele „justificate de starea tehnică a acestora” cu următorul conținut: „în conformitate cu prevederile proiectelor obiectivelor, actelor normative în vigoare, normativelor în construcții de proiectare și de exploatare, standardelor naționale și internaționale din domeniul alimentării cu apă și canalizării, regulamentelor privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, pașapoartelor tip ale utilajului și echipamentelor etc., astfel încât să se asigure activitatea în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în condiții de fiabilitate, continuitate, pe principul recuperării în tarif a tuturor costurilor efectiv înregistrate/suportate de operator vizând consumurile tehnologice și pierderile de apă, în scopul evitării falimentării operatorilor.”

• **Motivare:** Completarea dată este necesară deoarece Regulamentul cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea ANRE RM nr. 180/2016 din 10.06.2016, cu modificările și completările ulterioare aprobate prin Hotărârea ANRE RM nr. 10 din 18.01.2022, precum și proiectul de modificare a regulamentului, care la moment este supus consultării publice, va ține cont de situația existentă și de valoarea efectivă a CTP doar pentru primul an, respectiv în anii următori operatorii nu vor recupera resursele financiare suportate, și respectiv nu vor avea capacitatea de achitare față de furnizorii de energie electrică, prestatorii de servicii. Totodată, la determinarea tarifelor nu se vor accepta integral sumele achitate în bugetele publice pentru taxa pentru apă extrasă.

• Atingerea țintelor pentru diminuarea pierderilor de apă conform trendului de diminuare prognozat de ANRE și expus în AIR la proiectul nou de Regulament cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, în special pentru măsurile de reducere a consumului tehnologic și a pierderilor de apă nu va putea fi realizat, fără acumularea de mijloace pentru dezvoltarea și înnoirea sistemului de alimentare cu apă de către operatori. Inexistența mijloacelor financiare în scopul înnoirii infrastructurii de apă, va conduce la faptul că operatorii în continuare vor suporta pierderi esențiale care vor conduce la incapacitatea de plată pentru activitatea operațională desfășurată.

Art. 8:

- Alin. (1) se va completa cu o noi litere *b¹* ,*n*)după cum urmează:

b¹) aprobă prin decizie strategia/strategiile locale ale serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, proiectele strategiilor regionale în cazul asocierii cu alte autorități publice în scopurile prevăzute de prezenta lege, planurile de afaceri și/sau strategiile tarifare dacă se aplică, pentru fiecare caz de delegare a gestiunii în parte;

Motivarea: În lipsa unei strategii sau plan de afaceri aprobat de către aceeași autoritate publică care delegă gestiunea, un operator nu poate garanta și nici realiza dezvoltarea infrastructurii și îmbunătățirea serviciilor. Totodată, asemenea documente aprobate în prealabil permit identificarea indicatorilor de performanță, a riscurilor și măsurilor necesare pentru prevenirea lor, astfel încât să fie asigurată sustenabilitatea și continuitatea activității.

„n) emit în conformitate cu legislația specifică domeniului autorizații sau permise de executare a lucrărilor pe teren public în vederea construirii de către persoanele de domeniul privat a rețelelor și altor elemente necesare de infrastructură necesară pentru conectarea noilor obiecte la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care vor stabili condiționat punctul de delimitare. În cazul transmiterii benevole și gratuite a infrastructurii ce urmează a fi construite va corespunde exact definiției, iar în caz contrar, acesta se va stabili la hotarul dintre sistemul public și rețeaua privată.”

- Alin. (1) lit. g) se va expune în următoarea redacție:

„g) aprobă prin decizie delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și redevența, inclusiv pentru concesiunea bunurilor publice corespunzătoare, care urmează a fi executată prin încheierea cu operatorul selectat a contractului de delegare a gestiunii, în condițiile legii”

Motivarea: Un element cheie al contractelor de delegare a gestiunii este redevența, iar decizia de aprobare a delegării gestiunii unui operator selectat trebuie să reflecte expres aceste element cheie.

- Alin. (2), după sintagma „*autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi*” se va completa cu sintagma „*sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare,*”

Motivarea: Regionalizarea este una din căile prin care poate fi atins scopul diminuării tarifelor și, respectiv, costul serviciului pentru populație. Asocierea autorităților contractante este mijlocul prin care regionalizarea poate fi atinsă.

Art. 9 se va completa cu o nouă literă, după cum urmează:

„e) *Agenție.*”

Motivarea: Agenția este investită prin Legea cu privire la energetică 174/2017 și Legea privind serviciul public de alimentare cu apă 303/2013 să efectueze controlul de stat pe un spectru larg de subiecte. Legea 174/2017 prin care ANRE

este constituită și îi sunt stabilite atribuțiile și drepturile, la art. 13 alin. (1) lit. e), prevede acest drept în domeniul energetic și face referință la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Toate legile sectoriale prin care ANRE este stabilită drept autoritate de reglementare prevăd dreptul de a efectua controlul. Respectiv, lista autorităților care au dreptul de a efectua controale de stat din Legea sectorială 303/2013 nu poate omite Agenția.

Art. 10 lit. b) se va expune în următoarea redacție:

„b) tariful echitabil, care asigură acoperirea costurilor operaționale și investiționale necesare pentru executarea obligațiilor prevăzute în contractele de delegare a gestiunii și executarea documentelor de politici publice, astfel încât să nu fie încălcate principiile prevăzute la acest articol, însă în condiții de maximă eficiență și evitând risipa resurselor;”

Motivarea: Includerea la acest articol a unui principiu vag nu și-a avut efectul. Tariful echitabil este factorul care asigură premisa obligatorie și de nelipsit, fără care nu este posibilă respectarea celorlalte principii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Modificarea și precizările sunt necesare pentru sporii probabilitatea respectării de facto a acestui principiu esențial.

Art. 13 alin. (7) lit. c) se va completa și se va expune în următoarea redacție:

„b) inventarul bunurilor mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale aferente serviciului furnizat/prestat, care trebuie să cuprindă informații, pentru fiecare poziție în parte, cel puțin cu privire la data punerii în funcțiune, durata totală revizuită de funcționare utilă, durata de funcționare utilă rămasă, valoarea contabilă sau justă și redevența. Bunurile urmează a fi grupate în funcție de procesul tehnologic în care sunt antrenate și caracteristicile tehnice.”

Motivarea: Conținutul anexelor la contractele de delegare a gestiunii trebuie fie conciliate cu datele de evidență contabilă ale proprietarilor – autorități publice. Iar o situație în care patrimoniul concesionat are valoare contabilă nulă este absurdă. Ori un activ cu valoare contabilă nulă nu este funcțional și nu ar putea fi concesionat pentru prestarea unui serviciu de calitate. Propunerile de modificare includ prevederi clare privind competența proprietarilor autorități publice să efectueze reevaluarea periodică a proprietății, astfel încât redevența să poată fi calculată. Actualmente, în cazul majorității covârșitoare a localităților în care există infrastructură tehnico-edilitară destinată serviciului de alimentare cu apă și de canalizare este veche și uzată, neavând valoare amortizabilă. Iar în lipsa unor asemenea prevederi, autoritatea de reglementare nu acceptă includerea în tarife a amortizărilor calculate din surplusul de reevaluare și nici a redevențelor calculate similar amortizărilor din surplusul de reevaluare. Neincluderea în tarife a unei părți din amortizări și redevențele aprobate face imposibilă acumularea în fondul de dezvoltare a acestora și, respectiv, face imposibilă finanțarea investițiilor.

Art. 13¹ se va modifica și completa după cum urmează:

- Se va completa cu un alineat nou (7¹), având următorul conținut:

„(7¹) Valoarea bunurilor concesionate se va determina în baza datelor istorice în cazul unui grad de amortizare contabilă de până la 50% sau, în caz contrar, conform raportului de evaluare efectuat în condițiile legii. Pentru activele cu un grad de amortizare contabilă mai mare de 50%, reevaluările trebuie făcute cu suficientă regularitate, astfel încât valoarea contabilă a bunurilor concesionate să nu difere substanțial de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă de la data reflectării acestora în anexele la contractele de delegare a gestiunii. Frecvența reevaluărilor urmează a fi decisă de către proprietarul bunurilor, dar nu poate fi mai mică decât o dată în 3 ani și mai mare decât o dată în 5 ani. Reevaluările se efectuează din contul proprietarului bunurilor.”

Motivarea: Pe de o parte, o asemenea prevedere este necesară pentru a nu admite încălcarea regulilor de ținere a evidenței contabile prevăzute de standardele naționale de contabilitate.

Pe de altă parte, opțiunea de ținere a evidenței bunurilor aplicând costul istoric doar până la atingerea unui grad de amortizare contabilă de 50% este dictată de situația economică reală, când valoarea bunurilor noi care urmează a fi achiziționate și/sau construite crește substanțial cu timpul din cauza inflației. Realmente, amortizările sau redevențele calculate pentru un bun existent în baza costului istoric ar permite acumularea mijloacelor financiare necesare pentru înlocuirea acestui bun doar dacă nu ar exista inflație. Devalorizarea însă face acest lucru imposibil. Activele noi au un preț mai mare decât prețul celor vechi similare. Respectiv, înlocuirea activelor vechi cu acumulări prin amortizări/redevențe determinate în baza prețului vechi nu acoperă nevoile investiționale.

- Alin. (8) se va expune în următoarea redacție:

(8) Bunurile de retur achiziționate și/sau create în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, precum și cheltuielile capitale aferente bunurilor de retur urmează a fi transmise de către operator autorității contractante cu o frecvență anuală sau mai mare, pentru înregistrarea de către autoritatea contractantă a drepturilor de proprietate și concesionarea acestora cu modificarea corespunzătoare a contractului de delegare a gestiunii.

Motivarea: Este necesară precizarea faptului că anumite bunuri se încadrează la categoria bunurilor de retur, pentru a putea face referință la acestea în contractele de delegare a gestiunii și în alineatele noi ce urmează.

- După alin. (8), se va completa cu următoarele alineate noi:

„(8¹) Se admite amânarea transmiterii bunurilor de retur ale domeniului public sau privat achiziționate sau create de către operator pe durata unui contract de delegare a gestiunii, dacă acestea presupun înlocuiri frecvente sau care au o durată de funcționare utilă redusă. Categoriile acestor bunuri de retur, condițiile de returnare sau de casare în cazul uzării urmează a fi stabilite în contractul de delegare a gestiunii. Pentru categoriile respective ale bunurilor de retur, până la transmiterea sau casarea acestora, operatorul va asigura evidența contabilă deplină, inclusiv calculul cheltuielilor de amortizare.

(8²) *Autoritatea contractată este obligată să compenseze operatorului cheltuielile suportate pentru achiziția și/sau crearea pe durata unui contract de delegare a gestiunii a bunurilor de retur ale domeniului public, doar dacă acestea vor fi finanțate din fondurile proprii ale operatorului.*"

(8³) *Bunurilor de retur ale domeniului privat achiziționate sau create de către operator pe durata unui contract de delegare a gestiunii din fondurile proprii sunt transmise autorității contractante doar cu condiția compensării costului achiziției sau creării. Dacă compensația nu va fi oferită, operatorul este scutit de obligația returnării bunurilor.*"

Motivarea: În redacția existentă, legea nu include soluții realizabile în practică pentru asemenea bunuri cum sunt contoarele sau sistemele informaționale, sau orice bunuri cu durată de funcționare utilă relativ mică, cum ar fi cazul armăturilor de închidere și hidranților, care sunt foarte numeroase și îngreunează enorm de mult procedura de transmitere și calcul a redevențelor. În anumite situații, acestea se deteriorează complet și își încetează existența sau se uzează într-o proporție substanțială până a putea fi realizată transmiterea către autoritatea contractantă.

Totodată, transmiterea bunurilor de retur este obligatorie în cazul bunurilor domeniului public, cel puțin la încetarea contractului de delegare a gestiunii. Iar în cazul bunurilor domeniului privat autoritățile pot decide transmiterea lor în proprietatea operatorului. Un caz particular ar fi și achiziționarea sau crearea de către operator a unor bunuri de retur din fondurile proprii.

În alineatele noi sunt acoperite toate aceste lacune.

• Alin. (11) se va expune în următoarea redacție:

„(11) Redevența pentru concesionarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se aprobă expres atât în actul administrativ de aprobare a delegării gestiunii sau modificărilor la contractele de delegare a gestiunii, cât și în contractul de delegare a gestiunii serviciului public.”

Motivarea: La fel ca și dreptul de înființare, organizare, coordonare, monitorizare și control al funcționării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în esență, și aprobarea unui anumit nivel de redevență constituie un drept exclusiv al autorităților publice care dețin în proprietate bunurile concesionate pentru a asigura funcționarea serviciului public. Decizia de investire a unui primar sau a unei alte persoane cu funcție publică cu dreptul de a semna un contract de delegare a gestiunii urmează a fi însoțită și de o aprobare a elementelor cheie ale contractului ce urmează a fi semnat. Pe de altă parte, nivelul redevenței are impact indirect și pe nivelul cheltuielilor aprobate din bugetele publice, un nivel mai înalt al redevențelor micșorează necesarul de mijloace bugetare pentru investiții în infrastructura publică și invers. Respectiv, actul adoptat de organele deliberative ale administrației publice locale sau de către Guvern trebuie să includă expres mărimea redevențelor ce urmează trecute în contractele de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

• După alin. (11), se va completa cu următoarele alineate noi:

(11¹) Nivelul anual al redevenței se determină similar amortizării bunurilor concesionate, ca raport dintre valoarea contabilă a bunurilor și de durata de funcționare rămasă a activelor respective exprimată în ani sau la alt nivel justificat

economic și nu poate fi mai mic decât obligația de a efectua vărsăminte în fondul de dezvoltare, astfel încât acumulările în fondul de dezvoltare să acopere cuantumul aprobat al angajamentelor operatorului sau autorității/autorităților contractante în cadrul proiectelor investiționale aprobate corespunzător, inclusiv de onorare a serviciului datoriei aferent împrumuturilor pentru finanțarea/cofinanțarea proiectelor de investiții.

(11²) Redevențele sunt incluse în tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare la valoarea totală egală cu suma celor aprobate conform fiecărui contract de delegare a gestiunii în parte, cu condiția că, la începutul anului pentru care sunt aprobate redevențele, în fondul/fondurile de dezvoltare nu există sold de mijloace bănești nerezervate anumitor proiecte investiționale sau pentru rambursarea împrumuturilor investiționale. În cazul existenței unui sold de mijloace bănești nerezervate pentru proiecte investiționale sau pentru rambursarea împrumuturilor investiționale, redevențele urmează a fi incluse în tarife în mărimea diminuată cu valoarea unui asemenea sold.

Motivarea: Există două surse de investiții în sectorul de apă și canalizare. Prima ar fi bugetele publice, la valoarea cheltuielilor aprobate pentru acest domeniu, dar fără a include mijloacele din fondurile de dezvoltare create de către autoritățile contractante. Iar cea de-a doua ar fi componenta redevențelor din tarifele aprobate și realmente aplicate.

Finanțarea din bugetele publice este limitată și nu acoperă nevoile reale, în special din cauza deficitul enorm cu care sunt de regulă aprobate bugetele, mărimea relativ mică a cheltuielilor aprobate pentru investiții în sistemele de alimentare cu apă și de canalizate, dar și din cauza că preferințele țin de extinderea ariei de acoperire cu servicii și mai puțin de renovare, modernizare și înlocuiri în ariile existente de operare.

Finanțarea din tarife, deci în esență din contul consumatorilor, este un mecanism puțin sau deloc funcțional, din mai multe motive. Primul ar fi neexecutarea de către APL-uri a Legii cu privire la delimitarea proprietății publice 29/2018 și neaprobarea pe scară largă a contractelor de delegare a gestiunii și redevențelor. Altul ar fi intervenția autorității de reglementare la valoarea redevențelor acceptată a fi inclusă în tarife.

Pentru moment nu există nici fonduri de dezvoltare create și active, nici redevențe (cu mici excepții) aprobate în componența tarifelor. Respectiv, nu există nici acumulările din redevențe în conformitate cu legea în vigoare. Reiterăm, că în cazul redevențelor, posibilitatea reală a acumulărilor o oferă doar redevențele incluse în componența tarifelor aprobate și puse în aplicare și nici într-un caz nu redevențele la valoarea aprobată prin contractele de delegare a gestiunii, care pot fi mai mari decât cele aprobate.

Finanțarea investițiilor din contul tarifelor va fi minimă și neconformă cu legea atât timp cât nu este asigurată includerea în tarife a redevențelor în cuantum exact în care au fost aprobate de către autoritățile contractante, excepție făcând doar cazul în care acumulările existente la fondul/fondurile de dezvoltare nu au fost sau nu se preconizează a fi valorificate.

Lucrurile se agravează atunci când sunt contractate împrumuturi investiționale cu maturitate mai mică decât durata de funcționare utilă a viitoarelor imobilizări, care sunt imposibil de rambursat, deși sunt necesare și agreate și garantate de către autoritățile publice.

Toate acestea impun adaptarea legii astfel, încât să existe flexibilitate și posibilitatea ajustării redevențelor, atât în sensul creșterii, cât și reducerii, însă doar într-un mod controlat, bazat pe o prevedere legală.

Art.15 alin. (2) se va completa cu literele l) și m), având următorul conținut:

„lit. l) să solicite de la întreprinderile de producere și de prestări servicii, declarația pe proprie răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere.

„lit. m) să solicite de la consumatori Ancheta privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare.

Motivare: Prezentarea de către administratorii agenților economici a Anchetei privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare și a Declarației pe propria răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere, la etapa de încheiere și/sau reîncheiere a contractelor de prestare/furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare cu consumatorii alții decât cei casnici, în special de la agenții economici (consumatori) care desfășoară activitate de producere și întreprinderile industriale, cum ar fi: fabricile de prelucrare a pielii, fabricile de producere a hârtiei, lemnului, produselor petroliere, producerea sticlei și oglinzilor, covoarelor, lactatelor, panificației, prelucrarea peștelui și procesarea cărnii, producerea vinului, divinului, berii, alcoolului, etc., va contribui la conștientizarea acestora, ca să nu prezinte informații false și/sau date eronate, vizavi de domeniul de activitate prestat, respectiv, despre volumele de apă utilizate/evacuate și cantitatea de deșeuri de producere formate, metoda de utilizare/prelucrare etc., precum și la achitarea în bugetul statului a taxelor și impozitelor în volum deplin în funcție de volumele de apă utilizate efectiv din sistemul centralizat și din fântânile arteziene proprii.

Obligativitatea completării *Declarației* și *Anchetei* de către administratorii agenților economici va conduce la ridicarea responsabilității acestora în vederea prezentării informațiilor și documentelor veridice aferente domeniului de activitate prestat cu privire la domeniul utilizării apei subterane, apei potabile, epurării apelor uzate la stațiile proprii de epurare, gestionării deșeurilor de producere, excluderii procesului de deversare a acestora în sistemul de canalizare cu încălcarea prevederilor actelor normative, excluderii furturilor, excluderii procesului de captare a apelor subterane.

Deținerea informațiilor veridice ar facilita activitatea operatorului în cazuri de intervenție operativă a specialiștilor și luarea măsurilor necesare în scopul protecției mediului, precum și la dezvoltarea sistemelor de canalizare.

(a) Art. 16 alin. (1) de completat cu lit. g) în următoarea redacție:

„g) să stabilească periodicitatea citirii indicațiilor contorului”

Motivarea: acest drept îi conferă operatorului posibilitatea de eficientizare a activității, prin stabilirea periodicității citirii indicațiilor contoarelor, astfel încât să acopere toate categoriile de consumatori.

(b) Art.17

• lit. e) după sintagma „*pentru citirea indicațiilor contorului de apă*” de completat cu sintagma „*inspectarea rețelelor interne ale consumatorului*”.

Motivarea: modificarea propusă permite operatorului să constate că rețelele ingineresti interne ale consumatorului sunt construite în corespundere cu proiectul, adițional ar permite constatarea consumului fraudulos a serviciului public de către consumatori.

• se va completa cu lit. o), p), q) după cum urmează:

„lit. o), să proiecteze, construiască și să exploateze stații de epurare locale/proprie, să acumuleze și să prelucreze deșeurile/nămolurile de producere, dacă domeniul de activitate este de producere și de prestare servicii, cu respectarea prevederilor regulamentelor privind recepționarea apelor uzate în sistemul public de canalizare.

„lit. p) să prezinte la contractarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și/sau la solicitarea operatorului declarația pe proprie răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere.

„lit. q) să prezinte la contractarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și/sau la solicitarea operatorului Ancheta privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare.

Motivare: Responsabilizarea agenților economici care au domeniul de activitate de producere (precum: fabrici de prelucrare a pieilor, fabrici de producere a hârtiei, lemnului, tutunului, produselor petroliere, producerea sticlei și oglinzilor, producerea covoarelor, producerea lactatelor și uleiurilor, panificației, prelucrarea peștelui, procesarea cărnii, producerea vinului, divinului, berii și alcoolului, creșterea păsărilor și animalelor, prelucrarea metalelor etc.) să proiecteze, construiască și să exploateze stații de epurare locale/proprie, să acumuleze și să prelucreze deșeurile/nămolurile de producere.

Respectiv, acestea să nu fie deversate pe soluri, în apele de suprafață și/sau cu apele uzate în sistemul public de canalizare, care conduc la perturbarea proceselor tehnologice la SE urbane și rurale.

Această obligativitate va contribui la prevenirea efectelor negative și periculoase sau nedorite al apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți asupra întregului sistem de canalizare și la prevenirea dificultăților în funcționarea complexului de instalații ale stațiilor de epurare și a proceselor tehnologice de epurare a apelor uzate la stațiile de epurare urbane/rurale; îmbunătățirea eficienței de epurare/procentul de reducere a poluanților din apele uzate și asigurarea conformării parametrilor de calitate la valoarea concentrației stabilite în HG nr. 950/2013; de funcționare a rețelei de canalizare; reducerea sarcinii, cauzate de deșeurile industriale care nu sunt gestionate corespunzător; reducerea poluării mediului prin prevenirea impactului

negativ al apelor uzate industriale asupra mediului acvatic și a funcționării normale a corpurilor de apă; și protejarea sănătății angajaților care exploatează sistemul de canalizare și stațiile de epurare a apelor uzate.

Întreprinderile care desfășoară activități de producere (industriile) și de prestare servicii (ex: spălătorii auto, curățătorii etc.) trebuie să construiască și să pună în exploatare stații de epurare proprii/locale doar pentru epurarea apelor uzate rezultate urmare a proceselor tehnologice de producție/prestare servicii în scopul asigurării normative a CMA la deversarea acestora în sistemul public de canalizare conform prevederilor anexei nr. 1, aprobată prin HG nr. 950/2013 și a normativelor CMA elaborate în conformitate cu anexa nr. 6 din hotărârea menționată și/sau direct în emisar/râu, în conformitate cu prevederile anexei nr. 2 aprobată prin HG nr. 950/2013 și/sau anexelor nr. 1-8 din HG nr. 802/2013 și a Ghidului pentru aplicarea celor mai bune tehnici disponibile pentru emisiile de apă uzată din industria alimentară, aprobat prin Ordinului nr. 61 din 10.09.2014 al Ministerului Mediului al R. Moldova.

- Art. 17 alin. (7) sintagma „*racordarea*” de substituit cu „*bransarea*”.

Motivare: utilizarea uniformă a noțiunilor pe tot parcursul Legii nr.303/2013.

Art. 23

- **alin. (3)** după sintagma „*prevenit în prealabil*” se completează cu „*prin intermediul facturilor de plată/fiscale*”

Motivare: Consumatorul, odată cu primirea facturii, va fi avizat despre acțiunile operatorului privind deconectarea acestuia urmare a neachitării în termen a facturii expuse spre plată. Modificarea propusă va conduce la reducerea cheltuielilor financiare și de timp.

- **alin. (3) lit. a)** după sintagma „*exploatare tehnică*” de completat cu sintagma „*precum și neîndeplinirea prescripțiilor operatorului*”.

Motivarea: completarea propusă va responsabiliza consumatorul, în vederea îndeplinirii solicitărilor operatorului.

Art. 26

- **alin. (7)** sintagma „*de expertiză*” se substituie cu „*periodică*” și sintagma „*desemnate*” de substituit cu „*acreditate*”.

- **alin. (8)** sintagma „*verificare*” se substituie cu „*expertiză*”.

Motivare: Utilizarea uniformă a noțiunilor pe tot parcursul Legii 303/2013.

Art. 35 se va expune în următoarea redacție:

(1) În activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se supun reglementării următoarele tarife:

- a) Tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă;*
- b) Tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică;*
- c) Tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate;*

d) Tarif de producere și/sau transportare a apei aplicat în punctele de injecție în conductele de transport spre sistemele de apă care asigură redistribuirea sau în punctele de intrare în rețelele de distribuție în limita ariei de operare;

e) Tarif de transport după punctul de injecție în conducta de transport spre sistemele de apă în care apa urmează a fi redistribuită.

f) Tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii

(2) Tarifele se determină în baza cheltuielilor și cantității serviciilor prognozate pentru o perioadă de 12 luni ce urmează după luna de calcul.

(3) Tarifele se aplică per „m3” de servicii prestate.

(4) Tarifele se determină cu aplicarea particularităților stabilite de metodologia tarifară aprobată de Agenție, în temeiul planurilor de afaceri aprobate corespunzător sau, în cazul operatorilor responsabili de valorificarea fondurilor destinate finanțării investițiilor conform unor strategii naționale, tarifele se vor determina conform modalității de calcul prevăzută în strategiile de tarifare aferente planurilor de afaceri aprobate corespunzător.

(5) Tarifele prevăzute la alin. (1) lit. a)-e) se aprobă de către autoritățile investite cu acest drept fără taxa pe valoarea adăugată. Taxa pe valoarea adăugată se aplică de către operatorii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în conformitate cu legislația fiscală.

(6) Tariful prevăzut la alin. (1) lit. f) se determină conform metodologiei tarifare pe baza tarifelor aprobate corespunzător prevăzute la alin. (1) lit. d) și e) și se aprobă prin contractele încheiate între operatorii care asigură transportul producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii cu operatorii care asigură redistribuirea apei.

(7) Tarifele determinate în baza metodologiei tarifare vor avea următoarele componente obligatorii și reperi de calcul:

a) Cheltuielile de procurare a apei, excluzând cheltuielile care se referă la volumul apei care nu aduce venit care depășește nivelul reglementat, corelate cu planurile de afaceri aprobate corespunzător;

b) Cheltuielile curente pentru materiale, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;

c) Cheltuielile curente de personal, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, care vor include atât remunerarea muncii, cât și obligațiunile privind asigurările sociale ale angajatorului, la valoarea estimată pornind de la numărul, structura și calificarea personalului necesar conform planului de afaceri, în limita cheltuielilor determinate cu aplicarea salariului minim la nivel de entitate stabilit în conformitate cu legislația muncii, a coeficienților de complexitate și de multiplicare care nu vor depăși nivelul obligatoriu stabilit prin convenții colective sau, în lipsa convențiilor colective, a coeficienților recomandați de guvern, cu includerea salariului suplimentar prevăzut de legislație, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;

d) Cheltuielile curente pentru energia electrică la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate, precum și excluzând cheltuielile care se referă la volumul apei care nu aduce venit care depășește nivelul reglementat, corelat cu planurile de afaceri aprobate corespunzător;

e) Cheltuielile privind serviciile terților destinate întreținerii și exploatării sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;

f) Cheltuielile specifice proceselor de distribuție și administrative, fără a include orice cheltuieli incluse la alte tipuri, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

g) Amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale deținute cu drept de proprietate de către operatorul cu care a fost încheiat un contract de delegare a gestiunii și care nu fac parte din sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare, determinată în baza datelor contabile, cu respectarea politicilor contabile valabile aprobate la nivelul entității, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

h) Amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale care fac parte din sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare ale entității sau subdiviziunii specializate a autorității publice locale care asigură gestiunea directă a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, determinată în baza datelor contabile, cu respectarea politicilor contabile valabile aprobate la nivelul entității sau subdiviziunii, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

i) Amortizarea bunurilor de retur transmise operatorului conform contractului de delegare de către autoritatea contractantă, achiziționate sau create și puse în funcțiune pentru a fi utilizate doar în scopurile prevăzute de contractul de delegare a gestiunii, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

j) Cheltuielile amânate determinate în conformitate cu standardele de contabilitate și politicile contabile valabile aprobate la nivelul entității, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

k) Redevența, la valoarea aprobată prin actele de dispoziție ale autorității contractante, trecută în contractele de delegare a gestiunii, prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

l) Cheltuielile privind impozitele și taxele, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

m) Alte cheltuieli operaționale, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

n) Cheltuielile necesare totale determinate de către operator sau cheltuielile reglementate totale determinate de către Agenție, care se vor determina ca sumă a componentelor de cheltuieli de mai sus;

o) Profitul rezonabil, care se va determina prin aplicarea ratei profitului rezonabil la cheltuielile necesare totale sau cheltuielile reglementate totale. Nivelul exact al ratei profitului rezonabil se va stabili în planurile de afaceri aprobate corespunzător, dar nu poate depăși nivelul de 5% din cheltuielile reglementate totale;

p) Corecții, determinate de către autoritatea de reglementare sau de cea abilitată cu dreptul de aprobare a tarifelor. Corecțiile luate în calculul unui tarif nu pot depăși valoarea profitului rezonabil. Dacă acestea depășesc valoarea profitului rezonabil, Agenția poate aplica măsura eşalonării, retragerii licenței și/sau se poate adresa instanțelor de judecată în privința recuperării prejudiciului cauzat de operator;

q) Profitul ajustat, care se va determina ca sumă a profitului reglementat și a corecțiilor;

r) Cota de dezvoltare, la valoarea aprobată prin actele de dispoziție ale autorității contractante, trecută în contractele de delegare a gestiunii, prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

s) Venit necesar determinat de operator sau venitul ajustat determinat de Agenție, care se va determina ca sumă a cheltuielilor reglementate totale și profitului ajustat.

(8) Tarifele înaintate spre aprobare și tarifele aprobate trebuie să asigure viabilitatea economică a operatorilor prestatori ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, interesele consumatorilor, inclusiv un nivel rezonabil de suportabilitate, precum și protecția mediului, inclusiv conservarea resurselor de apă.

(9) Fundamentarea tarifelor se face pe baza consumurilor normate de materii prime, materiale și energie, a statelor de personal și altor repere, cu aplicarea prețurilor, valorilor unitare, ratelor sau nivelelor de transformare în costuri corespunzătoare perioadei în care se vor aplica tarifele.

(10) Tarifele medii anuale nu pot fi mai mici decât costul unitar necesar prognozat.

(11) În cazul unor tarife mai mici decât costul unitar efectiv, operatorii sunt în drept să suspende plata cotei de dezvoltare și, după caz, a redevențelor.

(12) Tarifele se aprobă la nivelul celor medii pentru toate categoriile de consumatori. Se admite aprobarea tarifelor diferențiate cu compensare încrucișată între consumatorii casnici și cei noncasnici în limita unui tip de serviciu, în cazul în care anterior acestea au fost aprobate diferențiat, iar o egalare a tarifelor pentru ambele categorii de consumatori poate produce o depășire a nivelului maximal admis al suportabilității, precum și în cazul în care diferențierea este justificată prin strategia de mediu locală, astfel încât prin tarifele diferențiate să fie facilitată conservarea resurselor de apă și poluarea mediului.

(13) Tarifele aprobate pentru consumatorii casnici nu pot fi mai mari decât mărimea care corespunde nivelului maximal al suportabilității stabilit prin prezenta lege iar dacă există o aprobare în acest sens, cel stabilit de către autoritatea contractantă sau autoritatea care asigură gestiunea directă.

(14) Dacă nivelul maximal al suportabilității nu este atins, autoritățile publice investite cu dreptul de aprobare a tarifelor urmează să reducă treptat diferența dintre tariful diferențiat aprobat pentru consumatorii casnici și tariful mediu pentru fiecare tip de serviciu în parte, până la egalarea acestora sau până la un nivel care ar corespunde strategiei de mediu locale, astfel încât prin tarifele diferențiate să fie facilitată conservarea resurselor de apă și poluarea mediului.

(15) Tarifele furnizate la nivel de raion, municipiu și oraș, se determină anual de către operator și se prezintă Agenției pentru avizare, iar consiliului local, asociației de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnate de guvern – pentru aprobare.

(16) Tarifele pentru serviciile prestate de către un operator regional în raza mai multor unități administrativ-teritoriale printr-un singur sistem neîntrerupt de alimentare cu apă sau de canalizare, urmează a fi determinate și propuse spre aprobare de către un asemenea operator la un nivel identic pentru toate unități administrativ-teritoriale asigurate cu servicii printr-un singur sistem.

(17) Agenția, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la primirea de la operator a cererii de avizare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și va emite către consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnate de guvern un aviz privind tarifele medii determinate cu aplicarea cerințelor stabilite de prezenta lege și orice acte normative aplicabile.

(18) Operatorul este obligat să prezinte Agenției și consiliului local, asociației de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnate de guvern, în termen de până la 3 zile lucrătoare, informațiile solicitate suplimentar necesare pentru stabilirea consumurilor reale și cheltuielilor pentru desfășurarea activității și a corectitudinii calculării tarifelor reglementate.

(19) Consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnate de guvern, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la data primirii de la Agenție a avizului privind cuantumul tarifelor, va aproba tarifele avizate de Agenție și le va publica în sursele mass-media locale.

(20) În cazul gestiunii delegate, dacă consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnate de guvern aprobă tarife sub nivelul celor prevăzute în avizul Agenției, autoritatea contractantă este obligată să stabilească în decizia de aprobare a tarifelor sursa și suma concretă ce urmează a fi alocată operatorului din bugetul autorității contractante pentru acoperirea veniturilor ratate de către operator din cauza aprobării tarifelor sub nivelul avizat.

(21) În cazul în care tarifele prezentate în avizul Agenției nu vor fi aprobate de către consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnate de guvern în termenul stabilit, operatorul se va adresa Agenției, care, în termen de 15 zile calendaristice de la data adresării motivate de către operator, va aproba și va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova tarifele avizate anterior.

(22) În cazul în care consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnate de guvern, în conformitate cu legea, va delega Agenției dreptul de aprobare a tarifelor, operatorii vor prezenta, iar Agenția va examina și

va aproba tarifele în termenul stabilit pentru emiterea avizului, ținând cont de termenul suplimentar motivat necesar pentru examinarea tarifelor, dar nu mai mult de 90 de zile calendaristice, publicând hotărârea de aprobare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(23) La expirarea a 90 de zile calendaristice de la data înregistrării unei cereri de aprobare a tarifelor depusă de către un operator, Agenția este obligată să emită o hotărâre motivată de aprobare a tarifelor sau de respingere a cererii operatorului.

(24) Modificarea pe parcursul unei luni a nivelului cheltuielilor cu personalul, pentru energia electrică, materiale sau servicii terților destinate întreținerii și exploatării sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, pe fiecare tip în parte cu peste 10% sau cu peste 5% pe toate în ansamblu, constituie temei pentru ajustarea extraordinară a tarifelor.

(25) Ajustarea extraordinară a tarifelor se face în temeiul cererii operatorului și se examinează în regim simplificat, doar pe componenta de cheltuieli invocată în cerere, fără aviz din partea Agenției. Autoritatea investită cu dreptul de aprobare a tarifelor este obligată să adopte o decizie de aprobare a tarifelor conform unei proceduri de ajustare extraordinară sau de respingere a cererii de ajustare extraordinară a tarifelor în termen de cel mult 30 de zile calendaristice.

(26) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică furnizată la nivel de raion, municipiu și oraș se determină de către operatori în conformitate cu metodologia tarifară, se aprobă de către Agenție în modul stabilit și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(27) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare prestat de operatori la nivel de sat și comună sunt examinate și aprobate de consiliile locale respective, sunt publicate în mass-media locală și sunt afișate la sediile operatorilor.

Motivarea: Propunerea a fost formulată astfel, încât să minimizeze riscul insolvenței operatorilor din cauza reglementărilor tarifare, precum și pentru a asigura continuitatea și dezvoltarea durabilă a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

La art. 36¹:

● alin. (5) lit. d) se va completa la final cu următoarea sintagmă:

„în mărimea determinată ca produsul dintre valoarea per metru cub acceptată în calculul tarifelor și cantitatea efectivă a serviciilor, pentru fiecare lună în parte”

● alin. (5) se va completa cu următoarea literă:

„d¹) cota de dezvoltare, aprobată corespunzător și luată în calculul tarifelor, în mărimea determinată ca produsul dintre valoarea per metru cub acceptată în calculul tarifelor și cantitatea efectivă a serviciilor, pentru fiecare lună în parte;”

● alin. (6) se va expune în următoarea redacție:

„(6) Redevența și cota de dezvoltare de către operator în Fondul de dezvoltare doar dacă vor fi luate în calculul tarifelor și doar dacă cheltuielile

operaționale sunt acoperite integral. Obligația de plată în Fondul de dezvoltare a redevențelor este prioritară în comparație cu cota de dezvoltare.”

- se va completa următoarele alineate:

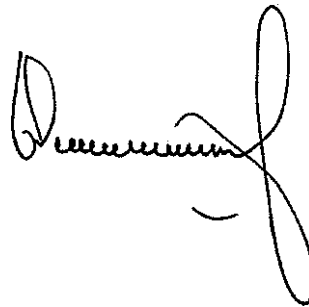
„(6¹) În cazul în care veniturile acoperă cheltuielile necesare efective și doar o parte din obligația de plată a cotei de dezvoltare, atunci obligația de plată a cotei de dezvoltare se va reduce proporțional cu deficitul înregistrat.

(6²) În cazul în care veniturile acoperă cheltuielile necesare efective fără redevențe, doar o parte din obligația de plată a redevenței, obligația de plată a cotei de dezvoltare se va anula, iar cea de plată a redevențelor se va reduce proporțional cu deficitul înregistrat.”

Motivare: Modificările propuse la acest articol completează modificările propuse la art. 4 și 35.

Cu respect,

Director general interimar

Diana TACU

LEGE
pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de
alimentare cu apă și de canalizare

1. La Articolul 4:

noțiunea de „*operator regional*” va avea următorul cuprins:

„*operator regional* – operator organizat ca societate comercială (societate pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată), cu capital social deținut integral de una sau mai multe unități administrativ-teritoriale și/sau de stat, care asigură furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pe raza de competență a mai multor unități administrativ-teritoriale, inclusiv administrarea și exploatarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare și în a cărei arie de operare sunt minim 10 000 locuitori;”

2. La Articolul 5:

Alineatul (2), se va completa cu lit. d)-f), cu următorul cuprins:

„d) desemnarea autorității administrației publice centrale responsabilă de administrarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare care aparține domeniului public al statului în vederea exercitării prerogativelor rezultate din dreptul de proprietate publică a statului și administrării infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare proprietate publică a statului, în baza contractelor de delegare a gestiunii;

e) aprobarea delegării gestiunii infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care aparține domeniului public al statului și punerea în sarcina autorității administrației publice centrale responsabile să semneze cu operatorul selectat contractul de delegare a gestiunii, cu sau fără concurs, în condițiile legii;”;

3. La Articolul 7:

Alineatul (2) litera a) va avea următorul cuprins:

”a) eliberează, în conformitate cu procedura și cu cerințele stabilite de lege, licențe operatorilor care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în localități care înglobează minimum 3000 de locuitori, pentru activitatea de:

- prestarea serviciul public de alimentare cu apa;
- prestarea serviciul public de alimentare cu apă tehnologică;
- prestarea serviciul public de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate;
- producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii.”

Alineatul (2) se completează cu litera i¹⁾ cu următorul cuprins:

„i¹⁾ aprobă tarifele furnizate de operatori care dispun de licență pentru:

- serviciul public de alimentare cu apa;
- serviciul public de alimentare cu apă tehnologică;
- serviciul public de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate;
- serviciile auxiliare;
- producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii.”

Alineatul (2) litera j) va avea următorul cuprins:

”j) avizează tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și tarifele pentru serviciile auxiliare furnizate de către operatorii care nu sunt titulari de licențe, determinate și justificate de operator în conformitate cu metodologiile aprobate de Agenție, și le prezintă spre aprobare consiliilor locale;”

Alineatul (2) litera k) se abrogă.

Alineatul (2) litera l) va avea următorul cuprins:

”l) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și pentru serviciile auxiliare, furnizate de către operatorii care nu sunt titulari de licențe, în cazul în care consiliile locale respective au delegat Agenției dreptul deplin de aprobare a tarifelor;”

Alineatul (2) litera m) va avea următorul cuprins:

”m) aprobă tarifele pentru serviciu public de alimentare cu apă și de canalizare furnizat/ de către operatorii care nu sunt titulari de licențe, în cazul neaprobării acestora de către consiliile locale, în baza cererii operatorului și a avizului prezentat de Agenție, în termenul stabilit de prezenta lege;”

Alineatul (2) litera o) va avea următorul cuprins:

”o) supraveghează și controlează respectarea de către operatori, deținători de licență, a principiului costurilor necesare și justificate la calcularea tarifelor pentru

serviciu public de alimentare cu apă și de canalizare;”

Alineatul (2) litera q) va avea următorul cuprins:

”q) monitorizează și controlează, în modul și în limitele stabilite de lege, activitatea operatorilor deținători de licență a obligațiilor stabilite prin lege, licențe, regulamente și metodologii aprobate de Agenție;”

Alineatul (2) litera s) va avea următorul cuprins:

”s) exercită alte funcții acordate prin lege în raport cu operatorii deținători de licență.”

Alineatul (3), literele a) și b), textul: „care își desfășoară activitatea la nivel de raion, municipiu și oraș” se substituie cu textul „deținători de licență”.

4. La Articolul 8:

Alineatul (1) se completează cu literele p) - s) cu următorul cuprins:

q) aprobă nivelul cotei pierderilor justificate (pe baza unui studiu/plan de afaceri) de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare;

Se completează cu alineatul (4) cu textul:

„Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia sunt obligate să asigure delegarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare unui operator/operator regional licențiat.”

5. La Articolul 12:

Alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Gestiunea directă se realizează prin structura autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, înființată prin decizia consiliului local, ca compartimente de specialitate de alimentare cu apă, fără personalitate juridică, organizat în cadrul aparatului propriu al consiliului local al unității administrativ-teritoriale, cu evidența separată a veniturilor și cheltuielilor pentru activitatea dată.”

Aliniatul (2) literele a) și b) se abrogă.

Alineatul (3) se abrogă.

6. La Articolul 13:

Alineatul (4) la literele a), b), c) după textul: ”societăți comerciale” se completează cu textul:”(societăți pe acțiuni sau societăți cu răspundere limitată)”.

Alineatul (16) – (18) se abrogă.

7. La Articolul 13¹, la aliniatul (10):

Completarea cu textul ”și al întreprinderilor municipale” - se abrogă.

8. La Articolul 18:

La litera b) textul ”la citirea indicațiilor contorului” se abrogă.

9. La Articolul 26:

Alineatul (5) va avea următorul cuprins:

”(5) Tipul de contor care urmează a fi instalat se selectează de către operator, cu indicarea parametrilor și caracteristicilor tehnice ale acestora în condițiile tehnice prevăzute în contractul încheiat între consumator și operator.”

Alineatul (11) va avea următorul cuprins:

”(11) Nu se admite furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare noilor consumatori fără contoare.”

10. La Articolul 32:

După aliniatul (1) se introduc aliniate noi, aliniatul (1¹) – (1⁴), cu următorul cuprins:

”(1¹) Licențele se atribuie, pe 4 clase, solicitanților care au această capacitate, în funcție de numărul de locuitori deserviți, după cum urmează:

- clasa 4 - pentru un număr cuprins între 3000 și 10000 de locuitori;
- clasa 3 - pentru un număr cuprins între 10000 și 25000 de locuitori;
- clasa 2 - pentru un număr cuprins între 25001 și 100000 de locuitori;
- clasa 1 - pentru un număr mai mare sau egal cu 100001 de locuitori.

(1²) Titularii de licență care prestează un serviciu din cadrul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare au dreptul să participe la licitații de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, organizate de autoritățile administrației publice locale sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, în unități administrativ-teritoriale corespunzătoare clasei de licențiere acordate, doar dacă numărul de locuitori deserviți împreună cu numărul de locuitori ce urmează a fi deservit nu necesită o clasă de licențiere superioară.

(1³) Titularii de licențe care constată că le este necesară o clasă de licențiere superioară vor solicita de la Agenție , cu cel puțin 15 zile înaintea desfășurării licitației (după caz), acordarea unei noi licențe, însoțită de documentele necesare atestării capabilității tehnico-financiare pentru o clasă superioară de licențiere.

(1⁴) În cazul în care termenul prevăzut la alin. (1³) nu este respectat, Agenția nu are obligația să analizeze și să evalueze cererea de acordare a unei noi licențe până la data desfășurării licitației.”

Alineatul (3) litera c) va avea următorul cuprins:

„c) să prezinte copii de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii, cu toate anexele încheiat/încheiate cu autoritățile administrației publice locale, sau după caz cu asociația de dezvoltare intercomunitară a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare. Licența poate fi obținută de operator, la cerere, fără prezentarea copiilor de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii. În acest

caz, dacă în termen de 12 luni de la obținerea licenței titularul de licență nu prezintă copii de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii, licența eliberată acestuia se retrage din oficiu prin hotărârea Agenției.”

Alineatul (3) se completează cu litera f) – i) cu următorul cuprins:

”f) să prezinte copii de pe certificatele de înmatriculare ale autovehiculelor, respectiv de pe contractele de leasing și contractele de închiriere, din care să rezulte dotarea minimă cu autovehicule necesare pentru prestarea/furnizarea serviciului pentru care se solicită acordarea licenței;

g) pentru solicitanții licenței de clasa 3 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin două standarde: ”ISO 9001,Sistem de management al calității. Cerințe” și ”ISO 45001,Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare”;

h) pentru solicitanții licenței de clasa 2 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin trei standarde: ”ISO 9001,Sistem de management al calității. Cerințe” , ”ISO 45001,Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare”, ”ISO 14001,Sistem de management de mediu. Cerințe cu ghid de utilizare”;

i) pentru solicitanții licenței de clasa 1 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin patru standarde: ”ISO 9001,Sistem de management al calității. Cerințe” , ”ISO 45001,Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare”, ”ISO 14001,Sistem de management de mediu. Cerințe cu ghid de utilizare”, ”ISO 50001,Sistem de management al energiei. Cerințe și ghid de utilizare”.

Alineatul (6) va avea următorul cuprins:

”(6) Durata de valabilitate a licenței este de 5 ani pentru fiecare tip de activitate. După expirarea termenului de valabilitate a licenței operatorul o poate prelungi în baza cererii depuse către Agenție.”

După aliniatul (8) se introduce aliniat nou, aliniatul (9) și (10), cu următorul cuprins:

”(9) Agenția nu acordă licențe dacă solicitantul se află în una din următoarele situații:

- a) s-a instituit procedura falimentului (conform legii insolvenței nr.149 din 2012);
- b) a fost sancționat de Agenție prin retragerea licenței pentru serviciul care face obiectul unei noi solicitări, într-o perioadă de 2 ani anterioară datei de

- înregistrare a cererii;
- c) furnizează informații neconforme cu realitatea în documentele prezentate pentru acordarea licenței;
  - d) nu îndeplinește cerințele minimale de capabilitate tehnică și financiară;
  - e) înregistrează pierderi din activitatea de exploatare în decurs de ultimii 3 ani pentru serviciul pentru care solicită licența;
  - f) nu deține în termen de valabilitate avize, acorduri, autorizații specifice pentru serviciile furnizate/prestate, conform prevederilor legale, pentru motive ce-i sunt imputabile;
  - g) serviciile pentru care se solicită licența nu se regăsesc în obiectul de activitate.

(10) Se interzice practicarea de către operatori a activităților care nu au licență respectivă sau licența este cu termen expirat.”

11. La Articolul 35:

Aliniatul (1) litera c) după cuvântul ”uzate” textul propus – de exclus.

Aliniatul (3) după punctul 1) se introduce punct nou, punct 1¹⁾, cu următorul cuprins:

”1¹⁾ Pentru deținătorii de licență de clasa 3 la cheltuielile de personal se aplică cuantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,35, pentru deținătorii de licență de clasa 2 la cheltuielile de personal se aplică cuantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,40, pentru deținătorii de licență de clasa 1 la cheltuielile de personal se aplică cuantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,5.”

Aliniatul (3) se completează cu aliniatul (4¹⁾) – se abrogă.

Aliniatul (3) după punctul 5) se completează cu punctele 5¹⁾ și 5²⁾ cu următorul cuprins:

„5¹⁾ La fundamentarea tarifelor, operatorii (prestatorii) pot să solicite Agenției/consiliului local includerea în tarif a pierderilor reale de apă pe sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare/o parte din sistem, preluat în gestiune, pentru o anumită perioadă de timp argumentată. Solicitarea poate fi făcută pe baza unui studiu/plan de afaceri, în care este folosită metodologia Asociației Internaționale a Apei (IWA) pentru identificarea, cuantificarea și reducerea apei care nu aduce venituri (NRW), cu prezentarea planului de investiții și evaluarea rentabilității proiectului (ROI).

5²⁾ Agenția/consiliul local, va evalua în 30 de zile lucrătoare cererea operatorului privind includerea costurilor pierderilor de apă care nu aduce venituri (NRW) în tarife în baza studiului/plan de afaceri prezentat. Nerespectarea condițiilor poate duce la revizuirea hotărârii/deciziei.”

Alineatul (5) va avea următorul cuprins:

”(5) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, furnizate de toți furnizorii/prestatorii (cu licență sau fără de licență), se determină anual de către operator (prestator) în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate și se prezintă Agenției/consiliului local pentru aprobare.”

Alineatul (6) va avea următorul cuprins:

”(6) Agenția, în termen de până la 45 de zile calendaristice de la primirea de la operator (prestator) a cererii de aprobare/avizare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și va emite o decizie de aprobare/avizare.”

Alineatul (12) se abrogă.

Aliniatul (13) se abrogă.

La alineatul (15), textul „la nivel de raion, municipiu și oraș” se substituie cu textul „deținători de licențe și fără licențe”;

La alineatul (16), textul „la nivel de raion, municipiu și oraș” substituie cu textul „deținători de licențe și fără licențe”;

La aliniatul (17) cuvintele ”la nivel de sat și comună” se substituie cu textul ”în a căror arie de operare sunt mai puțin de 3000 de locuitori”.

12. La Articolul 36¹:

Alineatul (5), se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) cota de dezvoltare stabilită în temeiul deciziei autorității deliberative a unității administrativ-teritoriale, mărimea cărea în valoarea totală a tarifului nu va depăși nivelul redevenței;”;

13. Art. II - (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(3) Autoritățile administrației publice locale și centrale – fondatori ai întreprinderilor prestatoare de servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare (inclusiv operatorii care se află în procedura de restructurare conform prevederilor legii insolvenței nr.149 din 2012), în decurs de 6 luni de la publicarea prezentei legi vor reorganiza întreprinderile date în societăți pe acțiuni sau societăți cu răspundere limitată.

(4) Întreprinderile prestatoare de servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare, deținătoare de licență eliberate de către Agenție, se vor adresa peste 6 luni de la data publicării prezentei legi către Agenție pentru a schimba licența deținută pe altă licență/licențe conform prevederilor acestei legi.

(5) Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul

Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia, în termen de 12 luni de la publicarea prezentei legi vor asigura prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator/operator regional licențiat.

(6) În cazul neîndeplinirii de către autoritățile administrației publice locale a cerințelor prevăzute la alineatul (5), Agenția în termen de 3 luni de la expirarea termenului de 12 luni de la data publicării prezentei legii va desemna titularul de licență care va asigura prestarea serviciului public până la atribuirea de către autoritățile administrației publice locale respective a contractului de delegare a gestiunii serviciului unui operator licențiat.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

SOCIETATEA PE ACȚIUNI
„APĂ-CANAL CHIȘINĂU”
str. Albișoara nr. 38, MD 2005,
mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. 022 25-69-01, tel/fax: 022 22-23-49,
e-mail: acc@acc.md, web: www.acc.md

Titulară a Ordinului ISO 9001 Certificat nr. 08SC
„Gloria Muncii”
12.12.2012

Nr. 01-17240 din 26.12.2023
La nr. _____ din _____

**Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării
Regionale al Republicii Moldova,**
MD-2012, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări
Naționale nr. 1

Aviz pe marginea proiectului legii
*Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernancei
și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare*

S. A. „Apă-Canal Chișinău” exprimă dezacordul cu proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernancei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare, cu privire la modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare) odată cu respingerea obiecțiilor și propunerilor la proiectul Legii (număr unic 783/MIRD/2023), înaintate de către operatorul serviciului public prin scrisoarea nr. 01/13735 din 27.09.2023, și anume: de modificare a art. 2 alin. (2), alin. (3), art. 3, art. 4, art. 6, art. 7, art. 8, art. 13, art. 13¹, art. 16, art. 17, art. 23, art. 26, art. 36¹.

În acest context, S.A. „Apă -Canal Chișinău” susține obiecțiile la proiectul de lege, prezentate anterior, deoarece:

1. Este păstrată posibilitatea autorității de reglementare de menținere sau aprobare a noilor reglementări proprii, cu mecanisme de plafonare artificială a cheltuielilor acceptate în scopuri tarifare. În special, nu va fi exclus la nivel de lege mecanismul de aprobare a setului de cheltuieli numit de către ANRE „de bază”, prin formulă care nu ține cont de realitățile din fiecare an și mai mult ca atât, astăzi, include componentă de „eficientizare” prin limitarea an de an a categoriilor respective de cheltuieli;

2. Este inclusă prevederea nouă la art. 35 alin. 3¹, prin care tarifele urmează să asigure viabilitatea operatorilor. Însă, legea nu definește viabilitatea și păstrează dreptul ANRE de a defini orice noțiune, aplicând „principiul eficienței maxime la cheltuieli minime la calcularea și la aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare”, care s-a dovedit a fi unul arbitrar.

În redacția existentă a legii, art. 35 alin. (4) lit. b), este definit principiul conform căruia tarifele trebuie să asigure „desfășurarea unei activități eficiente și profitabile ce ar oferi operatorului posibilitatea de a acoperi consumurile și cheltuielile sale justificate necesare pentru desfășurarea activității reglementate și recuperarea mijloacele financiare investite în dezvoltarea, renovarea și reconstrucția sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare”. Totuși, existența unei asemenea prevederi nu a împiedicat ANRE să aprobe norme subordonate legii care ignoră acest principiu;

3. Este tolerat arbitrarul autorității de reglementare, odată cu oferirea și mai multor pârghii ANRE în domeniile de competență și atribuțiile exclusive ale autorităților publice locale. În speță,

Cod IBAN MD12PR002251166792001498, BC „ProCreditBank”, CF 1002600015876, Cod TVA 0600920, capitalul social 611915200 lei

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

este acceptată fără obiecții și ajustări propunerea ANRE de a introduce art. 36² cu alin. (2), conform căruia „operatorul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este obligat, ținând cont de strategia unității administrativ-teritoriale, de oferta și de cererea actuală și prognozată, să elaboreze și, după consultarea prealabilă cu toate părțile interesate, să prezinte Agenției spre aprobare un plan de dezvoltare a sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare pentru 3 ani”.

Conform prevederilor actuale ale art. 8 din Legea 303/2013:

„(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi:

a) elaborează și implementează planuri proprii de dezvoltare și de funcționare, pe termen scurt, mediu și lung, a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în conformitate cu planurile urbanistice generale, cu programele de dezvoltare social-economică a unității administrativ-teritoriale, precum și potrivit angajamentelor internaționale în domeniul de protecție a mediului;

b) înființează, organizează, coordonează, monitorizează și controlează funcționarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în condițiile legii;

f) decid asocierea unităților administrativ-teritoriale în vederea înființării și organizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și a încurajării investițiilor în sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare;”

Astfel, aprobarea dublă a acelorași documente de strategii este contradictorie, deoarece sarcina de prezentare ANRE a planurilor „coordonate” este dispusă operatorilor, însă prin același proiect de modificare a Legii este prevăzută implementarea unui sistem informațional în care aceste procese de depunere a rapoartelor urmează a fi digitalizate.

La fel, sunt introduse competențe noi pentru ANRE și pe aspecte investiționale.

Considerăm că aceste propuneri urmează a fi revizuite într-un cerc larg pentru a identifica divergențele esențiale.

Totodată, prin lege este necesară implicarea în proces a autorităților publice locale, cu aprobarea planurilor de dezvoltare și investiționale la nivel local, coparticiparea la aprobarea planurilor la nivel regional, identificarea surselor financiare necesare pentru realizarea acestora, dacă tarifele și mecanismele legale de bază, care ar permite acumularea prin tarifele reglementate a acestor surse nu sunt suficiente.

În consecința celor menționate, S.A. „Apă-Canal Chișinău” reiterează următoarele propuneri:

La Art. 2:

• alin. (2), sintagma „centrale și locale” se va substitui cu sintagma „centrale, locale sau, după caz, al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”;

• alin. (3), se va completa după cuvântul comună cu sintagma „sau, după caz, al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”;

• se va completa cu următorul alineat:

„(5) Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare face parte din sfera serviciilor publice de gospodărie comunală, astfel cum acestea sunt definite de Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002.”

Motivarea: Modificările propuse la Legea 303/2013 presupun opțiunea exercitării de către autoritățile publice a drepturilor și competențelor prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, fapt care impune o precizare la obiectul și domeniul de aplicare al legii.

Pe de altă parte, Legea 303/2013 este legea specială în domeniul îngust al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, dar nu este singura care reglementează serviciile publice. Reglementările generale aplicate serviciilor publice de gospodărie comunală urmează a fi aplicate în cazul în care legea specială nu va include prevederile necesare, iar cea generală va reglementa aceste aspecte lipsă.

Art. 3:

- La alin. (3), sintagma „sistem public de alimentare cu apă și de canalizare” se va substitui cu sintagma „sisteme publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare, care constituie ansambluri tehnologice și funcționale integrate care acoperă întregul circuit tehnologic, de la captarea din sursă a apei sau de punctul de intrare în sistem a apei achiziționate până la evacuarea în emisari a apelor uzate epurate sau punctul de trecere a apelor uzate într-un alt sistem de canalizare.”

- Se vor introduce următoarele alineate:

„(5) Un sistem public de alimentare cu apă și, dacă există, de canalizare, care acoperă întregul circuit tehnologic poate fi amplasat în raza mai multor localități. În acest caz, sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare se delimitează pe unități administrativ teritoriale și după proprietar al unei părți dintr-un asemenea sistem în conformitate cu legea în vigoare cu privire la delimitarea proprietății publice.

(6) În cadrul unui sistem public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, infrastructura urmează a fi delimitată pe etapele tehnologice de captare, tratare, transport, înmagazinare, distribuție și furnizare a apei până la punctul de delimitare, precum și pe tipurile de apă brută, potabilă și/sau tehnologică, iar în cadrul unui sistem public de canalizare, pe etapele tehnologice de colectare, transport, epurare și evacuare a apelor uzate.”

Motivarea: Precizarea în lege a aspectelor legate de componența și regulile de delimitare a componentelor sistemelor de apă și de canalizare este utilă și necesară atât pentru includerea și reflectarea corectă a acestora în registrul obiectelor tehnico-edilitare, în evidența contabilă, în deciziile sau hotărârile autorităților publice, în contractele de delegare a gestiunii, în calculele și analizele tehnice, în studii, etc. Totodată, asemenea prevederi au o aplicabilitate separată pentru procesul de delimitare a costurilor pe etape tehnologice pentru a fi folosite la calculul a tarifelor.

La art. 4 Noțiuni principale:

- Noțiunea de „delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare” se completează după sintagma „unitate administrativ-teritorială” cu sintagma „sau statul, direct sau prin intermediul unei asociații de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”;

Motivarea: Completările de mai sus se impun în vederea aplicării uniforme a reglementărilor cuprinse la art. 13¹ din Legea 303/2013, conform căruia bunurile pot aparține atât domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, cât și a statului.

- Se introduce noțiunea de „autoritate contractantă”, în următoarea redacție:

„autoritate contractantă – parte a contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare care concesionează unui operator mijloace fixe aflate în proprietate publică, componente ale sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare. Autorități contractante pot fi atât unitățile administrativ-teritoriale, asociație de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare sau o autoritate publică subordonată guvernului, desemnată prin hotărâre de guvern, în cazul proprietății statului”.

Motivarea: Noțiunea de „autoritate contractantă” este necesară pentru a ușura referirea simplificată la autoritățile publice care pot deține în proprietate sistemele și delega gestiunea serviciului public, pentru a fi folosită în documentația concursurilor pentru delegarea gestiunii și în contractele de delegare atribuite. A fost preluată din Legea cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii nr. 121/2018. Însă, definiția acestei noțiuni a fost adaptată specificului legii sectoriale

- Se introduc următoarele noțiuni:

asociație de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare – asociație a autorităților publice locale constituită în scopul înființării, organizării, finanțării, exploatării, monitorizării și controlului în comun a furnizării/prestării serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv pentru crearea, modernizarea și/sau dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare;

plan de afaceri – document elaborat de către operator/operatorul regional, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale, agenția desemnată de guvern sau nemijlocit de guvern, sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, prin care se stabilesc obiectivele și scopurile

prezente și viitoare ale operatorului legate de furnizarea/ prestarea serviciului către utilizatori, strategiile și direcțiile de acțiune necesare îndeplinirii acestora, inclusiv planul de investiții prioritare pentru atingerea țintelor de conformare asumate în contractele de delegare a gestiunii, precum și în strategiile locale și/sau regionale. Planurile de afaceri se elaborează în conformitate cu metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri și se aprobă de către autoritățile administrației publice locale, agenția desemnată de guvern sau nemijlocit de guvern, sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz;

strategie locală a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare - document de politici publice adoptat la nivelul unei unități administrativ-teritoriale prin care se stabilesc obiectivele și modul de furnizare/prestare și dezvoltare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, detaliat prin programe de investiții multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de apă și de canalizare existente, precum și obiectivele înființării de noi sisteme la nivelul unității administrativ-teritoriale, corelat cu alte documente de politici publice la nivel regional pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare elaborat cu respectarea prevederilor planului urbanistic general. Strategiile locale se elaborează în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;

strategie regională a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare - document de politici publice adoptat de guvern, prin care se stabilesc obiectivele și modul de furnizare/prestare și dezvoltare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, detaliat prin programe de investiții multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de apă și de canalizare existente, precum și obiectivele crearea de infrastructură nouă de importanță regională sau națională, corelată cu alte documente de politici la nivel național, regional și local. Strategiile regionale se elaborează de către agențiile subordonate autorității publice centrale responsabile de domeniu, în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;

strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare - document de politici publice elaborat și aprobat de asociația de dezvoltare intercomunitară în numele unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, pentru dezvoltarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare din aria de operare curentă sau posibilă a operatorului regional căruia asociația de dezvoltare intercomunitară i-a delegat gestiunea serviciului în baza contractului de delegare a gestiunii. Strategia asociației de dezvoltare intercomunitară urmează a fi corelată cu documentele de politici publice la nivel regional și local și conține planul de investiții și lista investițiilor prioritare. Strategiile asociației de dezvoltare intercomunitară se elaborează în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;

strategia de tarificare – strategia aplicată pentru finanțarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare prestat de operatorii care implementează investiții finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile, astfel încât tarifele să permită acoperirea costurilor de operare pe durata și ulterior finalizării investiției și o parte din costurile de amortizare a cheltuielilor de capital, ținând cont de nivelul acceptat al ratei de suportabilitate, calculată în condițiile legii. Strategiile de tarificare se elaborează în conformitate cu metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile și se aprobă împreună cu planurile de afaceri;

tarif – contravaloarea tuturor activităților și operațiunilor necesare, raportată la cantitatea unui tip separat al serviciilor prestate consumatorilor în temeiul și în conformitate cu prezenta lege, care fiind aplicat la volumul facturat, trebuie să genereze venituri suficiente pentru acoperirea cheltuielilor necesare pentru prestarea serviciului;

producție pentru servicii publice de alimentare cu apă – activitatea de extragere/prelucrare a apei din surse de suprafață și/sau subterane, respectiv deznisiparea, decantarea, filtrarea și dezinfectarea acesteia;

transport pentru servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare – transmiterea apei de la captare până la rezervoarele de înmagazinare prin intermediul unor aducțiuni/apeducte, respectiv între 2 operatori, sau prin intermediul unor bransamente direct către utilizatori, precum și transportul apelor uzate de la consumatori la canalele de serviciu și de la acestea la colectoare prin sisteme de canalizare;

distribuție pentru servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare – livrarea apei la consumatori, utilizându-se rețelele de distribuție a apei și de preluare a apelor uzate de la consumatori în rețelele de canalizare;

bunuri de retur – bunurile primite în concesiune în temeiul unui contract de delegare a gestiunii, bunurile domeniului public achiziționate sau create în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, indiferent de sursa de finanțare, precum și bunurile domeniului privat achiziționate sau create de către operator în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, finanțate din fondul de dezvoltare creat în conformitate cu prezenta lege, împrumuturile garantate de autoritățile publice, de stat sau finanțate din fonduri nerambursabile;

cheltuieli amânate – cheltuielile asociate unor lucrări sau servicii, suportate de către operator în cadrul activității operaționale, care nu pot fi asociate unui activ în scopul capitalizării, efectul scontat al cărora durează în timp mai mult de 12 luni și care se supun evidenței în baza unor procedee speciale prevăzute de standardele de contabilitate;

cheltuieli necesare – o parte din cheltuielile activității curente a operatorului, la nivelul minim necesar pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care asigură acoperirea costurilor de operare, la nivelul confirmat prin documente justificative pentru partea care nu depinde de voința și nu se află în controlul direct al operatorului sau la nivelul de performanță rezonabil pentru partea care depinde de voința și se află în controlul direct sau indirect al operatorului;

cheltuieli necesare efective – cheltuielile necesare pe care operatorul le suportă efectiv, care nu includ cheltuielile neproductive;

cheltuieli necesare prognozate – cheltuielile necesare pe care operatorul estimează că le va suporta și care sunt folosite la întocmirea planului de afaceri;

cheltuieli neproductive – cheltuielile opționale, care nu sunt parte din cheltuielile necesare, care sunt consecință a unor încălcări ale prevederilor legale sau reprezintă corecții, rezerve sau provizioane calculate în baza standardelor de contabilitate;

cost unitar – costul unitar pentru un anumit serviciu, calculat prin împărțirea cheltuielilor, fără a ține cont de cota de dezvoltare și de profitul corectat, la cantitatea serviciilor pentru o perioadă corespunzătoare;

cost unitar necesar efectiv – costul unitar care ia în calcul cheltuieli necesare efective și cantitatea efectivă a serviciilor;

cost unitar necesar prognozat – costul unitar care ia în calcul cheltuieli necesare prognozate și cantitatea prognozată a serviciilor;

costul unitar reglementat – costul unitar care ia în calcul cheltuielile ajustate și cantitatea efectivă sau prognozată a serviciilor, după caz;

suportabilitate – suportabilitatea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pentru consumatorii casnici sau ponderea cheltuielilor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în veniturile consumatorului casnic, nivel procentual care se determină ca raport al cheltuielilor lunare ale unui consumator casnic pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, la venitul lunar. În lipsa unui nivel aprobat de vreo autoritate publică locală, se vor aplica nivelele aprobate de autoritățile publice centrale, iar în lipsa unui nivel aprobat de autoritățile publice centrale, nivelul maximal acceptabil pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare va constitui 4% în total sau 2% pentru fiecare tip de serviciu în parte, dacă într-o anumită arie consumatorii beneficiază doar de un singur serviciu. Modalitatea generală de calcul a suportabilității generate de un tarif se stabilește de Agenție în metodologia tarifară;

tarif mediu anual – tarif calculat prin împărțirea venitului reglementat determinat pentru o perioadă de 12 luni, la cantitatea prognozată a serviciilor;

tarife diferențiate – perechea de tarife, unul redus și altul majorat în comparație cu tariful mediu anual, pentru unul și același serviciu, care în combinație cu cantitățile de servicii aplicabile fiecăruia asigură obținerea tarifului mediu anual, fiind parte a mecanismului de compensare încrucișată, deci diferența dintre tariful majorat și tariful mediu anual fiind suficientă pentru acoperirea scăderii de venituri generată de diferența dintre tariful mediu anual și tariful redus;

tarif de producere și/sau transportare a apei aplicat în punctele de injecție în conductele de transport spre sistemele de apă care asigură redistribuirea sau în punctele de intrare în rețelele de distribuție în limita ariei serviciilor – o parte din tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, care se determină și se aprobă la un nivel unic pentru un operator și un sistem în care are loc producerea apei, la un nivel egal pentru toate contractele de furnizare a apei în vederea redistribuirii, respectiv în mărime egală în componența formulelor de calcul pentru toate tarifele pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii;

tarif de transport după punctul de injecție în conducta de transport spre sistemele de apă în care apa urmează a fi redistribuită – o parte din tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, care se determină și se aprobă individual pentru fiecare contract de furnizare a apei în vederea redistribuirii;

venituri necesare – veniturile egale cu suma cheltuielilor necesare prognozate, a profitului rezonabil, corecțiilor aplicate și a cotei de dezvoltare, aferente unei perioade de calcul a tarifelor;

venit ajustat – venitul aferente unei perioade de calcul a tarifelor, determinat cu aplicarea prevederilor metodologiei tarifare.

Motivarea: Regionalizarea nu poate fi realizată fără asocierea autorităților contractante și simplificarea relației dintre acestea cu operatorul regional. Iar dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, fără documente de strategii publice, care urmează a fi adoptate periodic de către autoritățile publice responsabile de înființarea și organizarea serviciului public. Totodată, în lipsa unei definiții a strategiei de tarifare, reglementările speciale de astăzi privind calculul și nivelul tarifelor ignoră principiul acoperirii costurilor, fapt care generează pentru operatori pierderi irecuperabile și presiune pe bugetele publice pentru acoperirea acestora.

Suplimentar, este absolut necesară reglementarea anumitor concepte și noțiuni legate de tarife și modalitatea de stabilire a acestora, folosite și în textul propunerii de modificare a art. 35.

Se introduce noțiunea **loc de consum** cu următorul conținut:

Loc de consum - amplasamentul instalațiilor interne de apă și de canalizare ale consumatorului, unde se consumă apa și se asigură preluarea și transportarea apelor uzate de la instalațiile interne de apă până la căminul de racord, din sistemul public de canalizare.

Motivare: Includerea acestei noțiuni este condiționată de faptul, că Operatorul este în proces de implementare a sistemului informațional (SAP), în care se operează cu noțiunea dată.

Totodată, includerea acestei noțiuni ar contribui la atribuirea unui număr de cont individual – NLC fiecărui loc de consum, care va facilita operarea datelor despre consumator în sistemul informațional de date.

S.A. „Apă-Canal Chișinău” insistă asupra rectificării noțiunii bransament de apă, după cum urmează:

„bransament de apă – conductă de apă care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție a apei și instalația internă de apă. Bransamentul constituie parte componentă a sistemului public doar până la punctul de delimitare. Bransamentul de apă deservește un singur consumator. În cazuri temeinic justificate și atunci când condițiile tehnice nu permit altă soluție, se poate admite alimentarea cu apă a mai multor consumatori de la același bransament de apă. Cheltuielile pentru execuția bransamentului de apă de la punctul de delimitare și până la instalațiile interne se suportă de către consumator. Execuția bransamentului se asigură fie de către operator, fie de către consumator;”

Motivare: noțiunea bransament de apă, expusă în proiectul de lege va genera cheltuieli suplimentare pentru operator. „Cheltuielile pentru execuția bransamentului până la contor, inclusiv a căminului de bransament se suportă de operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, calculat conform Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare

și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție”

Reiterăm că, S.A. „Apă-Canal Chișinău” doar exploatează rețelele construite de persoanele fizice și juridice și execută lucrări de branșare a acestor rețele la sistemul public de alimentare cu apă. Or, construcția unui cămin, pe un teritoriu privat, ar presupune implicarea nemijlocită a tehnicii și mecanismelor, iar în unele cazuri aceste lucrări va fi dificil de realizat din cauza accesului limitat, și ca urmare vor fi necesare cheltuieli suplimentare pentru restabilirea infrastructurii private deteriorate în procesul de construcție.

De asemenea, S.A. „Apă-Canal Chișinău” susține, că modificarea noțiunii „*punct de delimitare*” din proiectul de lege a sintagmei „*instalației interne de apă și aparține consumatorului*” prin substituirea cu textul „*sistemului public de alimentare cu apă*”, va avea un impact negativ asupra operatorului, deoarece în cazul caselor individuale, unde căminul de branșare este situat în limita proprietății consumatorului, operatorul va avea sarcina să întrețină în stare tehnică corespunzătoare căminul de branșare și contorul, aflate pe un teritoriu privat.

Iar în cazul deteriorărilor sau scurgerilor de apă, operatorul va fi nevoit să suporte cheltuieli suplimentare pentru restabilirea bunurilor deteriorate.

Totodată, S.A. „Apă-Canal Chișinău” accentuează despre necesitatea includerii la noțiunea „*punct de delimitare*” a sintagmei „*la ieșirea din contorul instalat în subsolul blocului locativ, conform avizului de branșare eliberat de către operator*” se substituie cu sintagma „*la partea exterioară a peretelui blocului locativ*”.

Motivare: structura internă a rețelelor ingineresti nu de fiecare dată permite operatorului instalarea contoarelor în subsolul blocurilor locative. Mai mult în blocurile locative vechi contoarele de la branșament sunt instalate la ultimul etaj al blocului, etajul tehnic. În aceste împrejurări nu poate fi instituit punctul de delimitare conform prevederilor actuale ale Legii nr.303/2013, și operatorului îi sunt înaintate cereri privind înlocuirea rețelelor ingineresti de la ultimul etaj al blocului locativ.

- La noțiunea de „*racord de canalizare*”, expresia „*colectorul de canalizare public*” se substituie cu expresia „*rețeaua publică de canalizare, inclusiv căminul de racord*”

- Noțiunea de „*sistem public de alimentare cu apă*”, se va completa la final cu expresia „*branșamente, până la punctul de delimitare*”

- Noțiunea de „*sistem public de canalizare*”, după sintagma „*următoarele componente:*” se va completa cu expresia „*racorduri de canalizare de la punctul de delimitare și preluare*”, iar la final se va completa cu expresia „*guri de vărsare în emisar, platforme de nămol și depozite de nămol deshidratat*”.

- Din definiția noțiunii de „*rețea publică de canalizare*”, se exclude fraza care urmează după sintagma „*de la 2 sau de la mai mulți consumatori.*”

- După ultima definiție din art. 4, se introduce un alineat nenumărat cu următorul conținut:

„Notă: Nu constituie rețele publice branșamentele de apă după punctul de delimitare, racordurile de canalizare de la instalațiile interioare și până la punctul de delimitare și preluare, rețelele interne de alimentare cu apă și de canalizare aferente unui bloc locativ, chiar dacă acesta este în proprietatea mai multor persoane fizice sau juridice, rețelele aferente unei incinte proprietate privată sau unei instituții publice pe teritoriul căreia se află mai multe imobile, indiferent de destinație, rețelele aferente unei platforme industriale, chiar dacă aceasta este administrată de mai multe persoane juridice”

Motivare: Necesitatea modificării și completării noțiunilor a fost identificată în procesul de pregătire a inventarului bunurilor aferente serviciului public, ca etapă a procesului de delimitare a proprietății publice.

- Pe tot parcursul legii, expresia „*ape menajere uzate*” se va substitui cu expresia „*ape uzate menajere*”, iar expresia „*ape industriale uzate*” se va substitui cu expresia „*ape uzate industriale*”.

Motivarea: Cuvintele „menajer” și „industrial” sunt atribute ale noțiunii de „ape uzate”. Inversarea produce un echivoc și interpretări incorecte. În special, se produce impresia că există o noțiune de „ape menajere” sau „ape industriale”, fapt care nu este adevărat.

Art. 5 alin. (2), se va completa cu următoarele:

„d) înființează, organizează, coordonează, monitorizează și controlează funcționarea infrastructurii de interes național aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care aparține domeniului public al statului;

e) desemnează autoritatea sau instituția publică responsabilă de administrarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare care aparține domeniului public al statului, de interes național;

f) aprobă prin hotărâre strategia/strategiile regionale ale serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și/sau strategiile tarifare dacă se aplică, pentru fiecare caz de delegare a gestiunii în parte;

g) aprobă prin hotărâre metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri, precum metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile;

h) aprobă prin hotărâre concesionarea și redevența pentru concesionarea infrastructurii de interes național aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care aparține domeniului public al statului, care urmează a fi executată prin încheierea de către autoritatea sau instituția publică desemnată și operatorul selectat a contractului de delegare a gestiunii, cu sau fără concurs, în condițiile legii.”

Motivarea: Prin Legea 322/2018 au fost operate modificări la Legea 303/2013 pentru a face posibilă investirea în infrastructura de interes național, cum ar fi cea de transport a apei în vederea redistribuirii. Însă, nu au fost prevăzute expres competențele Guvernului privind administrarea acesteia, fapt care impune completarea corespunzătoare a art. 5 din Legea 303/2013.

Totodată, este necesară o normă de drept care să permită aplicarea unor reguli distincte aplicate în cazul implementării investițiilor finanțate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile, astfel încât să fie posibilă atragerea investițiilor, dar și continuitatea serviciului public.

Art. 6 se completează cu o nouă literă, după cum urmează:

„i) elaborează și înaintează spre aprobare guvernului metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri, precum și metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile.”

Motivare: Completarea competențelor este necesară în contextul introducerii noțiunii noi de document de „strategie” pe care să le elaboreze autoritățile publice și asociațiile de dezvoltare intercomunitare, pentru a ușura sarcina pusă acestora, dar și pentru a nu admite includerea în aceste documente a unor prevederi inacceptabile.

Art. 7:

• La alin. (1) ultima propoziție din alineat se va expune în următoarea redacție:

„Agenția își exercită atribuțiile în conformitate cu legislația în vigoare, conducându-se și aplicând în activitatea sa principiile de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prevăzute la art. 10 din prezenta lege.”

• La alin. (2) lit. e) se va exclude sintagma „Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor la serviciilor auxiliare furnizate de către operatori”.

Motivare: Modificarea propusă are drept scop, pe de o parte, micșorarea presiunii birocratice asupra operatorilor, iar pe de altă parte, asigurarea competitivității serviciilor pe care operatorii ar putea să le presteze consumatorilor, în raport cu cele prestate de către persoanele juridice de drept privat.

Necesită menționat faptul că serviciile auxiliare constituie în mare parte lucrări de construcție. În lipsa unor recomandări ale autorităților publice centrale cu privire la componența lucrărilor,

operatorii sunt obligați să elaboreze fiecare în parte norme locale, iar agenția de reglementare intervine în fiecare deviz local propus de către operatori, micșorând tarifele sub nivelul costurilor efective ale acestora.

Ori este necesară obligarea autorităților centrale de a emite recomandările unificate cu privire la componența lucrărilor asociate serviciilor auxiliare, pentru ca tarifele respective să fie în totalitate bazate pe indicatoare de norme de deviz aprobate la nivel de stat și structură unică de cheltuieli.

- Alin. (2) lit. e), după cuvintele „de epurare a apelor uzate” se va completa cu expresia: „(în continuare – metodologia tarifară), care va include obligația corelării tarifelor cu strategiile locale, strategiile regionale, strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și strategiile de tarifare aplicabile.”

- Alin. (2) lit. h¹) se va completa cu următoarea expresie: „care vor include obligația corelării investițiilor cu strategiile locale, strategiile regionale, strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și strategiile de tarifare aplicabile.”

- Alin. (2) lit. i) se va completa după cuvintele „justificate de starea tehnică a acestora” cu următorul conținut: „în conformitate cu prevederile proiectelor obiectivelor, actelor normative în vigoare, normativelor în construcții de proiectare și de exploatare, standardelor naționale și internaționale din domeniul alimentării cu apă și canalizării, regulamentelor privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, pașapoartelor tip ale utilajului și echipamentelor etc., astfel încât să se asigure activitatea în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în condiții de fiabilitate, continuitate, pe principiul recuperării în tarif a tuturor costurilor efectiv înregistrate/suportate de operator vizând consumurile tehnologice și pierderile de apă, în scopul evitării falimentării operatorilor.”

- **Motivare:** Completarea dată este necesară deoarece Regulamentul cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea ANRE RM nr. 180/2016 din 10.06.2016, cu modificările și completările ulterioare aprobate prin Hotărârea ANRE RM nr. 10 din 18.01.2022, precum și proiectul de modificare a regulamentului, care la moment este supus consultării publice, va ține cont de situația existentă și de valoarea efectivă a CTP doar pentru primul an, respectiv în anii următori operatorii nu vor recupera resursele financiare suportate, și respectiv nu vor avea capacitatea de achitare față de furnizorii de energie electrică, prestatorii de servicii. Totodată, la determinarea tarifelor nu se vor accepta integral sumele achitate în bugetele publice pentru taxa pentru apă extrasă.

- Atingerea țintelor pentru diminuarea pierderilor de apă conform trendului de diminuare prognozat de ANRE și expus în AIR la proiectul nou de Regulament cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, în special pentru măsurile de reducere a consumului tehnologic și a pierderilor de apă nu va putea fi realizat, fără acumularea de mijloace pentru dezvoltarea și înnoirea sistemului de alimentare cu apă de către operatori. Inexistența mijloacelor financiare în scopul înnoirii infrastructurii de apă, va conduce la faptul că operatorii în continuare vor suporta pierderi esențiale care vor conduce la incapacitatea de plată pentru activitatea operațională desfășurată.

Art. 8:

- Alin. (1) se va completa cu o noi litere b¹) ,n)după cum urmează:

b¹) aprobă prin decizie strategia/strategiile locale ale serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, proiectele strategiilor regionale în cazul asocierii cu alte autorități publice în scopurile prevăzute de prezenta lege, planurile de afaceri și/sau strategiile tarifare dacă se aplică, pentru fiecare caz de delegare a gestiunii în parte;

Motivarea: În lipsa unei strategii sau plan de afaceri aprobat de către aceiași autoritate publică care delegea gestiunea, un operator nu poate garanta și nici realiza dezvoltarea infrastructurii și îmbunătățirea serviciilor. Totodată, asemenea documente aprobate în prealabil permit

identificarea indicatorilor de performanță, a riscurilor și măsurilor necesare pentru prevenirea lor, astfel încât să fie asigurată sustenabilitatea și continuitatea activității.

„n) emit în conformitate cu legislația specifică domeniului autorizații sau permise de executare a lucrărilor pe teren public în vederea construirii de către persoanele de domeniul privat a rețelelor și altor elemente necesare de infrastructură necesară pentru conectarea noilor obiecte la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care vor stabili condiționat punctul de delimitare. În cazul transmiterii benevole și gratuite a infrastructurii ce urmează a fi construite va corespunde exact definiției, iar în caz contrar, acesta se va stabili la hotarul dintre sistemul public și rețeaua privată.”

• Alin. (1) lit. g) se va expune în următoarea redacție:

„g) aprobă prin decizie delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și redevența, inclusiv pentru concesiunea bunurilor publice corespunzătoare, care urmează a fi executată prin încheierea cu operatorul selectat a contractului de delegare a gestiunii, în condițiile legii”

Motivarea: Un element cheie al contractelor de delegare a gestiunii este redevența, iar decizia de aprobare a delegării gestiunii unui operator selectat trebuie să reflecte expres aceste elemente cheie.

• Alin. (2), după sintagma „autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi” se va completa cu sintagma „sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare.”

Motivarea: Regionalizarea este una din căile prin care poate fi atins scopul diminuării tarifelor și, respectiv, costul serviciului pentru populație. Asocierea autorităților contractante este mijlocul prin care regionalizarea poate fi atinsă.

Art. 9 se va completa cu o nouă literă, după cum urmează:

„e) Agenție.”

Motivarea: Agenția este investită prin Legea cu privire la energetică 174/2017 și Legea privind serviciul public de alimentare cu apă 303/2013 să efectueze controlul de stat pe un spectru larg de subiecte. Legea 174/2017 prin care ANRE este constituită și îi sunt stabilite atribuțiile și drepturile, la art. 13 alin. (1) lit. e), prevede acest drept în domeniul energetic și face referință la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Toate legile sectoriale prin care ANRE este stabilită drept autoritate de reglementare prevăd dreptul de a efectua controlul. Respectiv, lista autorităților care au dreptul de a efectua controale de stat din Legea sectorială 303/2013 nu poate omite Agenția.

Art. 10 lit. b) se va expune în următoarea redacție:

„b) tarifarea echitabilă, care asigură acoperirea costurilor operaționale și investiționale necesare pentru executarea obligațiilor prevăzute în contractele de delegare a gestiunii și executarea documentelor de politici publice, astfel încât să nu fie încălcate principiile prevăzute la acest articol, însă în condiții de maximă eficiență și evitând risipa resurselor;”

Motivarea: Includerea la acest articol a unui principiu vag nu și-a avut efectul. Tarifarea echitabilă este factorul care asigură premisa obligatorie și de nelipsit, fără care nu este posibilă respectarea celorlalte principii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Modificarea și precizările sunt necesare pentru spori probabilitatea respectării de facto a acestui principiu esențial.

Art. 13 alin. (7) lit. c) se va completa și se va expune în următoarea redacție:

„b) inventarul bunurilor mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale aferente serviciului furnizat/prestat, care trebuie să cuprindă informații, pentru fiecare poziție în parte, cel puțin cu privire la data punerii în funcțiune, durata totală revizuită de funcționare utilă, durata de funcționare utilă rămasă, valoarea contabilă sau justă și redevența. Bunurile urmează a fi grupate în funcție de procesul tehnologic în care sunt antrenate și caracteristicile tehnice.”

Motivarea: Conținutul anexelor la contractele de delegare a gestiunii trebuie fie conciliate

cu datele de evidență contabilă ale proprietarilor – autorități publice. Iar o situație în care patrimoniul concesionat are valoare contabilă nulă este absurdă. Ori un activ cu valoare contabilă nulă nu este funcțional și nu ar putea fi concesionat pentru prestarea unui serviciu de calitate. Propunerile de modificare includ prevederi clare privind competența proprietarilor autorități publice să efectueze reevaluarea periodică a proprietății, astfel încât redevența să poată fi calculată. Actualmente, în cazul majorității covârșitoare a localităților în care există infrastructură tehnico-edilitară destinată serviciului de alimentare cu apă și de canalizare este veche și uzată, neavând valoare amortizabilă. Iar în lipsa unor asemenea prevederi, autoritatea de reglementare nu acceptă includerea în tarife a amortizărilor calculate din surplusul de reevaluare și nici a redevențelor calculate similar amortizărilor din surplusul de reevaluare. Neincluderea în tarife a unei părți din amortizări și redevențele aprobate face imposibilă acumularea în fondul de dezvoltare a acestora și, respectiv, face imposibilă finanțarea investițiilor.

Art. 13¹ se va modifica și completa după cum urmează:

- Se va completa cu un alineat nou (7¹), având următorul conținut:

„(7¹) Valoarea bunurilor concesionate se va determina în baza datelor istorice în cazul unui grad de amortizare contabilă de până la 50% sau, în caz contrar, conform raportului de evaluare efectuat în condițiile legii. Pentru activele cu un grad de amortizare contabilă mai mare de 50%, reevaluările trebuie făcute cu suficientă regularitate, astfel încât valoarea contabilă a bunurilor concesionate să nu difere substanțial de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă de la data reflectării acestora în anexele la contractele de delegare a gestiunii. Frecvența reevaluărilor urmează a fi decisă de către proprietarul bunurilor, dar nu poate fi mai mică decât o dată în 3 ani și mai mare decât o dată în 5 ani. Reevaluările se efectuează din contul proprietarului bunurilor.”

Motivarea: Pe de o parte, o asemenea prevedere este necesară pentru a nu admite încălcarea regulilor de ținere a evidenței contabile prevăzute de standardele naționale de contabilitate.

Pe de altă parte, opțiunea de ținere a evidenței bunurilor aplicând costul istoric doar până la atingerea unui grad de amortizare contabilă de 50% este dictată de situația economică reală, când valoarea bunurilor noi care urmează a fi achiziționate și/sau construite crește substanțial cu timpul din cauza inflației. Realmente, amortizările sau redevențele calculate pentru un bun existent în baza costului istoric ar permite acumularea mijloacelor financiare necesare pentru înlocuirea acestui bun doar dacă nu ar exista inflație. Devalorizarea însă face acest lucru imposibil. Activele noi au un preț mai mare decât prețul celor vechi similare. Respectiv, înlocuirea activelor vechi cu acumulări prin amortizări/redevențe determinate în baza prețului vechi nu acoperă nevoile investiționale.

- Alin. (8) se va expune în următoarea redacție:

(8) Bunurile de retur achiziționate și/sau create în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, precum și cheltuielile capitale aferente bunurilor de retur urmează a fi transmise de către operator autorității contractante cu o frecvență anuală sau mai mare, pentru înregistrarea de către autoritatea contractantă a drepturilor de proprietate și concesionarea acestora cu modificarea corespunzătoare a contractului de delegare a gestiunii.

Motivarea: Este necesară precizarea faptului că anumite bunuri se încadrează la categoria bunurilor de retur, pentru a putea face referință la acestea în contractele de delegare a gestiunii și în alineatele noi ce urmează.

- După alin. (8), se va completa cu următoarele alineate noi:

„(8¹) Se admite amânarea transmiterii bunurilor de retur ale domeniului public sau privat achiziționate sau create de către operator pe durata unui contract de delegare a gestiunii, dacă acestea presupun înlocuiri frecvente sau care au o durată de funcționare utilă redusă. Categoriile acestor bunuri de retur, condițiile de returnare sau de casare în cazul uzării urmează a fi stabilite în contractul de delegare a gestiunii. Pentru categoriile respective ale bunurilor de retur, până la transmiterea sau casarea acestora, operatorul va asigura evidența contabilă deplină, inclusiv calculul cheltuielilor de amortizare.

(8²) Autoritatea contractată este obligată să compenseze operatorului cheltuielile suportate pentru achiziția și/sau crearea pe durata unui contract de delegare a gestiunii a bunurilor de retur ale domeniului public, doar dacă acestea vor fi finanțate din fondurile proprii ale operatorului.”

(8³) Bunurilor de retur ale domeniului privat achiziționate sau create de către operator pe durata unui contract de delegare a gestiunii din fondurile proprii sunt transmise autorității contractante doar cu condiția compensării costului achiziției sau creării. Dacă compensația nu va fi oferită, operatorul este scutit de obligația returnării bunurilor.

Motivarea: În redacția existentă, legea nu include soluții realizabile în practică pentru asemenea bunuri cum sunt contoarele sau sistemele informaționale, sau orice bunuri cu durată de funcționare utilă relativ mică, cum ar fi cazul armăturilor de închidere și hidranților, care sunt foarte numeroase și îngreunează enorm de mult procedura de transmitere și calcul a redevențelor. În anumite situații, acestea se deteriorează complet și își încetează existența sau se uzează într-o proporție substanțială până a putea fi realizată transmiterea către autoritatea contractantă.

Totodată, transmiterea bunurilor de retur este obligatorie în cazul bunurilor domeniului public, cel puțin la încetarea contractului de delegare a gestiunii. Iar în cazul bunurilor domeniului privat autoritățile pot decide transmiterea lor în proprietatea operatorului. Un caz particular ar fi și achiziționarea sau crearea de către operator a unor bunuri de retur din fondurile proprii.

În alineatele noi sunt acoperite toate aceste lacune.

• Alin. (11) se va expune în următoarea redacție:

„(11) Redevența pentru concesionarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se aprobă expres atât în actul administrativ de aprobare a delegării gestiunii sau modificărilor la contractele de delegare a gestiunii, cât și în contractul de delegare a gestiunii serviciului public.”

Motivarea: La fel ca și dreptul de înființare, organizare, coordonare, monitorizare și control al funcționării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în esență, și aprobarea unui anumit nivel de redevență constituie un drept exclusiv al autorităților publice care dețin în proprietate bunurile concesionate pentru a asigura funcționarea serviciului public. Decizia de investiție a unui primar sau a unei alte persoane cu funcție publică cu dreptul de a semna un contract de delegare a gestiunii urmează a fi însoțită și de o aprobare a elementelor cheie ale contractului ce urmează a fi semnat. Pe de altă parte, nivelul redevenței are impact indirect și pe nivelul cheltuielilor aprobate din bugetele publice, un nivel mai înalt al redevențelor micșorează necesarul de mijloace bugetare pentru investiții în infrastructura publică și invers. Respectiv, actul adoptat de organele deliberative ale administrației publice locale sau de către Guvern trebuie să includă expres mărimea redevențelor ce urmează trecute în contractele de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

• După alin. (11), se va completa cu următoarele alineate noi:

(11¹) Nivelul anual al redevenței se determină similar amortizării bunurilor concesionate, ca raport dintre valoarea contabilă a bunurilor și de durata de funcționare rămasă a activelor respective exprimată în ani sau la alt nivel justificat economic și nu poate fi mai mic decât obligația de a efectua vărsăminte în fondul de dezvoltare, astfel încât acumulările în fondul de dezvoltare să acopere cuantumul aprobat al angajamentelor operatorului sau autorității/autorităților contractante în cadrul proiectelor investiționale aprobate corespunzător, inclusiv de onorare a serviciului datoriei aferent împrumuturilor pentru finanțarea/cofinanțarea proiectelor de investiții.

(11²) Redevențele sunt incluse în tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare la valoarea totală egală cu suma celor aprobate conform fiecărui contract de delegare a gestiunii în parte, cu condiția că, la începutul anului pentru care sunt aprobate redevențele, în fondul/fondurile de dezvoltare nu există sold de mijloace bănești nerezervate anumitor proiecte investiționale sau pentru rambursarea împrumuturilor investiționale. În cazul existenței unui sold de mijloace bănești nerezervate pentru proiecte investiționale sau pentru rambursarea împrumuturilor investiționale, redevențele urmează a fi incluse în tarife în mărimea diminuată cu valoarea unui asemenea sold.

Motivarea: Există două surse de investiții în sectorul de apă și canalizare. Prima ar fi bugetele publice, la valoarea cheltuielilor aprobate pentru acest domeniu, dar fără a include mijloacele din fondurile de dezvoltare create de către autoritățile contractante. Iar cea de-a doua ar fi componenta redevențelor din tarifele aprobate și realmente aplicate.

Finanțarea din bugetele publice este limitată și nu acoperă nevoile reale, în special din cauza deficitul enorm cu care sunt de regulă aprobate bugetele, mărimea relativ mică a cheltuielilor

aprobate pentru investiții în sistemele de alimentare cu apă și de canalizate, dar și din cauza că preferințele țin de extinderea ariei de acoperire cu servicii și mai puțin de renovare, modernizare și înlocuiri în ariile existente de operare.

Finanțarea din tarife, deci în esență din contul consumatorilor, este un mecanism puțin sau deloc funcțional, din mai multe motive. Primul ar fi neexecutarea de către APL-uri a Legii cu privire la delimitarea proprietății publice 29/2018 și neaprobarea pe scară largă a contractelor de delegare a gestiunii și redevențelor. Altul ar fi intervenția autorității de reglementare la valoarea redevențelor acceptată a fi inclusă în tarife.

Pentru moment nu există nici fonduri de dezvoltare create și active, nici redevențe (cu mici excepții) aprobate în componența tarifelor. Respectiv, nu există nici acumulările din redevențe în conformitate cu legea în vigoare. Reiterăm, că în cazul redevențelor, posibilitatea reală a acumulărilor o oferă doar redevențele incluse în componența tarifelor aprobate și puse în aplicare și nici într-un caz nu redevențele la valoarea aprobată prin contractele de delegare a gestiunii, care pot fi mai mari decât cele aprobate.

Finanțarea investițiilor din contul tarifelor va fi minimă și neconformă cu legea atât timp cât nu este asigurată includerea în tarife a redevențelor în quantumul exact în care au fost aprobate de către autoritățile contractante, excepție făcând doar cazul în care acumulările existente la fondul/fondurile de dezvoltare nu au fost sau nu se preconizează a fi valorificate.

Lucrurile se agravează atunci când sunt contractate împrumuturi investiționale cu maturitate mai mică decât durata de funcționare utilă a viitoarelor imobilizări, care sunt imposibil de rambursat, deși sunt necesare și agreeate și garantate de către autoritățile publice.

Toate acestea impun adaptarea legii astfel, încât să existe flexibilitate și posibilitatea ajustării redevențelor, atât în sensul creșterii, cât și reducerii, însă doar într-un mod controlat, bazat pe o prevedere legală.

Art.15 alin. (2) se va completa cu literele l) și m), având următorul conținut:

„lit. l) să solicite de la întreprinderile de producere și de prestări servicii, declarația pe proprie răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere.

„lit. m) să solicite de la consumatori Anchetă privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare.

Motivare: Prezentarea de către administratorii agenților economici a Anchetei privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare și a Declarației pe propria răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere, la etapa de încheiere și/sau reîncheiere a contractelor de prestare/furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare cu consumatorii alții decât cei casnici, în special de la agenții economici (consumatori) care desfășoară activitate de producere și întreprinderile industriale, cum ar fi: fabricile de prelucrare a pielii, fabricile de producere a hârtiei, lemnului, produselor petroliere, producerea sticlei și oglinzilor, covoarelor, lactatelor, panificației, prelucrarea peștelui și procesarea cărnii, producerea vinului, divinului, berii, alcoolului, etc., va contribui la conștientizarea acestora, ca să nu prezinte informații false și/sau date eronate, vizavi de domeniul de activitate prestat, respectiv, despre volumele de apă utilizate/evacuate și cantitatea de deșeuri de producere formate, metoda de utilizare/prelucrare etc., precum și la achitarea în bugetul statului a taxelor și impozitelor în volum deplin în funcție de volumele de apă utilizate efectiv din sistemul centralizat și din fântânile arteziene proprii.

Obligativitatea completării *Declarației* și *Anchetei* de către administratorii agenților economici va conduce la ridicarea responsabilității acestora în vederea prezentării informațiilor și documentelor veridice aferente domeniului de activitate prestat cu privire la domeniul utilizării apei subterane, apei potabile, epurării apelor uzate la stațiile proprii de epurare, gestionării deșeurilor de producere, excluderii procesului de deversare a acestora în sistemul de canalizare cu încălcarea prevederilor actelor normative, excluderii furturilor, excluderii procesului de captare a apelor subterane.

Deținerea informațiilor veridice ar facilita activitatea operatorului în cazuri de intervenție operativă a specialiștilor și luarea măsurilor necesare în scopul protecției mediului, precum și la dezvoltarea sistemelor de canalizare.

Art. 16 alin. (1) de completat cu lit. g) în următoarea redacție:

„g) să stabilească periodicitatea citirii indicațiilor contorului”

Motivarea: acest drept îi conferă operatorului posibilitatea de eficientizare a activității, prin stabilirea periodicității citirii indicațiilor contoarelor, astfel încât să acopere toate categoriile de consumatori.

Art.17

● lit. e) după sintagma *„pentru citirea indicațiilor contorului de apă”* de completat cu sintagma *„inspectarea rețelelor interne ale consumatorului”*.

Motivarea: modificarea propusă permite operatorului să constate că rețelele ingineresti interne ale consumatorului sunt construite în corespundere cu proiectul, adițional ar permite constatarea consumului fraudulos a serviciului public de către consumatori.

● se va completa cu lit. o), p), q) după cum urmează:

„lit. o), să proiecteze, construiască și să exploateze stații de epurare locale/proprie, să acumuleze și să prelucreze deșeurile/nămolurile de producere, dacă domeniul de activitate este de producere și de prestare servicii, cu respectarea prevederilor regulamentelor privind recepționarea apelor uzate în sistemul public de canalizare.

„lit. p) să prezinte la contractarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și/sau la solicitarea operatorului declarația pe proprie răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere.

„lit. q) să prezinte la contractarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și/sau la solicitarea operatorului Ancheta privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare.

Motivare: Responsabilizarea agenților economici care au domeniul de activitate de producere (precum: fabrici de prelucrare a pieilor, fabrici de producere a hârtiei, lemnului, tutunului, produselor petroliere, producerea sticlei și oglinzilor, producerea covoarelor, producerea lactatelor și uleiurilor, panificației, prelucrarea peștelui, procesarea cărnii, producerea vinului, divinului, berii și alcoolului, creșterea păsărilor și animalelor, prelucrarea metalelor etc.) să proiecteze, construiască și să exploateze stații de epurare locale/proprie, să acumuleze și să prelucreze deșeurile/nămolurile de producere.

Respectiv, acestea să nu fie deversate pe soluri, în apele de suprafață și/sau cu apele uzate în sistemul public de canalizare, care conduc la perturbarea proceselor tehnologice la SE urbane și rurale.

Această obligativitate va contribui la prevenirea efectelor negative și periculoase sau nedorite al apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți asupra întregului sistem de canalizare și la prevenirea dificultăților în funcționarea complexului de instalații ale stațiilor de epurare și a proceselor tehnologice de epurare a apelor uzate la stațiile de epurare urbane/rurale; îmbunătățirea eficienței de epurare/procntul de reducere a poluanților din apele uzate și asigurarea conformării parametrilor de calitate la valoarea concentrației stabilite în HG nr. 950/2013; de funcționare a rețelei de canalizare; reducerea sarcinii, cauzate de deșeurile industriale care nu sunt gestionate corespunzător; reducerea poluării mediului prin prevenirea impactului negativ al apelor uzate industriale asupra mediului acvatic și a funcționării normale a corpurilor de apă; și protejarea sănătății angajaților care exploatează sistemul de canalizare și stațiile de epurare a apelor uzate.

Întreprinderile care desfășoară activități de producere (industriile) și de prestare servicii (ex: spălătorii auto, curățătorii etc.) trebuie să construiască și să pună în exploatare stații de epurare proprii/locale doar pentru epurarea apelor uzate rezultate urmare a proceselor tehnologice de producție/prestare servicii în scopul asigurării normative a CMA la deversarea acestora în sistemul public de canalizare conform prevederilor anexei nr. 1, aprobată prin HG nr. 950/2013 și a normativelor CMA elaborate în conformitate cu anexa nr. 6 din hotărârea menționată și/sau direct în emisar/râu, în conformitate cu prevederile anexei nr. 2 aprobată prin HG nr. 950/2013 și/sau anexelor nr. 1-8 din HG nr. 802/2013 și a Ghidului pentru aplicarea celor mai bune tehnici disponibile pentru emisiile de apă uzată din industria alimentară, aprobat prin Ordinului nr. 61 din 10.09.2014 al Ministerului Mediului al R. Moldova.

● **Art. 17 alin. (7)** sintagma „*racordarea*” de substituit cu „*bransarea*”.

Motivare: utilizarea uniformă a noțiunilor pe tot parcursul Legii nr.303/2013.

Art. 23

● **alin. (3)** după sintagma „*prevenit în prealabil*” se completează cu „*prin intermediul facturilor de plată/fiscale*”

Motivare: Consumatorul, odată cu primirea facturii, va fi avizat despre acțiunile operatorului privind deconectarea acestuia urmare a neachitării în termen a facturii expuse spre plată. Modificarea propusă va conduce la reducerea cheltuielilor financiare și de timp.

● **alin. (3) lit. a)** după sintagma „*exploatare tehnică*” de completat cu sintagma „*precum și neîndeplinirea prescripțiilor operatorului*”.

Motivarea: completarea propusă va responsabiliza consumatorul, în vederea îndeplinirii solicitărilor operatorului.

Art. 26

● **alin. (7)** sintagma „*de expertiză*” se substituie cu „*periodică*” și sintagma „*desemnate*” de substituit cu „*acreditate*”.

● **alin. (8)** sintagma „*verificare*” se substituie cu „*expertiză*”.

Motivare: Utilizarea uniformă a noțiunilor pe tot parcursul Legii 303/2013.

Art. 35 se va expune în următoarea redacție:

(1) *În activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se supun reglementării următoarele tarife:*

a) *Tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă;*

b) *Tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică;*

c) *Tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate;*

d) *Tarif de producere și/sau transportare a apei aplicat în punctele de injecție în conductele de transport spre sistemele de apă care asigură redistribuirea sau în punctele de intrare în rețelele de distribuție în limita ariei de operare;*

e) *Tarif de transport după punctul de injecție în conducta de transport spre sistemele de apă în care apa urmează a fi redistribuită.*

f) *Tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii*

(2) *Tarifele se determină în baza cheltuielilor și cantității serviciilor prognozate pentru o perioadă de 12 luni ce urmează după luna de calcul.*

(3) *Tarifele se aplică per „m³” de servicii prestate.*

(4) *Tarifele se determină cu aplicarea particularităților stabilite de metodologia tarifară aprobată de Agenție, în temeiul planurilor de afaceri aprobate corespunzător sau, în cazul operatorilor responsabili de valorificarea fondurilor destinate finanțării investițiilor conform unor strategii naționale, tarifele se vor determina conform modalității de calcul prevăzută în strategiile de tarificare aferente planurilor de afaceri aprobate corespunzător.*

(5) *Tarifele prevăzute la alin. (1) lit. a)-e) se aprobă de către autoritățile investite cu acest drept fără taxa pe valoarea adăugată. Taxa pe valoarea adăugată se aplică de către operatorii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în conformitate cu legislația fiscală.*

(6) *Tariful prevăzut la alin. (1) lit. f) se determină conform metodologiei tarificare pe baza tarifelor aprobate corespunzător prevăzute la alin. (1) lit. d) și e) și se aprobă prin contractele încheiate între operatorii care asigură transportul producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii cu operatorii care asigură redistribuirea apei.*

(7) *Tarifele determinate în baza metodologiei tarificare vor avea următoarele componente obligatorii și reperi de calcul:*

a) *Cheltuielile de procurare a apei, excluzând cheltuielile care se referă la volumul apei care nu aduce venit care depășește nivelul reglementat, corelate cu planurile de afaceri aprobate corespunzător;*

b) Cheltuielile curente pentru materiale, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;

c) Cheltuielile curente de personal, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, care vor include atât remunerarea muncii, cât și obligațiunile privind asigurările sociale ale angajatorului, la valoarea estimată pornind de la numărul, structura și calificarea personalului necesar conform planului de afaceri, în limita cheltuielilor determinate cu aplicarea salariului minim la nivel de entitate stabilit în conformitate cu legislația muncii, a coeficienților de complexitate și de multiplicare care nu vor depăși nivelul obligatoriu stabilit prin convenții colective sau, în lipsa convențiilor colective, a coeficienților recomandați de guvern, cu includerea salariului suplimentar prevăzut de legislație, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;

d) Cheltuielile curente pentru energia electrică la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate, precum și excluzând cheltuielile care se referă la volumul apei care nu aduce venit care depășește nivelul reglementat, corelat cu planurile de afaceri aprobate corespunzător;

e) Cheltuielile privind serviciile terților destinate întreținerii și exploatării sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;

f) Cheltuielile specifice proceselor de distribuție și administrative, fără a include orice cheltuieli incluse la alte tipuri, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

g) Amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale deținute cu drept de proprietate de către operatorul cu care a fost încheiat un contract de delegare a gestiunii și care nu fac parte din sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare, determinată în baza datelor contabile, cu respectarea politicilor contabile valabile aprobate la nivelul entității, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

h) Amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale care fac parte din sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare ale entității sau subdiviziunii specializate a autorității publice locale care asigură gestiunea directă a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, determinată în baza datelor contabile, cu respectarea politicilor contabile valabile aprobate la nivelul entității sau subdiviziunii, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

i) Amortizarea bunurilor de retur transmise operatorului conform contractului de delegare de către autoritatea contractantă, achiziționate sau create și puse în funcțiune pentru a fi utilizate doar în scopurile prevăzute de contractul de delegare a gestiunii, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

j) Cheltuielile amânate determinate în conformitate cu standardele de contabilitate și politicile contabile valabile aprobate la nivelul entității, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

k) Redevența, la valoarea aprobată prin actele de dispoziție ale autorității contractante, trecută în contractele de delegare a gestiunii, prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

l) Cheltuielile privind impozitele și taxele, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

m) Alte cheltuieli operaționale, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

n) Cheltuielile necesare totale determinate de către operator sau cheltuielile reglementate totale determinate de către Agenție, care se vor determina ca sumă a componentelor de cheltuieli de mai sus;

o) Profitul rezonabil, care se va determina prin aplicarea ratei profitului rezonabil la cheltuielile necesare totale sau cheltuielile reglementate totale. Nivelul exact al ratei profitului

rezonabil se va stabili în planurile de afaceri aprobate corespunzător, dar nu poate depăși nivelul de 5% din cheltuielile reglementate totale;

p) Corecții, determinate de către autoritatea de reglementare sau de cea abilitată cu dreptul de aprobare a tarifelor. Corecțiile luate în calculul unui tarif nu pot depăși valoarea profitului rezonabil. Dacă acestea depășesc valoarea profitului rezonabil, Agenția poate aplica măsura eşalonării, retragerii licenței și/sau se poate adresa instanțelor de judecată în privința recuperării prejudiciului cauzat de operator;

q) Profitul ajustat, care se va determina ca sumă a profitului reglementat și a corecțiilor;

r) Cota de dezvoltare, la valoarea aprobată prin actele de dispoziție ale autorității contractante, trecută în contractele de delegare a gestiunii, prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;

s) Venit necesar determinat de operator sau venitul ajustat determinat de Agenție, care se va determina ca sumă a cheltuielilor reglementate totale și profitului ajustat.

(8) Tarifele înaintate spre aprobare și tarifele aprobate trebuie să asigure viabilitatea economică a operatorilor prestatori ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, interesele consumatorilor, inclusiv un nivel rezonabil de suportabilitate, precum și protecția mediului, inclusiv conservarea resurselor de apă.

(9) Fundamentarea tarifelor se face pe baza consumurilor normale de materii prime, materiale și energie, a statelor de personal și altor repere, cu aplicarea prețurilor, valorilor unitare, ratelor sau nivelelor de transformare în costuri corespunzătoare perioadei în care se vor aplica tarifele.

(10) Tarifele medii anuale nu pot fi mai mici decât costul unitar necesar prognozat.

(11) În cazul unor tarife mai mici decât costul unitar efectiv, operatorii sunt în drept să suspende plata cotei de dezvoltare și, după caz, a redevențelor.

(12) Tarifele se aprobă la nivelul celor medii pentru toate categoriile de consumatori. Se admite aprobarea tarifelor diferențiate cu compensare încrucișată între consumatorii casnici și cei noncascnici în limita unui tip de serviciu, în cazul în care anterior acestea au fost aprobate diferențiat, iar o egalare a tarifelor pentru ambele categorii de consumatori poate produce o depășire a nivelului maximal admis al suportabilității, precum și în cazul în care diferențierea este justificată prin strategia de mediu locală, astfel încât prin tarifele diferențiate să fie facilitată conservarea resurselor de apă și poluarea mediului.

(13) Tarifele aprobate pentru consumatorii casnici nu pot fi mai mari decât mărimea care corespunde nivelului maximal al suportabilității stabilit prin prezenta lege iar dacă există o aprobare în acest sens, cel stabilit de către autoritatea contractantă sau autoritatea care asigură gestiunea directă.

(14) Dacă nivelul maximal al suportabilității nu este atins, autoritățile publice investite cu dreptul de aprobare a tarifelor urmează să reducă treptat diferența dintre tariful diferențiat aprobat pentru consumatorii casnici și tariful mediu pentru fiecare tip de serviciu în parte, până la egalarea acestora sau până la un nivel care ar corespunde strategiei de mediu locale, astfel încât prin tarifele diferențiate să fie facilitată conservarea resurselor de apă și poluarea mediului.

(15) Tarifele furnizate la nivel de raion, municipiu și oraș, se determină anual de către operator și se prezintă Agenției pentru avizare, iar consiliului local, asociației de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnată de guvern – pentru aprobare.

(16) Tarifele pentru serviciile prestate de către un operator regional în raza mai multor unități administrativ-teritoriale printr-un singur sistem neîntrerupt de alimentare cu apă sau de canalizare, urmează a fi determinate și propuse spre aprobare de către un asemenea operator la un nivel identic pentru toate unități administrativ-teritoriale asigurate cu servicii printr-un singur sistem.

(17) Agenția, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la primirea de la operator a cererii de avizare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și va emite către consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnată de guvern un aviz privind tarifele medii determinate cu aplicarea cerințelor stabilite de prezenta lege și orice acte normative aplicabile.

(18) Operatorul este obligat să prezinte Agenției și consiliului local, asociației de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnată de guvern, în termen de până la 3 zile lucrătoare, informațiile solicitate suplimentar necesare pentru stabilirea consumurilor reale și cheltuielilor pentru desfășurarea activității și a corectitudinii calculării tarifelor reglementate.

(19) Consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la data primirii de la Agenție a avizului privind cuantumul tarifelor, va aproba tarifele avizate de Agenție și le va publica în sursele mass-media locale.

(20) În cazul gestiunii delegate, dacă consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern aprobă tarife sub nivelul celor prevăzute în avizul Agenției, autoritatea contractantă este obligată să stabilească în decizia de aprobare a tarifelor sursa și suma concretă ce urmează a fi alocată operatorului din bugetul autorității contractante pentru acoperirea veniturilor ratate de către operator din cauza aprobării tarifelor sub nivelul avizat.

(21) În cazul în care tarifele prezentate în avizul Agenției nu vor fi aprobate de către consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern în termenul stabilit, operatorul se va adresa Agenției, care, în termen de 15 zile calendaristice de la data adresării motivate de către operator, va aproba și va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova tarifele avizate anterior.

(22) În cazul în care consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern, în conformitate cu legea, va delega Agenției dreptul de aprobare a tarifelor, operatorii vor prezenta, iar Agenția va examina și va aproba tarifele în termenul stabilit pentru emiterea avizului, ținând cont de termenul suplimentar motivat necesar pentru examinarea tarifelor, dar nu mai mult de 90 de zile calendaristice, publicând hotărârea de aprobare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(23) La expirarea a 90 de zile calendaristice de la data înregistrării unei cereri de aprobare a tarifelor depusă de către un operator, Agenția este obligată să emită o hotărâre motivată de aprobare a tarifelor sau de respingere a cererii operatorului.

(24) Modificarea pe parcursul unei luni a nivelului cheltuielilor cu personalul, pentru energia electrică, materiale sau servicii terților destinate întreținerii și exploatarei sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, pe fiecare tip în parte cu peste 10% sau cu peste 5% pe toate în ansamblu, constituie temei pentru ajustarea extraordinară a tarifelor.

(25) Ajustarea extraordinară a tarifelor se face în temeiul cererii operatorului și se examinează în regim simplificat, doar pe componenta de cheltuieți invocată în cerere, fără aviz din partea Agenției. Autoritatea investită cu dreptul de aprobare a tarifelor este obligată să adopte o decizie de aprobare a tarifelor conform unei proceduri de ajustare extraordinară sau de respingere a cererii de ajustare extraordinară a tarifelor în termen de cel mult 30 de zile calendaristice.

(26) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică furnizată la nivel de raion, municipiu și oraș se determină de către operatori în conformitate cu metodologia tarifară, se aprobă de către Agenție în modul stabilit și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(27) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare prestat de operatori la nivel de sat și comună sunt examinate și aprobate de consiliile locale respective, sunt publicate în mass-media locală și sunt afișate la sediile operatorilor.

Motivarea: Propunerea a fost formulată astfel, încât să minimizeze riscul insolvenței operatorilor din cauza reglementărilor tarifare, precum și pentru a asigura continuitatea și dezvoltarea durabilă a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

La art. 36¹:

● alin. (5) lit. d) se va completa la final cu următoarea sintagmă:

„în mărimea determinată ca produsul dintre valoarea per metru cub acceptată în calculul tarifelor și cantitatea efectivă a serviciilor, pentru fiecare lună în parte”

● alin. (5) se va completa cu următoarea literă:

„d¹) cota de dezvoltare, aprobată corespunzător și luată în calculul tarifelor, în mărimea determinată ca produsul dintre valoarea per metru cub acceptată în calculul tarifelor și cantitatea

efectivă a serviciilor, pentru fiecare lună în parte;”

- alin. (6) se va expune în următoarea redacție:

„(6) Redevența și cota de dezvoltare de către operator în Fondul de dezvoltare doar dacă vor fi luate în calculul tarifelor și doar dacă cheltuielile operaționale sunt acoperite integral. Obligația de plată în Fondul de dezvoltare a redevențelor este prioritară în comparație cu cota de dezvoltare.”

- se va completa următoarele alineate:

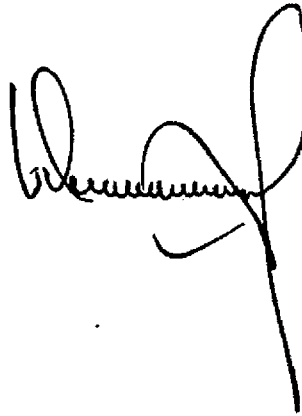
„(6¹) În cazul în care veniturile acoperă cheltuielile necesare efective și doar o parte din obligația de plată a cotei de dezvoltare, atunci obligația de plată a cotei de dezvoltare se va reduce proporțional cu deficitul înregistrat.

(6²) În cazul în care veniturile acoperă cheltuielile necesare efective fără redevențe, doar o parte din obligația de plată a redevenței, obligația de plată a cotei de dezvoltare se va anula, iar cea de plată a redevențelor se va reduce proporțional cu deficitul înregistrat.”

Motivare: Modificările propuse la acest articol completează modificările propuse la art. 4 și 35.

Cu respect,

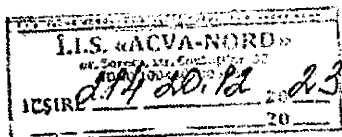
Director general interimar

Diana TACU

Întreprindere Internațională de Stat „Acva Nord” în proces de restructurare
State Inter-Regional Enterprise " Acva Nord "
MD-3000 or. Soroca str. Cosăuților, 32 tel/fax (230) 2-35-02

**Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale al Republicii
Moldova**

Prin prezenta ÎIS „Acva – Nord”, Vă aduce la cunoștință că a examinat proiectul Hotărîrii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciu public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023).

ÎIS „Acva – Nord” susține proiectul de Hotărîre, completări nu avem.

/ Administrator al procedurii de restructurare

N. Bostan.

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 05-03/5424 din 26. 12. 2023
La nr. 19-6416 din 15. 12. 2023

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
e-mail: secretariat@midr.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md

Prin prezenta, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Vă informează, că a examinat *proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023)*, remis spre reavizare de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (înregistrat la ANRE cu nr. 18339 din 19.12.2023) și prezintă următoarele propuneri.

1. Noțiunea „*cota de dezvoltare*” de la art. 4 din lege, considerăm necesar și oportun de expus în următoarea redacție:

„*cota de dezvoltare* - componenta a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobată anual de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, destinată pentru crearea surselor de dezvoltare a sistemelor publice aferente furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

Nivelul cotei de dezvoltare va fi determinat pe baza unor studii tehnico-economice din care să rezulte oportunitatea, valoarea și termenul de recuperare a investiției, precum și creșterea calității serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”.

Redacția propusă la noțiunea „*cota de dezvoltare*” vine să aducă claritate în partea ce ține de periodicitatea aprobării cotei de dezvoltare precum și argumentarea valorii acesteia. Aprobarea cotei de dezvoltare trebuie să fie argumentată din punct de vedere tehnic și economic, în dependență de obiectivele stabilite în vederea dezvoltării sistemelor publice aferente furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și creșterii calității serviciului public.

2. La articolul 4 noțiunea de „*sisteme individuale adecvate de colectare și epurare a apelor uzate*” după cuvântul „*individuale*” de exclus cuvântul „*adecvate*” și după cuvântul „*nivel*” de exclus cuvântul „*corespunzător*”. Potrivit prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli și anume se evită folosirea expresiilor nefuncționale, idiomatice sau cu sens ambiguu.

3. Completările de la articolul 5 alin. (4) urmează a fi transferate la art. 8, deoarece acestea se referă la autoritățile administrației publice locale.

4. Completarea art. 7 alin. (2) cu lit. d¹) după cuvântul „*mecanism*” textul „*de control*” se substituie cu textul „*de monitorizare*”.

Agenția urmează să gestioneze un sistem informațional „*Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare*” care va permite monitorizarea automatizată a procesului de raportare de către operatori a indicatorilor de performanță și de susținere a procesului de îmbunătățire continuă a calității serviciilor prestate/furnizate.

Totodată, conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător „Se consideră control orice formă de verificare, revizie, audit, evaluare și/sau analiză exercitată de către un organ de control, cu scopul de a constata respectarea legislației și de a verifica unele fapte relevante pentru domeniul de control al organului în cauză, la fața locului și/sau prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații prin poștă,

inclusiv prin poșta electronică, sau prin telefon, informație pe care aceasta, în virtutea legii, nu este obligată să o ofere”. Astfel, mecanismul de monitorizare a operatorilor reprezintă un proces diferit de cel de control și nu va necesita ingerință excesivă în activitatea operatorilor.

5. La art. 7 alin. (2) lit. j) după cuvântul „aprobă” de completat cu textul „cheltuielile de bază și”. Completarea dată este necesară pentru a aduce o claritate cu privire la competența ANRE, în partea ce ține de aprobarea cheltuielilor de bază pentru titularii de licențe, acestea fiind o componentă tarifară.

6. Articolul art. 7 alin. (2) lit. i) considerăm necesar și oportun de expus în următoarea redacție: „i) elaborează și aprobă Regulamentul privind modul de determinare a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă în scopuri tarifare, prin stabilirea trendului de reducere a acestora, pentru a implementa mecanisme de stimulare a eficienței, ținând cont de obiectivele stabilite și de volumele de apă injectată în sisteme”.

Conceptul Regulamentului are drept scop stabilirea trendului de reducere a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă și implementarea mecanismelor de stimulare a eficienței, reieșind din obiectivele stabilite și volumele de apă captate/procurate. Potrivit art. 14 lit. h) din Legea nr. 303/2013, indiferent de modalitatea de gestiune adoptată sau de statutul juridic, de forma de organizare, de natura capitalului, de tipul de proprietate ori de țara de origine, operatorul trebuie să asigure, creșterea eficienței sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare în scopul reducerii cheltuielilor, pierderilor în sistem prin reducerea costurilor de producție, a consumurilor specifice de materii prime, de combustibil, de energie electrică, precum și prin reechiparea, reutilizarea și retehnologizarea acestora. Astfel, art. 14 lit. f) stabilește expres că, operatorul trebuie să asigure întreținerea și menținerea în stare de funcționare permanentă a sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare.

De notat, că la 22 decembrie 2023 Consiliul de administrație al ANRE, prin Hotărârea nr. 780 a aprobat noul Regulament cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă.

De asemenea, de menționat, că redacția propusă în proiectul de lege, nu va stimula operatorii pentru a efectua investiții în infrastructura tehnico-edilitară. Or, acceptarea în tarif a pierderilor „justificate de starea tehnică a acestora”, nu va conduce niciodată la necesitatea de a diminua pierderile excesive, operatorii justificându-le în continuare prin „starea tehnică a rețelelor”.

Corespunzător, este important de a interveni la remedierea situației, prin elaborarea și implementarea planurilor de reducere a pierderilor de apă care să prevadă măsuri tehnice concrete ce urmează a fi întreprinse de operator împreună cu APL.

În cazul în care nu se acceptă propunerea Agenției, considerăm necesar și oportun menținerea denumirii Regulamentului în varianta existentă care este în vigoare la moment.

7. Completarea de la art. 7 alin. (2) lit. q¹) și art. 9² din proiectul de lege considerăm necesar și oportun de a fi expusă în următoarea redacție:

- Articolul 7 alin. (2) lit. q¹) de expus în următoarea redacție: „q¹) asigură gestionarea și mentenanța Sistemului Informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”;
- Articolul 9² alin. (1) la final de completat cu textul „care asigură mentenanța și gestionarea”, iar alin. (2) de exclus.

Modificările propuse sunt necesare pentru a fi aduse în concordanță cu alte prevederi ale legislației. Având în vedere evoluția tehnologiilor informaționale și necesitatea valorificării acestora în sectorul energetic, este deosebit de important să subliniem necesitatea respectării cadrului legal și normativ stabilit de către autoritățile competente. Ne referim în special la Legea cu privire la registre nr. 71-XVI din 22.03.2007, care reglementează instituirea și gestionarea registrelor de stat de bază și a celor departamentale. În conformitate cu art. 16 al acestei legi, stabilirea registrelor revine Guvernului sau altor autorități publice cu atribuții în acest domeniu. De asemenea, subliniem prevederile articolului 22 din aceeași lege, care conferă Guvernului responsabilitatea de a aproba crearea sistemelor și resurselor informaționale de stat, inclusiv conceptele și regulamentele aferente acestora.

În această ordine de idei, este important să reamintim articolul 7 din legea menționată supra, care stabilește că *Crearea și gestionarea Registrului resurselor și sistemelor informaționale de stat sunt de competența Agenției de Guvernare Electronică*. Această dispoziție este esențială, oferind claritate în privința autorității responsabile de gestionarea și monitorizarea acestui registru crucial pentru implementarea tehnologiilor informaționale în sectorul energetic și în alte domenii relevante. În consecință, se impune necesitatea emiterii unei decizii oficiale pentru instituirea registrelor în conformitate cu prevederile Legii nr. 467/2003, care stabilește în detaliu condițiile de operare ale sistemelor și resurselor informaționale, precum și responsabilitățile asociate. Această clarificare are potențialul de a contribui la stabilirea unui cadru coerent și transparent pentru implementarea tehnologiilor informaționale în sectorul energetic.

Suplimentar, informăm că, conform Acordului de finanțare, ratificat prin Legea nr. 169/2022, Partea 2: Consolidarea capacității instituționale la nivel național și local pentru furnizarea serviciilor de aprovizionare cu apă și sanitație, pct. 1 lit. d) dezvoltarea și implementarea unui Sistem informațional de management (MIS) pentru monitorizarea și evaluarea performanței Operatorilor de aprovizionare cu apă și canalizare, îi revine autorității ce se ocupă de elaborarea politicilor în domeniu. Punctul 23 din Anexa la Acordul de finanțare, definește noțiunea de MIS: „MIS” înseamnă Sistem informațional de management al aprovizionării cu apă și sanitație al Beneficiarului gestionat de ANRE, care include indicatori cheie de performanță pentru sectorul de apă și apă uzată. MIS are mai mulți utilizatori, inclusiv MIDR și operatori de aprovizionare cu apă și canalizare”. De asemenea în acest sens este important de menționat și prevederile Acordului de cooperare interinstituțională, semnat între MIDR, ONDRL și ANRE. Potrivit Acordului ANRE urmează să asigure preluarea și gestionarea MIS. Respectiv, crearea, administrarea din bugetul Agenției a Sistemului informațional de management al aprovizionării cu apă și sanitație contravine legislației în vigoare, Acordului de finanțare și Acordului de cooperare interinstituțională, semnat între MIDR, ONDRL și ANRE.

În concluzie, pentru a evita ambiguitățile legale și pentru a asigura funcționarea eficientă și conformă a sistemului informațional, este esențial să se stabilească cu claritate și să se coordoneze responsabilitățile între diversele entități implicate. ANRE percepe conceptul de Sistem informațional de management al aprovizionării cu apă și sanitație, ca un sistem care include indicatori cheie de performanță pentru întreg sectorul de apă și sanitație și care are mai mulți utilizatori, așa cum prevede Acordul de finanțare, ratificat prin Legea nr. 169/2022. Astfel, propunem ca MIS să fie gestionat în comun de mai mulți utilizatori în funcție de competențele și atribuțiile legale, cum ar fi: ANRE - în partea ce ține de licențiere, de reglementările tarifare ale operatorilor titulari de licențe, de calitatea, fiabilitatea și continuitatea a serviciului public de apă și canalizare, ANSP - în partea ce ține de calitatea apei potabile, alți operatori, inclusiv MIDR, operatorii de apă și canalizare, APL-urile - în dependență de competențele și atribuțiile stabilite prin lege.

8. La art. 7 alin. (2) lit. r¹), considerăm necesar și oportun după cuvântul „tarif” de a fi completat cu textul „pentru titularii de licențe” și în continuare după text. Completarea dată este necesară pentru a face o claritate ce ține de aprobarea planurilor de investiții și anume că aceasta se referă la titularii de licențe.

9. La art. 8 alin. (1) lit. q) din proiectul de lege, ANRE o consideră inoportună și contrară prevederilor legale, cota pierderilor de apă este o componenta tarifară și ține de competența autorității de reglementare, care se stabilește în baza Regulamentului aprobat de ANRE. Doar ANRE este instituția care are atribuții de avizare/aprobare a tarifelor. Astfel, componentele tarifare sunt monitorizate, verificate și acceptate în scopuri tarifare, dacă sunt justificate. Nu este clar în ce scopuri și în baza căror criterii, se va aproba de către autoritatea administrației publice locale nivelul cotei pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare.

Totodată, propunem expunerea literei q) în următoarea redacție:

„q) aprobă planul de măsuri, elaborat de operator, pe termen scurt/mediu/lung în vederea reducerii pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă din localitate”.

În contextul schimbărilor climatice, în care se pune tot mai mult accentul pe utilizarea rațională a resurselor de apă, pierderile de apă reprezintă un aspect de mediu și este necesar de revizuit

abordarea pierderilor de apă în vederea reducerii acestora, și nu viceversa. Astfel, elaborarea planurilor de măsuri, de către operatori, pe termen scurt/mediu/lung, va contribui la reducerea pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă din localitate și utilizarea rațională a resursei de apă.

10. La art. 8 alin. (1) lit. r) considerăm necesar și oportun de exclus cuvântul „adecvate”. Potrivit prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea anumitor reguli, inclusiv se evită folosirea expresiilor cu sens ambiguu.

11. La art. 13 la alin. (4) lit. a) și b) cuvintele „societăți comerciale” de substituit cu textul „entități cu personalitate juridică, dispunând de patrimoniu propriu, gestiune economică proprie și autonomie financiară și funcțională.”

Prin modificările în cauză, autoritățile publice locale vor putea concesiunea bunurile din componența infrastructurii tehnico-edilitare contra unei redevențe, ce ar permite efectuarea investițiilor întru înlocuirea, modernizarea și dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare.

12. Art. 13¹, alin. (11) considerăm necesar și oportun de expus în următoarea redacție:

„(11) Redevența pentru transmiterea dreptului de folosință a bunurilor aferente serviciului de alimentare cu apă și de canalizare se stabilește în contractul de delegare a gestiunii/de concesiune a bunurilor, la nivelul calculat similar amortizării acestor bunuri. În cazul în care echivalentul amortizării bunurilor transmise nu acoperă serviciul datoriei aferent împrumuturilor pentru finanțarea investițiilor puse în funcțiune, nivelul anual al redevenței trebuie să fie egal cu serviciul datoriei aferent împrumuturilor date, cu condiția că valoarea recuperată nu poate fi mai mare decât valoarea lui inițială.”

Argumentarea pentru propunerea dată, derivă din solicitările operatorilor privind insuficiența surselor financiare pentru achitarea creditelor și dobânzilor conform tranșelor stipulate în acordurile de finanțare cu instituțiile financiare internaționale. La moment aceasta va da posibilitate operatorilor să-și onoreze obligațiunile față de creditorii internaționali.

13. Articolul 15 alin. (1) după lit. h) din lege propunem să fie completat cu lit. j) cu următorul cuprins:

„i) la fiecare ciclu alternat de 5 ani să prezinte spre aprobare cuantumurile cheltuielilor de bază pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;

Completarea cu lit. i) vine să aducă o claritate în partea ce ține de obligația operatorului, titular de licență în partea ce ține de obligația acestuia de a prezenta spre aprobare cuantumurile cheltuielilor de bază pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, acestea fiind o componentă tarifară, care va da o previzibilitate a acestor cheltuieli pe parcursul perioadei de 5 ani.

14. La art. 16 la propunerea de completare a alin. (2) cu lit. l) și m), considerăm necesar și oportun după cuvântul „consumatori” să se completeze cu cuvintele „alții decât casnici”.

Conform prevederilor art. 54 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație. Astfel, este necesar a se clarifica pentru care categorie de consumatori este necesar obligația prezentării anchetei sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare. Totodată este necesar a se clarifica în vederea neadmiterii interpretărilor eronate, ancheta presupune schema sistemului de alimentare și canalizare ale consumatorului?

Obiecția, este relevantă și pentru propunerea de completare a art. 17 cu lit. p) și q).

15. La art. 26 alin. (4¹), propunem substituirea cuvântul „Echiparea” cu cuvântul „Contorizarea”. Acesta este un termen utilizat în Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

16. La art. 29, alin. (4), lit. a) propunem de exclus textul „conform planului de investiții aprobat de autoritatea publică abilitată să probe tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare”.

Încheierea contractului nu este o procedură care să fie prevăzută în planurile anuale de investiții. În plan se prevede doar achiziționarea contoarelor, însă aceasta nu prezintă un motiv de a accepta sau a refuza încheierea contractelor. Redacția actuală duce la diverse interpretări din partea operatorilor.

17. Totodată, propunem completarea art. 32 alin. (3) după lit. e) cu litera f) cu următorul conținut:

„f) să prezinte documente care confirmă calitatea apei potabile”.

Completarea în cauză este necesară reieșind cadrul normativ în vigoare. Astfel, Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare creează cadrul legal pentru înființarea, organizarea, gestionarea, reglementarea și monitorizarea funcționării serviciului public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate menajere și industriale.

Articolul 19 alin. (2) din Legea nominalizată stabilește, că apa potabilă distribuită consumatorilor trebuie să întrunească, la bransamentele acestora, condițiile de potabilitate prevăzute în normele tehnice și în reglementările legale în vigoare.

Cadrul juridic care reglementează calitatea apei destinate consumului uman este Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile, Regulamentul sanitar privind sistemele mici de alimentare cu apă potabilă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1466 din 30.12.2016, Normele sanitare privind calitatea apei potabile, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 934 din 15.08.2007 și Regulamentul sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 651/2023, care va intra în vigoare la 13.04.2024.

Astfel, considerăm necesar și oportun impunerea unei condiții obligatorii pentru operatori la obținerea licenței, să prezinte documente care confirmă calitatea apei potabile, furnizate consumatorilor. Neconformitățile ce țin de potabilitatea apei potabile furnizate de către operatori reprezintă pericol pentru sănătatea umană, care poate cauza diverse prejudicii sănătății publice a populației.

18. La art. 35 alin. (3) pct. 1) lit. c) considerăm necesar și oportun de exclus textul „Convenția colectivă (nivel de ramură) și Contractele colective la nivel de unitate, aprobate în modul corespunzător”.

În temeiul art. 46 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dispozițiile de conținut al unei legi stabilesc reguli, drepturi și obligații, precum și modul de realizare ale acestora și consecințele juridice ale nerespectării regulilor, drepturilor și obligațiilor. Pe când actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autorităților publice autonome, conform art. 16 din Legea nr. 100/2017 sunt emise și aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

Contractul Colectiv de muncă este actul juridic care reglementează raporturile de muncă și alte raporturi sociale în unitate, încheiat în formă scrisă între salariați și angajator de către reprezentanții acestora.

Potrivit art. 31 din Codul muncii, conținutul și structura Contractului Colectiv de muncă sunt determinate de părți. Potrivit alin. (3), în contractul Colectiv de muncă pot fi prevăzute, *în funcție de situația economico-financiară a angajatorului, înlesniri și avantaje pentru salariați, precum și condiții de muncă mai favorabile în raport cu cele prevăzute de legislația în vigoare și convențiile colective.*

Prin urmare, este reiterată obligația părților privind respectarea principiilor de bază ale parteneriatului social și anume evaluarea posibilităților reale de îndeplinire a angajamentelor asumate de părți.

Astfel, conform art. 33 alin. (7) din Codul muncii, sub incidența contractului colectiv de muncă încheiat pe unitate în ansamblu cad salariații unității, ai filialelor și ai reprezentanțelor acesteia, care au împuternicit reprezentanții lor să participe la negocierile colective, să elaboreze și să încheie contractul colectiv de muncă în numele lor.

Contractul Colectiv de muncă este un contract bilateral (încheiat între reprezentanții salariaților și angajatorilor din cadrul unei entități). Din analiza clauzelor contractuale care sunt statuate în art. 31

alin. (2) din Codul muncii și care pot fi înserate într-un contract colectiv de muncă, deducem că acestea fixează angajamente juridice doar în sarcina părților contractante.

În conformitate cu art. 35 al Codului muncii, Convenția colectivă este un act juridic care stabilește principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă și a raporturilor social-economice legate nemijlocit de acestea, care se încheie de către reprezentanții împuterniciți ai salariaților și ai angajatorilor la nivel național, teritorial și ramural, în limitele competenței lor.

Potrivit art. 36 al Codului muncii, conținutul și structura convenției colective se stabilesc prin acordul reprezentanților părților, care sînt liberi în alegerea cercului de probleme ce urmează a fi negociate și incluse în convenție.

Alin. (2) art. 37 al normei legale prevede că „Negocierea, încheierea și modificarea clauzelor convenției colective la nivelul respectiv, clauze care prevăd alocarea unor mijloace bugetare, se efectuează, de regulă, de către părți înainte de elaborarea proiectului bugetului respectiv pentru anul financiar corespunzător termenului de acțiune a convenției.

Convenția colectivă este act juridic și nu are statut de act legislativ/ normativ de reglementare la nivel de stat executarea căruia să fie asigurată prin forța coercitivă a statului.

Totodată, menționăm că Convenția Colectivă este un act juridic care stabilește principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă și a raporturilor social-economice legate nemijlocit de acestea, care se încheie de către reprezentanții împuterniciți ai salariaților și ai angajatorilor la nivel național, teritorial și ramural, în limitele competenței lor, art. 35 din Codul Muncii.

Negocierea Convenției colective referitor la clauzele ce prevăd alocarea unor mijloace financiare bugetare se efectuează, de regulă de către patronate, înainte de elaborarea bugetului pentru anul financiar corespunzător, termenului de acțiune a convenției.

Referitor la reflectarea în tarif a obligațiilor părților stabilite prin convențiile colective și contractele colective, acestea nu pot fi reflectate în tarife prin prisma politicii tarifare, din următoarele considerente.

Potrivit Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică și legilor sectoarele, Agenția își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare. Potrivit, pct. 13 lit. k) și j) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334/2018, în vederea realizării misiunii sale, Agenția aplică principiul „eficiență maximă la costuri minime” și supraveghează respectarea acestuia de către întreprinderile din sectorul energiei și operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare la calculul prețurilor și tarifelor pentru serviciile prestate.

Astfel, în reglementarea tarifară, Agenția trebuie să promoveze o politică tarifară adecvată, prin includerea în tarif a cheltuielilor stric necesare și justificate. Această abordare este în toate sectoarele reglementate de către ANRE.

19. La art. 35 completarea cu alin. (3)¹) o considerăm inoportună.

Prin alineatul în cauză sunt descrise principiile de aprobare a tarifelor. Principiile de aprobare a tarifelor sunt expuse în alineatul (4) al articolului 35, care în mare măsură expune conținutul propus de autor.

20. La art. 35, completarea cu alin. (5)¹) o considerăm inoportună și contrară prevederilor art. 7 alin. (2) lit. i) din lege și actelor normative de reglementare ce țin de determinarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Cota pierderilor de apă este o componenta tarifară și ține de competența autorității de reglementare. Consumul tehnologic și pierderile de apă se determină în scopuri tarifare în baza Regulamentului aprobat de ANRE, în temeiul prevederilor art. 7 alin. (2) lit. i) din lege.

Conform prevederilor art. 7 alin. (3) lit. c) din lege, Agenția pune în aplicare principiul eficienței maxime la cheltuieli minime la calcularea și aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Ca urmare, orice componentă a tarifului urmează a fi justificată de operator și verificată de Agenție pentru a se asigura respectarea principiului menționat.

Prin modificările propuse în lege, este ignorată competența ANRE ca autoritate de reglementare de a stabili nivelul consumului tehnologic și pierderilor de apă determinate în scopuri tarifare, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de

alimentare cu apă. Mai mult ca atât, competența ANRE de a stabili nivelul consumului tehnologic și pierderilor de apă determinate în scopuri tarifare este prevăzută în toate sectoarele reglementate de către Agenție.

Agenția reiese din faptul că, principiile de reglementare trebuie să fie similare în toate sectoarele, fără excepții. Totodată, menționăm că autoritățile administrației publice locale nu dispun de specialiști în domeniu pentru a verifica și stabili nivelul acestei cote.

Totodată, menționăm că Moldova nu este membră a Asociației Internaționale a Apei, ca urmare nici o instituție a statului nu poate fi obligată să utilizeze un act al acestei Asociații, or țările europene care folosesc documentația dată utilizează date prevăzute în Balanța apei, un instrument obligatoriu prevăzut de legislația UE. Republica Moldova prin legislația sa națională nu prevede un astfel de instrument, ca urmare nu se poate ghida de un act internațional.

Referitor la pierderile justificate de starea tehnică a sistemelor ANRE vine cu un exemplu care confirmă imposibilitatea aprobării acestora de către autoritățile publice locale. Autoritățile administrației publice locale reieșind din pierderile efective în rețelele publice de apă și consumul tehnologic în procesele de captare, tratare, înmagazinare a apei, urmează să identifice surse financiare pentru proiecte de investiții în vederea diminuării acestor pierderi, or aprobarea cotei pierderilor în funcție de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare nu va contribui la eficientizarea activității operatorilor în sensul diminuării pierderilor și a consumului tehnologic.

Or, prin utilizarea modelelor de calcul prezentate de către operator aplicând coeficienții în funcție de vârsta rețelelor, cu includerea acestora în calculul general al CTP de apă calculat conform Regulamentului nr. 180/2016, s-a constatat că operatorul în anul 2022 a calculat pierderile de apă în volum de 29 061 mii m³, ceea ce comparativ cu CTP efectiv înregistrat este de 1,4 ori mai mare (143,5 %).

Având în vedere cele relatate, de menționat, că propunerea de a prevedea o cotă corespunzătoare a pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare nu este justificată, este lipsită de temei, iar acceptarea acestor modificări ar lipsi operatorii de orice aspirație de a-și eficientiza activitatea prin diminuarea pierderilor în sistem și, în așa mod, contribuind anual la majorări de tarife.

21. Articolul 35 alin.(13) considerăm necesar de expus în următoarea redacție:

„(13) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate prestate de titularii de licențe care activează în condițiile unor acorduri sau contracte încheiate cu organismele financiare internaționale, ratificate sau aprobate de Parlament, Guvern sau de consiliile locale, se stabilesc în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate și se aprobă de către Agenție.”

Multe acorduri internaționale și contracte încheiate cu organismele financiare internaționale au stabilite un sistem tarifar progresiv care nu are un raționament la determinarea tarifelor pentru furnizarea/prestarea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare. Din aceste considerente ANRE nu poate asigura principiile stabilite la alin. (4) și este în imposibilitate de a justifica, și argumenta cheltuielile incluse în tarif.

22. La art. 35 alin. (16) textul „deciziile consiliului local sau” propunem a fi exclus.

Urmare a propunerilor din legea, prerogativa de aprobare a tarifelor pentru titularii de licențe îi revine Agenției. Hotărârile Agenției vor fi publicate în Monitorul Oficial. Respectiv, autoritățile administrației publice locale, nu vor mai avea competențe de aprobare a tarifelor și a emite decizii în acest sens.

23. La alin. (3) al Art. III din proiect, prima propoziție se propune a fi substituită cu propoziția:

„(3) Operatorii care corespund criteriilor stabilite la art. 32 alin. (1) al prezentei legi” și în continuare după text.

Modificarea respectivă este necesară având în vedere următoarele aspecte. Prin Avizul nr. 05-03/4286 din 16.10.2023, Agenția a propus introducerea alineatului respectiv, unde prima propoziție avea o altă redacție și anume - „Operatorii care întrunesc condițiile de licențiere, stabilite la art. 32 al

prezentei legi” și în continuare după text. Autorul a acceptat propunerea, dar totodată a operat modificări în redacția primei propoziții a alineatului respectiv, cu argumentările expuse în Tabelul de Sinteză. Astfel, prin modificarea primei propoziții, textul alineatului s-a denaturat și se interpretează contradictoriu cu alin. 7 al Art. III din proiect. În context menționăm, că sub formularea propusă de autor „Operatorii care desfășoară activitatea prevăzută la art. 32 alin. (1)”, cad inclusiv titularii de licențe. Prin urmare nu este clar, dacă titularii de licență sunt obligați să obțină licențe noi pentru activitatea respectivă. Totodată, această normă imperativă se răsfrânge și asupra operatorilor care deservește un număr de consumatori mai mic decât cel necesar pentru obținerea licenței. Astfel nu este clar cum autoritatea emitentă urmează să aplice Legea în cazul unor norme contradictorii. Modificarea propusă de ANRE, urmează să excludă orice interpretări, dat fiind faptul că se referă strict la criteriul obligatoriu pentru licențiere și anume deservirea unui număr minim de 3 000 consumatori.

24. Alin. (4) al Art. III din proiect, se exclude.

Această modificare se impune, reieșind din faptul că alin. (7) al aceluiași articol stabilește o norma similară care se referă la toate licențele eliberate până la intrarea în vigoare a modificărilor respective. Totodată, atenționăm, că excepția formulată la alin. (4) va genera interpretări referitoare la valabilitatea licențelor operatorilor care deservește un număr de la 2000 până la 3000 de consumatori.

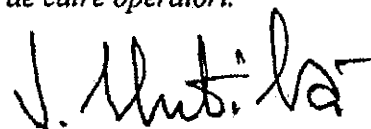
25. Art. III se completează cu un alineat nou după cum urmează:

„8) „În termen de cel mult 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, titularii de licențe pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, vor reperfecta licențele deținute în vederea ajustării datelor, conform prevederilor prezentei legi.”

Modificarea respectivă se impune reieșind faptul că urmare a intrării în vigoare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*perfecționarea guvernancei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare*), se va modifica atât denumirea genului de activitate pentru care au fost eliberate licențele cât și Anexa nr. 1 la acestea „Condițiile de licențiere”, care sunt parte integrată a acestora. Astfel, impunerea obligației de reperfectare a licențelor deținute, va avea drept efect actualizarea datelor din licențele deținute.

În același timp, este necesar de modificat pct. 27 din Anexa nr. 1 a Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător prin substituirea cuvintelor „la nivel de regiune, raion, municipiu, oraș și, după caz, sat, comună” se substituie cu textul „a operatorilor în căror arie de operare sunt mai mult de 3 000 de consumatori”.

De asemenea, reieșind din completările ce urmează a fi operate în Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, este necesar de efectuat modificările de rigoare și în Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală. Totodată, în cazul în care consiliile locale vor dori să asigure un tarif sustenabil pentru păturile social-vulnerabile, urmează în lege să fie instituit un mecanism de subvenționare a veniturilor ratate de către operatori.

Veaceslav UNTILA
Director general

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md,
www.calm.md

Nr.393 din 28 decembrie 2023

**Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării
Regionale al Republicii Moldova**
secretariat@midr.gov.md
sergiu.tabacaru@midr.gov.md

copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Aviz

repetat la proiectul definitivat al hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare
(număr unic 783/MIDR/2023)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 19-6416 din 16.12.2023 de avizare repetată a proiectului definitivat de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023) [în continuare - proiectul].

CALM a analizat prevederile proiectului de lege prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă:

- Constituția Republicii Moldova;
- Codul civil;
- Codului administrativ;
- Legea privind administrația publică locală nr.436/2006;
- Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova;
- Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă;
- Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002;
- Legea nr. 160/ 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;
- Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice;
- Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice;
- Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;
- Legea nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- Legea cu privire la condominiu nr. 187/2022;

- Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în localitățile urbane și rurale;
- Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 355/2019;
- Regulamentul-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 356/2019;
- Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 357/2019;
- Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 489/2019.

3. Constatări principale:

3.1. Proiectul admite interferențe și chiar coliziuni legale în materie de competențe în domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, fără a le soluționa.

Articolul 4 (*Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale*) alin. (1) lit. c) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, prevede că *pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate: distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale.*

Articolul 14 (*Competențele de bază ale consiliilor locale*) alin. (2) lit. j¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, prevede *pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, că consiliul local realizează următoarele competențe: decide delegarea competenței de aprobare a tarifelor la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz.*

Articolul 15 alin. (2) lit. c) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002, prevede că: *„Autoritățile administrației publice locale au față de operatori următoarele drepturi: să se pronunțe asupra tarifelor propuse de operator”.*

Având în vedere că aceste competențe (prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare) sunt proprii APL de nivelul întâi, și intervenția în acestea (interferența competențelor) prezintă probleme de legalitate, poate și de constituționalitate, urmează a fi analizate și implementate opțiunile plauzibile care vor soluționa aceste interferențe și coliziuni legale.

3.2. Proiectul nu prevede o claritate în privința fondării și licențierii operatorilor regionali, precum și competențelor de aprobare a tarifelor de furnizare a serviciilor acestora, inclusiv persistă riscul de blocaje dintre autoritățile publice locale, operatori și ANRE.

3.3. Formularea unor norme este inacceptabilă, pe motiv că intră în coliziune cu normele legale: impune sarcini și competențe, fără a fi alocate resursele necesare (ex.:

asigurarea obligatorie de către APL în termen de 2 ani a furnizării/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare; obligativitatea asigurării cu contoare, obligativitatea evidenței consumatorilor neconectați la serviciu).

3.4. Aspectele de încetare a valabilității, de eliberare/reperfectare a licențelor operatorilor și necorelarea acestora cu termenele contractelor de delegare a gestiunii sau de concesiune a serviciului public sunt de natură (prezintă riscuri majore) să afecteze cu imprevizibilitate prestarea serviciilor și poate afecta sustenabilitatea furnizării, iar implicit consumatorii, dar și autoritățile administrației publice locale.

4. Propuneri asupra proiectului.

Propunem modificări și completări la proiect, după cum urmează:

4.1. La Art. I pct. 3 (Articolul 5: se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia sunt obligate să asigure delegarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare unui operator/operator regional titular de licență existent”) este necesară corectarea gramaticală a cuvântului „*publice*” (corect „*public*”) și excluderea cuvântului „*existent*” (în caz contrar, nu se vor putea contracta operatori/operatori regionali care vor obține licență ulterior).

4.2. La Art. I pct. 4 (*La articolul 7: litera j*) va avea următorul cuprins:

„*j*) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, precum și pentru serviciile auxiliare, furnizate de titularii de licențe, determinate și justificate de operator în conformitate cu metodologiile aprobate de Agenție”) **menționăm că această normă intră în contradicție cu:**

- **art.14** (Competențele de bază ale consiliilor locale) **alin. (2) lit. j¹)** din **Legea nr. 436/2006**, care prevede: „Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, **consiliul local realizează următoarele competențe: decide delegarea competenței de aprobare a tarifelor la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz;**

- **art. 4** (Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale) **alin. (1) lit. c)** din **legea nr. 435/2006**, care prevede: „Pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate: **distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale**”.

- **art.15 alin. (2) lit. c)** din **Legea nr. 1402/2002**, care prevede: „Autoritățile administrației publice locale au față de operatori următoarele drepturi: să se pronunțe asupra tarifelor propuse de operator”.

4.3. La Art. I pct. 5 (*La Articolul 8: se completează cu alineatul (2¹)*) cu următorul cuprins:

„(2¹) *Autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi cu un număr mai mare de 1000 de consumatori, asigură furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator/operator*

regional titular de licență.”) menționăm că această normă urmează a fi reformulată, având în vedere că redacția actuală obligă APL de nivelul întâi să asigure furnizarea/prestarea serviciului, indiferent de faptul dacă:

furnizarea/prestarea serviciului nu este posibilă din punct de vedere tehnic;

furnizarea/prestarea serviciului nu este fezabilă din punct de vedere economic.

S-a putea ca ideea pe care a avut-o în vedere autorul proiectului să fi fost de fapt ca furnizarea/prestarea serviciului să fie asigurată de un operator/operator regional titular (anume) de licență. Formularea actuală este inacceptabilă, pentru că intră în coliziune cu normele legale, impune sarcini și competențe, fără a fi alocate resursele necesare (contravine art. 3 li. e) din Legea nr. 435/2006: „principiul corespunderii resurselor cu competențele, care presupune corespunderea resurselor financiare și materiale alocate autorităților publice locale cu volumul și natura competențelor ce le sînt atribuite pentru a asigura îndeplinirea eficientă a acestora” și art. 6 alin. (6) din aceeași lege: „Delegarea de competențe este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente”.

4.4. La Art. I pct.12 (Articolul 13¹): se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sau componente ale acestora aflate în proprietatea publică a statului sînt bunuri de interes și folosință publică și aparțin, prin natura lor sau potrivit legii, domeniului public al statului, fiind supuse regimului juridic al proprietății publice în conformitate cu Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice.”) este necesară excluderea alin. (1¹) propus de autorul proiectului și expunerea punctului 12 cu următorul cuprins:

Articolul 13¹ (Regimul juridic al sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare): alin. (2) lit. c) se completează cu cuvintele: „în conformitate cu Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice”.

Menționăm, că art. 13¹ alin. (2) lit. c) prevede că:

„sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sau părțile componente ale acestora, realizate în comun prin programe de investiții, aparțin domeniului public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale și se înregistrează în patrimoniul acestora pe baza următoarelor criterii: bunurile construite în raza mai multor unități administrativ-teritoriale și/sau care deserveșc mai multe unități administrativ-teritoriale aparțin domeniului public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale dacă aceste unități administrativ-teritoriale sînt situate în raioane/municipii diferite, apartenența acestora stabilindu-se prin decizia consiliilor raionale/municipale sau prin hotărîre de Guvern”.

În cazul în care se va menține redacția inițială a autorului proiectului, va fi posibilă/admisă o interpretare eronată că efectele Legii nr. 29/2018 se răsfrîng doar asupra bunurilor proprietate a statului.

4.5. La Art. I pct. 24 (Alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) *Licențele pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se eliberează pe un termen de 5 de ani. După expirarea termenului de valabilitate a licenței operatorul o poate prelungi în baza cererii depuse către Agenție.*”) **menționăm că este o anomalie faptul ca termenele contractelor de delegare a gestiunii sau de concesiune a serviciului public sunt de pînă la 49 de ani, iar licențele operatorilor doar de 5 ani. Propunem reexaminarea acestui aspect, în sensul ca licențele operatorilor să se reperfecteze automat după o anumită perioadă de activitate, dacă nu au existat încălcări grave din partea operatorului de natură să afecteze validitatea licenței/licențierii. În caz**

contrar, aceste relații contractuale și însăși activitatea operatorilor va fi supusă unui grad înalt de impreviziune, ceea ce va afecta sustenabilitatea furnizării.

4.6. Referitor la Art. I pct. 26, reiterăm că intră în coliziune cu normele legale specificate la pct. 4.1., necesitând revizuirea, următoarele norme ale proiectului:

„La articolul 35: alineatele (5) și (6) vor avea următorul cuprins:

(5) Cheltuielile de bază și tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru serviciul public de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, furnizate/prestate de titulari de licențe se determină de către operator în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate, se aprobă de către Agenție în modul stabilit și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. „(6) Agenția, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la primirea de la operator a cererii de examinare și aprobare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și va emite hotărârea privind aprobarea tarifelor.”;

alineatele (15) – (17) vor avea următorul cuprins:

„(15) Tarifele pentru serviciile auxiliare furnizate de operatorii titulari de licențe, se aprobă de Agenție, bazându-se pe aceleași principii și proceduri ca și în cazul tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate și serviciul public de epurare a apelor uzate”.

Iar în alin.:

„se completează cu alineatul (3¹) și (5¹) cu următorul cuprins: (5¹) La fundamentarea tarifelor, operatorii pot să solicite o cotă corespunzătoare a pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare. Nivelul acestei cote se aprobă de către consiliul local al unității administrativ-teritoriale pe baza pe baza unui studiu în care este folosită metodologia Asociației Internaționale a Apei pentru identificarea, cuantificarea și reducerea apei care nu aduce venituri, cu prezentarea planului de investiții și evaluarea rentabilității proiectului)” urmează a fi excluse cuvintele „pe baza” (care eronat se repetă).

4.7. Referitor la Art. I pct. 29 (Se completează cu articolele 36² - 36⁴ cu următorul cuprins:

„Articolul 36². Dezvoltarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și planurile de investiții

(3) Operatorul este obligat să prezinte Agenției, pentru examinare și aprobare, planul de dezvoltare elaborat și coordonat de autoritatea administrației publice locale. Agenția solicită operatorului să coordoneze cu autoritățile administrației publice locale modificarea planului de dezvoltare, inclusiv dacă acesta nu corespunde necesităților de investiții identificate în procesul de consultare.

(5) Planul de dezvoltare aprobat se publică pe pagina electronică a operatorului. Agenția monitorizează și evaluează punerea în aplicare a planului de dezvoltare aprobat. Anual, în funcție de necesitate sau la solicitarea Agenției, operatorul examinează oportunitatea modificării planului de dezvoltare și, după respectarea procedurii descrise în prezentul articol, prezintă spre aprobare Agenției planul de dezvoltare modificat coordonat cu autoritatea administrației publice locale), pentru predictibilitate, se propune substituirea cuvintelor „autoritatea administrației” cu cuvintele „autoritatea executivă a administrației”.

4.8. Referitor la Art. III (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova):

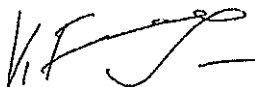
4.8.1. alin. (4) *Licențele acordate operatorilor în a căror arie de operare sunt mai puțin de 2000 de consumatori sunt valabile până la finele perioadei pentru care au fost acordate) menționăm că această normă contravine principiului prin care nu pot fi anulate „drepturile dobândite”. Propunem reexaminarea acestei norme, în sensul ca licențele operatorilor să se reperfecteze automat după o anumită perioadă de activitate, dacă nu au existat încălcări grave din partea operatorului de natură să afecteze validitatea licenței/licențierii. În caz contrar, aceste relații contractuale și însăși activitatea operatorilor va fi supusă unui grad înalt de impreviziune, ceea ce va afecta sustenabilitatea furnizării și implicit consumatorii, dar și autoritățile administrației publice locale.*

4.8.2. alin. (5) *Autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi cu un număr mai mare de 1000 de consumatori, în termen de 2 ani de la publicarea prezentei legi vor asigura prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator/operator regional titular de licență). Această normă urmează a fi reformulată ținând cont de motivele și raționamentele expuse la pct. 4.3.*

În contextul celor expuse, pentru susținerea proiectului de lege, CALM solicită luarea în considerație a propunerilor și constatările menționate.

Cu respect,

Directorul executiv CALM
FURDUI Viorel

Ex. Igor Cristal, expert CALM
Tel:22-35-09

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt.162, tel. 022 20 45 87. e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

04.01.2024 Nr. 08-02/18

La nr. _____ din _____

**Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale**

Copie: **Cancelaria de Stat**

În contextul avizării repetate a proiectului hotărîrii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic 783/MIDR/2023) Ministerul Mediului comunică lipsa de obiecții și propuneri suplimentare.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV

Guvernul Republicii Moldova
Agenția Proprietății Publice
„TERMOELECTRICA” S.A.
MD-2024, mun. Chișinău, str. Tudor Vladimirescu, 6
Tel.: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticamera@termoelectrica.md
Cod fiscal: 1003600026295, Cod TVA: 0400008
Cod IBAN: MD63ML000000002251328842
B.C. „Moldindconbank” S.A., sucursala „Burebista”
Capitalul social: 554051660 lei

Правительство Республики Молдова
Агентство Публичной Собственности
„TERMOELECTRICA” А.О.
MD-2024, мун. Кишинэу, ул. Тудор Владимиреску, 6
Тел.: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticamera@termoelectrica.md
Фискальный код: 1003600026295, НДС: 0400008
Код IBAN: MD63ML000000002251328842
B.C. „Moldindconbank” А.О., отделение „Burebista”
Уставный капитал: 554051660 лей

Nr. 49/44 din 05.01.2024
La nr. f/n din 19.12.2023

**Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale**
e-mail: sergiu.tabacaru@midr.gov.md

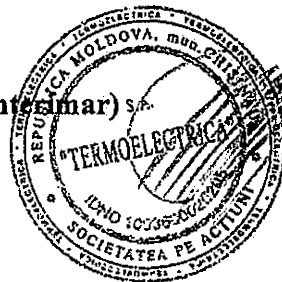
Copie: **Agenția Proprietății Publice**
e-mail: corespondenta@app.gov.md

Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. Vă informează că, în scopul avizării repetate, a examinat setul de materiale referitor la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernancei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic – 783/MIDR/2023) și comunică lipsă de obiecții și propuneri la proiectul menționat.

Cu respect,

Director General al întreprinderii (intreprisar) S.A.

Iurie RAZLOVAN

Ex: Gherșun Natalia
Tel: 022-436-472

Propuneri de modificare și completare la Legea nr.303 din 2013

Nr. propunerii	Conținutul propunerii	Argumentarea autorului propunerii
1.	Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare	Având în vedere că discuțiile inițiale se concentraseră exclusiv pe Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, propun ca acesta să rămână focalizarea noastră principală. Schimbările adiționale în alte legi, sugerată recent, necesită mai mult timp pentru analiză și dezbateri. Așadar, recomand ca modificările actuale să se limiteze la Legea nr. 303/2013 și să alocăm următoarele șase luni pentru revizuirea și discutarea altor legi relevante, după publicarea acestei legi modificate.
2.	<p>La Articolul 4: noțiunea de „<i>branșament de apă</i>” va avea următorul cuprins: „<i>branșament de apă</i> - parte din rețeaua publică de alimentare cu apă care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție și instalația internă de apă a consumatorului. Branșamentul de apă deservește un singur consumator. În cazuri temeinic justificate și atunci când condițiile tehnice nu permit altă soluție, se poate admite alimentarea cu apă a mai multor consumatori de</p>	<p>Susțin introducerea noțiunii de 'branșament de apă' în Legea nr. 303/2013, adăugând la argumentele autorului proiectului următoarele puncte esențiale:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. operatorii sunt responsabili pentru instalarea contoarelor de apă, care ar trebui montate în cămine aparținând operatorului pentru a asigura protecția lor împotriva înghețului și inundațiilor, și pentru a nu afecta transmiterea datelor la contoarele inteligente; 2. practica de a construi branșamente de apă cu cămine de plastic, începută în 2010 cu

	<p>la același bransament de apă. Cheltuielile pentru execuția bransamentului până la contor, inclusiv a căminului de bransament se suportă de operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, calculat conform Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție. Cheltuielile pentru execuția bransamentului de la punctul dedelimitare până la instalațiile interne se suportă de către consumator și se execută fie de către operator, fie de consumator.</p>	<p>finanțarea BERD, a eficientizat conectarea la rețeaua de apă. Costurile acestor construcții au fost incluse în tariful de apă;</p> <p>3. cheltuielile operatorilor pentru reparațiile bransamentelor vechi, care nu sunt reflectate în tarifele actuale, ar trebui incluse pentru a îmbunătăți gestiunea infrastructurii de apă. O bună parte din pierderile înregistrate de operatori se datorează deteriorării bransamentelor;</p> <p>4. termenul de executare a bransamentului de apă, reglementat de HANRE nr. 356/2019, care stabilește durata maximă de 30 sau 45 de zile în funcție de tipul consumatorului, este adecvat. În plus, având în vedere perioada de până la 20 de zile pentru eliberarea avizului de bransare la rețeaua publică de alimentare cu apă, operatorii sunt capabili să respecte termenii legislativi pentru prestarea serviciului.</p>
3.	<p>La Articolul 5: Alineatul (4) - se abrogă.</p>	<p>Având în vedere că Articolul 5 se referă la competențele Guvernului și propunerea de la alineatul (4) intră sub competența autorităților administrației publice locale, este recomandat să se mute acest punct din Articolul 5 în Articolul 8 pentru a respecta coerența legislativă.</p>
4.	<p>La Articolul 7: Alineatul (2) litera a) va avea următorul cuprins:</p>	

<p>”a) eliberează, în conformitate cu procedura și cu cerințele stabilite de lege, licențe operatorilor care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în localități în care locuiesc peste 3000 de locuitori în aria de operare conform Biroului Național de Statistică, pentru activitatea de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prestarea serviciul public de alimentare cu apa; - prestarea serviciul public de alimentare cu apă tehnologică; - prestarea serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate; - prestarea serviciul public de epurare a apelor uzate; - producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii.” <p>Alineatul (2) se completează cu litera i¹⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„i¹⁾ aprobă tarifele furnizate de operatori care dispun de licență pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - serviciul public de alimentare cu apa; - serviciul public de alimentare cu apă 	<p>Modificările sugerate la aliniatul (2), literele a) și adăugarea literei i¹⁾ vor ajuta la îndeplinirea scopurilor stabilite de autorul proiectului de lege, oferind date esențiale autorităților locale pentru selectarea operatorilor în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare (AAC) și supravegherea activității acestora. Menționez, că nu există nici un argument credibil că eliberarea licențelor noi va genera un număr mare de solicitări din partea operatorilor și aceasta va bloca lucrul ANRE.</p>
--	--

	<p>tehnologică;</p> <ul style="list-style-type: none"> - serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate; - serviciul public de epurare a apelor uzate; - serviciile auxiliare; - producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii.” <p>la litera i) se completează cu cuvintele „, , justificate de starea tehnică a acestora, și ținând cont de valoarea investițiilor planificate de operator care vor duce la micșorarea apei care nu aduce venituri”;</p> <p>Literele j) - se abrogă;</p>	<p>Modificarea formulării la litera i) din aliniatul (2) clarifică pașii reglementatorului în evaluarea pierderilor în tarif:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza stării tehnice a rețelelor operatorului și a pierderilor reale. 2. Evaluarea valorii și eficienței investițiilor planificate de operator pentru reducerea pierderilor. 3. În lipsa necesității de clarificări suplimentare, reglementatorul aprobă planul de investiții și dimensiunea pierderilor acceptate în tarif pentru perioada specificată. <p>Litera j) este propusă pentru abrogare, deoarece conținutul său este deja inclus în litera i¹⁾ a aliniatului (2).</p>
5.	<p>La Articolul 8: Alineatul (1) se completează cu litera n¹⁾:</p>	

<p>„n¹) în cazul neaprobării de către autoritățile publice locale a indicatorilor de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) lit. n) se vor aplica prevederile Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat de Agenție;</p> <p>q) aprobă nivelul cotei pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și ținând cont de valoarea investițiilor planificate de operator care vor duce la micșorarea apei care nu aduce venituri în sistemul public de alimentare cu apă în zona de activitate;</p> <p>Se completează cu alineatul (4) cu textul: „Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de</p>	<p>Alineatul (1) va fi completat cu litera n¹) prezentând o variantă ușor modificată. Hotărârea ANRE nr.356/2019 privind indicatorii de performanță pentru serviciile de alimentare cu apă și canalizare stabilește standarde minime, permițând autorităților locale să impună indicatori suplimentari specifici sistemului gestionat.</p> <p>Propunerea este de a adopta aceeași formulare utilizată de ANRE în Articolul 7, aliniatul (2), litera i).</p> <p>Având în vedere că Articolul 5 se referă la competențele Guvernului și propunerea de la aliniatul (4) intră sub competența autorităților administrației publice locale, este recomandat să se mute acest punct din Articolul 5 în Articolul 8 pentru a respecta coerența legislativă. Propunerea</p>
---	--

	<p>partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia sunt obligate să asigure delegarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare unui operator regional.”</p>	<p>din alineatul (4) induce un impact regulatoriu semnificativ în regionalizarea serviciilor de AAC.</p>
<p>6.</p>	<p>La Articolul 29: Alineatul (2) cu textul propus se abrogă;</p>	<p>Alineatul (2) trebuie eliminat, deoarece se referă la un document inexistent. Odată cu publicarea documentului de reglementare, aplicarea acestuia va fi suficientă, fără a fi nevoie de includerea în legea actuală.</p> <p>În ceea ce privește repartizarea volumelor de apă înregistrate la contorul de branșament:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legea nr. 303/2013 nu reglementează această problemă; ea aparține domeniului Legii nr. 187/2022 privind condominiul. - Repartizarea apei între contorul general al blocului locativ și contoarele individuale ale consumatorilor nu este o chestiune tehnică, ci una de management, de responsabilitate a administratorului blocului și a consiliului condominiului. Diferența de consum se achită de către administratorul blocului, cu fonduri prevăzute în bugetul anual al condominiului sau, în cazul unui

		management deficitar, din salariul administratorului.
7.	<p>La Articolul 32:</p> <p>După aliniatul (1) se introduc aliniate noi, aliniatul (1¹) – (1⁴), cu următorul cuprins:</p> <p>”(1¹) Licențele sunt acordate în patru clase, bazate pe numărul de locuitori din aria de operare conform datelor Biroului Național de Statistică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Clasa 4: 3,000 - 10,000 locuitori. • Clasa 3: 10,001 - 25,000 locuitori. • Clasa 2: 25,001 - 100,000 locuitori. • Clasa 1: peste 100,001 locuitori. <p>(1²) Titularii de licență care prestează un serviciu din cadrul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare au dreptul să participe la licitații de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, organizate de autoritățile administrației publice locale sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, în unități administrativ-teritoriale corespunzătoare clasei de licențiere acordate, doar dacă numărul de locuitori deserviți împreună cu numărul de locuitori ce urmează a fi deservit nu necesită o clasă de licențiere superioară.</p>	<p>Modificările propuse vor ajuta la atingerea obiectivelor legii privind operatorii de servicii de alimentare cu apă și canalizare (AAC) și monitorizarea acestora. Aceste date vor facilita selecția operatorilor de către autoritățile locale. Schimbarea licențelor existente cu cele noi va evalua capacitățile operatorilor, conducând la consolidarea prin fuziune a celor cu management și resurse umane insuficiente. Aceasta va îmbunătăți calitatea serviciilor și regionalizarea AAC. Propunerea de a introduce patru clase de licențe este aliniată cu obiectivele de integrare europeană a Republicii Moldova și cu experiența României în acest domeniu. Este esențial să se reglementeze trecerea de la o clasă de licență la alta și să se stabilească condiții minime clare pentru fiecare clasă de licență. Operatorii trebuie să demonstreze competențe adecvate pentru a respecta standardele stabilite, un proces care necesită timp și implementare consecventă. Adoptarea acestor măsuri este urgentă pentru a menține pasul cu evoluțiile din regiune.</p> <p>Introducerea claselor de licențe în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare (AAC) nu va conduce la o creștere semnificativă a</p>

<p>(1³) Titularii de licențe care constată că le este necesară o clasă de licențiere superioară vor solicita de la Agenție , cu cel puțin 15 zile înaintea desfășurării licitației (după caz), acordarea unei noi licențe, însoțită de documentele necesare atestării capacității tehnico-financiare pentru o clasă superioară de licențiere.</p> <p>(1⁴) În cazul în care termenul prevăzut la alin. (1³) nu este respectat, Agenția nu are obligația să analizeze și să evalueze cererea de acordare a unei noi licențe până la data desfășurării licitației.”</p> <p>Alineatul (3) litera c) va avea următorul cuprins: „c) să prezinte copii de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii/ contractul de concesiune, cu toate anexele încheiat/incheiate cu autoritățile administrației publice locale sau ale statului, sau după caz cu asociația de dezvoltare intercomunitară a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare. Licența poate fi obținută de operator, la cerere, fără prezentarea copiilor de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii. În acest caz, dacă în termen de 12 luni de la obținerea licenței titularul de licență nu prezintă copii de pe</p>	<p>numărului de operatori licențiați. Acest pronostic se sprijină pe două argumente principale:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Autoritățile publice locale, beneficiare ale asistenței statale pentru construirea sau reconstrucția sistemelor de AAC, vor fi nevoiți să transfere gestionarea acestor sisteme către operatorii regionali. 2. Operatorii interesați de obținerea licențelor vor trebui să îndeplinească cerința stipulată în articolul 32, aliniatul (3), litera d), care necesită prezentarea de documente ce atestă disponibilitatea de personal calificat esențial pentru activitatea licențiată.
---	---

<p>contractul/contractele de delegare a gestiunii, licența eliberată acestuia se retrage din oficiu prin hotărârea Agenției.”</p> <p>Alineatul (3) se completează cu litera f) – i) cu următorul cuprins:</p> <p>”f) să prezinte copii de pe certificatele de înmatriculare ale autovehiculelor, respectiv de pe contractele de leasing și contractele de închiriere, din care să rezulte dotarea minimă cu autovehicule necesare pentru prestarea/furnizarea serviciului pentru care se solicită acordarea licenței;</p> <p>g) pentru solicitanții licenței de clasa 3 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin două standarde:”ISO 9001,Sistem de management al calității. Cerințe” și ”ISO 45001,Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare”;</p> <p>h) pentru solicitanții licenței de clasa 2 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru</p>	<p>Aceste date sunt esențiale pentru autoritățile locale în selectarea operatorilor pentru gestiunea serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare (AAC).</p>
--	--

	<p>implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin trei standarde: "ISO 9001,Sistem de management al calității. Cerințe" , "ISO 45001,Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare", "ISO 14001,Sistem de management de mediu. Cerințe cu ghid de utilizare";</p> <p>i) pentru solicitanții licenței de clasa 1 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin patru standarde: "ISO 9001,Sistem de management al calității. Cerințe" , "ISO 45001,Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare", "ISO 14001,Sistem de management de mediu. Cerințe cu ghid de utilizare", "ISO 50001,Sistem de management al energiei. Cerințe și ghid de utilizare".</p>	<p>Operatorii de servicii de alimentare cu apă și canalizare (AAC) trebuie să aibă personal calificat și să demonstreze printr-o certificare adecvată nivelul de cunoștințe necesar. Implementarea standardelor de management durează 3-6 luni, iar asimilarea și respectarea lor de către personal necesită 3-4 ani. Este esențial să se implementeze aceste cerințe acum, nu peste doi ani, pentru a menține pasul cu dezvoltarea operatorilor din România și a evita riscurile legate de schimbările politice care ar putea afecta susținerea reformelor.</p>
8.	<p>La Articolul 34: alineatul (2) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:</p>	

	<p>„f) neprezentarea copiilor de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii/de concesiune în condițiile prevăzute la art. 32 alin. (3) lit. c)”.</p>	<p>Este o corectare de text cu trimitere la literă</p>
<p>9.</p>	<p>La Articolul 35: La alineatul (3), pct. 1) litera c) - textul propus se exclude. Aliniatul (3) după punctul 1) se introduce punct nou, punct 1'), cu următorul cuprins: ”1') Pentru deținătorii de licență de clasa 3 la cheltuielile de personal se aplică cuantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,35, pentru deținătorii de licență de clasa 2 la cheltuielile de personal se aplică cuantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,40, pentru deținătorii de licență de clasa 1 la cheltuielile de personal se aplică cuantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,5.”</p>	<p>Se sugerează eliminarea textului propus la alineatul (3), pct. 1) litera c), deoarece nu aduce noutăți semnificative referitoare la cheltuielile de personal. În schimb, se recomandă o nouă abordare a cheltuielilor de personal, descrisă în punctul 1') din alineatul (3). Conform Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014 – 2030), este esențial să se faciliteze dezvoltarea companiilor de apă-canal prin regionalizare. Totuși, în ultimii zece ani, legislația nu a oferit stimulente pentru asumarea responsabilității în regionalizare. Conform datelor Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, salariul mediu lunar nominal brut al unui angajat în domeniul apă și canalizare (grupele 3600 și 3700) în 2022 a fost de 8480,07 lei, în timp ce în sectoarele de energie electrică și gaze, salariul mediu a fost 15311,8 lei. În domeniul AAC în 2022 au activat 5839 de angajați. Această diferență salarială, evidențiată în cercetarea anuală "Câștigurile salariale și costul forței de muncă în anul 2022", subliniază provocările cu care se confruntă operatorii AAC în atragerea de specialiști calificați, în special în domenii competitive precum</p>

	<p>Aliniatul (3) după punctul 5) se completează cu punctele 5¹⁾ și 5²⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„5¹⁾ La fundamentarea tarifelor, operatorii pot să solicite Agenției/consiliului local includerea în tarif o cotă corespunzătoare a pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă pe sistemul public de alimentare cu apă /o parte din sistem, pentru o anumită perioadă de timp. Solicitarea poate fi făcută pe baza unui studiu în care este folosită metodologia Asociației Internaționale a Apei (IWA) pentru identificarea, cuantificarea și reducerea apei care nu aduce venituri (NRW), cu prezentarea planului de investiții și evaluarea rentabilității proiectului (ROI).</p> <p>5²⁾ Agenția/consiliul local, va evalua în 30 de zile lucrătoare cererea operatorului privind includerea costurilor pierderilor de apă care nu aduce venituri (NRW) în tarife în baza studiului prezentat. Nerespectarea condițiilor aprobate de</p>	<p>IT, din cauza lipsei de stimulente financiare comparativ cu alte sectoare prezente în zona de prestări servicii.</p> <p>Susțin formulările expuse în punctele 5¹⁾ și 5²⁾ din Aliniatul (3) din următoarele motive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea din punctul 5¹⁾ diferențiază clar între solicitările adresate către Agenție de către operatorii licențiați și cele adresate consiliilor locale de către operatorii nelicențiați. <p>Referitor la sistemele noi construite. Practica a demonstrat că, chiar și în cazul sistemelor noi preluate de la primării, pierderile de apă adesea depășesc normativele stabilite. Aceasta se datorează erorilor atât în proiectare, cât și în execuție, întâlnite la construcția acestor sisteme.</p>
--	--	---

	<p>implementare a măsurilor ce duc la micșorarea pierderilor de apă care nu aduce venituri va duce la revizuirea hotărârii/deciziei de includere în tarif a pierderilor reale de apă de către Agenție/consiliul local.”</p> <p>Alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(5) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, furnizate de toți furnizorii/prestatorii (cu licență sau fără de licență), se determină anual de către operator (prestator) în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate și se prezintă Agenției/consiliului local pentru aprobare.”</p>	<p>Propunerea pentru alineatul (5) prevede obligativitatea operatorilor de servicii publice de alimentare cu apă și canalizare (AAC) de a calcula anual tarifele pentru serviciile lor și de a le prezenta Agenției sau consiliului local (după competență) pentru aprobare. În același timp, ANRE trebuie să-și actualizeze Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, expusă în HANRE nr. 489 din 2019, și să aprobe anual aceste tarife.</p>
10.	Articolele 36² - 36⁴ se abrogă.	<p>Se recomandă eliminarea acestor articole deoarece conținutul lor este deja prezent în alte documente, cum ar fi HANRE nr. 355/2019, contractul de delegare a gestiunii serviciului,ș.a., eliminând astfel redundanța.</p>
11.	Art. II. – se abrogă.	<p>Având în vedere că discuțiile inițiale se concentraseră exclusiv pe Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, propun ca acesta să rămână focalizarea</p>

		<p>noastră principală. Schimbările adiționale în alte legi, sugerată recent, necesită mai mult timp pentru analiză și dezbateri. Așadar, recomand ca modificările actuale să se limiteze la Legea nr. 303/2013 și să alocăm următoarele șase luni pentru revizuirea și discutarea altor legi relevante, după publicarea acestei legi modificate.</p>
12.	<p>Art. II -</p> <p>(2) Guvernul Republicii Moldova și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică vor aduce actele lor normative în concordanță cu prezenta lege, în termen de până 6 luni de la data publicării prezentei legi.</p> <p>(3) Autoritățile administrației publice locale și centrale – fondatori ai întreprinderilor prestatoare de servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare (inclusiv operatorii care se află în procedura de restructurare conform prevederilor legii insolvenței nr.149 din 2012), în decurs de 6 luni de la publicarea prezentei legi vor reorganiza întreprinderile date în societăți pe acțiuni sau societăți cu răspundere limitată.</p> <p>(4) Întreprinderile prestatoare de servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare, deținătoare de licență eliberate de către Agenție,</p>	<p>Propunerile la Art.II au la bază următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - operatorii de servicii de AAC au nevoie de reforme urgente în domeniu, timpul de 12 luni sau 2 ani pentru a schimba licențe este exagerat și va discredita reforma; - stabilirea unui termen de 6 luni transmite un mesaj clar angajaților din sectorul AAC că reformele sunt în curs și oferă o perioadă de timp realistă pentru observarea rezultatelor concrete; - legiuitorul are autoritatea de a stabili condițiile de activitate în acest domeniu prin legi speciale, precum Legea nr. 303/2013, cum este menționat în aliniatul (3). <p>Este necesar ca toți operatorii, deținători de licențe, să schimbe licența deținută pe licențe noi pentru a</p>

	<p>se vor adresa peste 6 luni de la data publicării prezentei legi către Agenție pentru a schimba licența deținută pe altă licență/licențe conform prevederilor acestei legi.</p> <p>(5) Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia, în termen de 12 luni de la publicarea prezentei legi vor asigura prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator regional.</p> <p>Aliniatul (6) și (7) se abrogă.</p>	<p>asigura transparența în sectorul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare (AAC).</p> <p>Propunerea din aliniatul (5) induce un impact regulatoriu semnificativ. Odată implementată, autoritățile locale vor orienta căutarea către operatorii regionali existenți pentru delegarea serviciilor, în loc să înființeze noi operatori. Aceasta va duce la o expansiune efectivă a regionalizării în sectorul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare (AAC).</p> <p>Prevederile articolului (6) se conțin modificate în articolul (5) propus. Eliminarea Aliniatului (7) va clarifica situația, deoarece majoritatea licențelor existente sunt valabile până în 2040, iar o parte mai mică până în 2044.</p>
--	---	---